

ధక్కనీ

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

G NEWS

UNIVERSITY OF HYDERABAD

- ❖ తెలంగాణ వికాస చరిత్ర
- ❖ రోహిత్ ఆత్మహత్య

- ❖ బల్దియా ఎన్నికలు
- ❖ సొన్నటి టు సేవ రాష్ట్ర

Artist Jagadish Chinthalal @ work

"Women" 2006 Acrylic on Aluminum Cast Size: 170 x 80 x 24 cm

Dhamnu, Chetak and Kalyami 2006. 36 x40 x 80 cm

*Mother Nature Size: H-21 x W-28 x D-5.5 inches.
Acrylic on Aluminum cast Year 2012 Edition of 3/13*

Room Mates 2006. Acrylic on Aluminium Cast 65 x45 x35 cm

*"Princo Charm"
Size 159 x 24 x 22 cm*

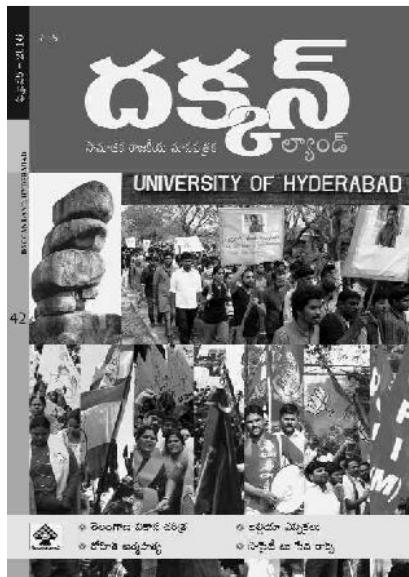
*Summer Party (Different Angles). 2000 Acrylic on Aluminum Cast
Edition 3 + 7 Size 167 x 28 x 43*

With Best Compliments:

JBR
ARCHITECTURE COLLEGE
HYDERABAD

2nd Floor, Bhaskar Plaza, Road No.1,
Barjara Hills, Hyderabad-500 034, Telangana
Ph: 040-66105270. - Email: jbrachitcture@gmail.com

విశ్వనగరంగా ప్రాదరాబాద్

తెలంగాణ స్వరాఘంలో తొలిసారిగా జరుగుతున్న బల్దియా ఎన్నికలు ఎంతో ప్రాధాన్యాన్ని సంతరించుకున్నాయి. ప్రాదరాబాద్ అభివృద్ధి పై ఉన్న రెండు దృక్పథాల మధ్య జరుగుతున్న పోరుగా దీన్ని కొందరు అభివర్షిస్తున్నారు. దశాబ్దాలుగా సాగిన క్రమరాహిత్య అభివృద్ధి ఒకటితే, సుఖిరదాయక అభివృద్ధి మరొకటి. ఈ నిజాన్ని గుర్తించి విజ్ఞతతో ఓటేస్తే విశ్వనగరంగా రూపుదిద్దుకునే ప్రక్రియలో ప్రాదరాబాద్ ఒక అదుగు ముందుకేసినట్టే.

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

చిన్ననాటి జ్ఞాపకాలను గుర్తుకుతెచ్చిన 'అరుగు'

అరుగు కవిత చదువుతుంటే చిన్న నాటి రోజులు గుర్తుకొచ్చాయి. అనాటి అరుగులేవీ నేడు కనిపించకుండా పోయాయి. అరుగులతో పెనవేసుకున్న అనుబంధాన్ని కవి బిల్ల మహాందర్ చక్కగా వ్యక్తికరించారు. నాటి గ్రామీణ జీవితాన్ని ఇది కళకు కట్టినట్టుగా చిత్రికరించింది. గుండెను తాకే ఇలాంటి కవితలకు స్థానం కల్పిస్తున్నందుకు అభినందనలు.

- కిశోర్, మంచిర్యాల

కరీంనగర్ జిల్లా బాల సాహిత్యం

తెలంగాణ లోని పది జిల్లాలు వివిధ రంగాల్లో దేవికవే తమదైన విశిష్ట స్థానాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ఆయా అంశాలపై ప్రత్యేక కథనాలు పత్రికలు నిండుదనాన్ని అందిస్తున్నాయి. వాసరవేణి పరపరాం రచించిన 'కరీంనగర్ జిల్లా బాలసాహిత్యం' కూడా ఇలాంటిదే. ఆయా జిల్లాల ప్రత్యేకతలను చాటుతూ తెలంగాణ విశిష్టతలను చాటిచెప్పే ఇలాంటి కథనాలను మరిన్ని ప్రచురించాలని ఆశిస్తున్నాం.

- వెంకట్రేస్, మహబూబ్ నగర్

చేసేతను కాపాడుకుండాం

చేసేతకు పెట్టింది పేరు తెలంగాణ. అలాంటి చోటనే చేసేత కనుమరుగు అయ్యే దుస్థితి ఏర్పడడం నిజంగా శోచనీయం. లక్ష్మలాది మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్న ఈ కళ అంతరించిపోకుండా కాపాడుకో వడం, ఆ ఉపాధి కొనసాగేలా చూసుకోవడం మన సామాజిక బాధ్యత. చేసేత భవిష్యత్తుకు మార్గాలు పేరట చర్చ నిర్వహించి అందుకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలను వెలుగులోకి తీసుకువచ్చినందుకు తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్కు అభినందనలు.

- రాంకుమార్, ఆదిలాబాద్

మీడియా గురుతర బాధ్యత

వివిధ అంశాల కవరేజీలో మరీ ముఖ్యంగా ఎన్నికల సందర్భంగా మీడియా కవరేజీపై విమర్శలు అధికమవుతున్న నేపథ్యంలో మీడియా బాధ్యతను చక్కగా గుర్తు చేసేలా 'ఎన్నికల కవరేజీ..మీడియా గురుతర బాధ్యత' వ్యాసం ఉంది. ఈ విధమైన సమాచేశాలు నిర్వహిస్తా, ప్రముఖులను ఆప్సోనిస్తా మీడియా మిట్రులకు వివిధ అంశాలపై అవగాహన కల్పించే యత్నం నిజంగా అభినందనీయం.

- రమేష్, కరీంనగర్

మీ లేఖలను E-mail: deccanlandindia@gmail.com కు పంపించవచ్చు

గండ శిలలం గట్టు దాటుతున్నాం...

గుస్స ఏనగుల్లా హందాగా అందంగా

కన్నులకింపుగా ఉన్న మేము

దగుల్చ్చే దళారుల కనుసైగలతో

తల్లిదిల్లుతూ తరలించబడుతున్నాము

పల్లెకు పెట్టిని కోటగోడల్లా ఉంటూ

పిల్లల ఆటాటలకు అనుకూలంగా మారిపోతూ

పెద్దల కులాసా కబుర్లకు వేదికలౌతూ

పెద్ద దిక్కగా పేరెన్నిక గన్న మా వీపులన్నీ

కిరాతకుల గోళ్ళ రక్కులతో

చీల్చిబడుతూ నెత్తురోదుతున్నాయి

తనుపంతా ఖండఫలందాలుగా నరకబడి

వికృతరూపంతో సొక్కాత్మకిస్తున్నాము

అధునాతన కట్టడాలకు ఆకర్షణీయంగా

పునాదులుగానో నునుపైన అరుగులుగానో

పర్యావరణ సమతోల్యాన్ని పటాపంచలు చేసి

పతనహోతూ పయనమై పోతున్నాము...

పచ్చని పరిసరాలన్నీ బాపురమంటూ

బింబగాళ్ళలా బటిమాలుతున్నా

కాళ్ళకడ్డంబడి కనికరించండంటూ వేడుకుంటున్నా

సాఫ్త ప్రయోజనాలకు వంతపాడుతున్న నాయకులు

న్యాయమార్గాన్ని వీడి అభర్షసందుల్లో తిరుగాడుతున్నారు

మా గుండెల్లో గునపాలు దింపుతూ

నిట్ట నిలివునా బాంబులతో వేల్చేస్తున్నారు

కబ్బాగాళ్ళ కబంధ హస్తాల్లో నలుగుతూ

కమనీయ అందాలకు దూరంగా కనుమరుగైపోతున్నాము

మహానీయుల్లారా

హొనం వీడి మహోర్యమం సాగించండి

చారిత్రక అనవాళ్ళకు సౌరథ్య కల్పించండి.

- రాకుమార్

9550184758

గోదావరిభాని

(కరీంనగర్ జిల్లా)

దక్కన్ ల్యాండ్

సమాజ, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపటి: 4 సంచిక: 6 పేజీలు: 60

ఫిబ్రవరి - 2016

సంపాదకులు

యం. వేదకుమార్

అనిశ్చియేట్ ఎడిటర్
ఎన్. వంశిమాహన్
సెల్: 9848902520

లేఖకులు & కంపెజింగ్
చరణ ఇంప్రైషన్స్

వాణిజ్య ప్రికటనలు
సెల్: 9030626288

ముద్రణ:
DECCAN PRESS
అజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500020

కార్యాలయ చిరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 12, Himayathnagar,
Hyderabad - 500 029.

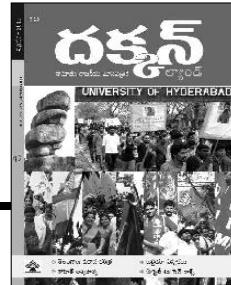
Mobile: 9030626288
Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website: www.deccanland.com

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందారులుగా చేరచల్చుకున్న వారు పై చిరునామాకు రూ. 150 ఎం.బి. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ల్యాండ్ పేరిట దీంచి పంపవచ్చు. చిరునామా, భోన్ నెంబర్ విపరాలు స్ప్రస్టంగా తెలియజేయగలరు.

లోపలి వేజిల్స్...

సుస్థిర అభివృద్ధికే ప్రాధాన్యం	- వి.ఎం.	8
4 నుంచి పీఎస్స్ చెర్చు సదుస్సు	- దక్కన్ స్కూల్	9
తెలంగాణ వికాసచరిత్ర-కాలక్రమ పట్టిక	- కె.శ్రీనివాస్	12
తెలంగాణ సినిమా పితామహాడు థిరేన్ గంగులి	- హాచ్.రమేష్బాబు	15
తెలంగాణ విపరిస్థలాలు	- ద్వారవనపల్లి సత్యసారాయణ	18
అత్మహాత్మలు నివారిధాం.. - మోత్సుప్పల్లి శంకర్రింద్రి, తడక రాజయ్య గౌడ్	24	
విజ్ఞాన యుగంలో విశ్వాసాలు	- తెలకపల్లి రవి	27
వ్యవసాయ బ్రతుకుదెరువులో పశువుల పాత్ర	- దక్కన్ స్కూల్	28
ర్ధుశ్వమాలిక	- టీ.స్టోమి	30
గత సంచికలల్లోని ముఖ్యమైన కథనాలు	- దక్కన్ స్కూల్	32
శిలల పరిరక్షణలో ఇరవై ఏక్ల ప్రయాణం	- దక్కన్ స్కూల్	35
ఆగ్రికిలిన్క్.. అందించే అవకాశాలన్నో..	- వినయ్ కుమార్ గెన్ని	38
తెలుగు వాచకాల విశిష్టత	- జి.ఎస్. రాములు	39
కొల్లాపూర్ సాహితీ వైభవం	- వేదార్థం మధుసూదనశ్ర్వ	43
రిహింత అత్మహాత్మ దేనికి సంకేతం ?	- వి.ఎం.	47
లిటరరీ ఫెస్టివల్ వేదుకలు	- దక్కన్ స్కూల్	53
'అమే' పాదాలకు కవి కన్నీటి క్షాళన	- ఎన్.బట్టి	54
పైబర్ గ్లాస్ మాన్యులలో బిట్ట	- దక్కన్ స్కూల్	55
వేదనలోంచే కవితా వేదన జనిస్తుంచి	- దక్కన్ స్కూల్	57
పుస్తకం	- దక్కన్ స్కూల్	58

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చవతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలవ్యింటిష్ట్ సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్వామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విల్సేషణావేదికగా తీర్చి లన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ల్యాండ్' లక్ష్మి.

ప్రత్యేక దినాలు

ఫిబ్రవరి 2016 కొన్ని ముఖ్యమైన రోజులు

- 1: సర్పంట దే-కార్ ఇస్సారెన్స్ దే -బేక్ట్ అలస్కా దే-డంప్ యువర్ సిగ్మఫింకెంట్ దే-డెకారేటింగ్ విత్ క్యాండీ దే
 - 2: త్రీవ్ దే-స్నెడ్ డాగ్ దే-వరల్డ్ ప్లే యువర్ యుకులె దే-హెడ్స్పాగ్ దే -మార్మట్ దే-వరల్డ్ వెటల్యాండ్స్ దే
 - 3: క్యార్ట కేక్ దే
 - 4: ప్స్ట్ర్ మష్టర్మామ్ దే-ప్సామ్మేడ్ సూప్ దే-ఫ్యూంక్ ఎ మిలియన్ దే
 - 5: వరల్డ్ స్యాటెల్స్ దే-బబుల్గామ్ దే-డూడుల్ దే-చాక్లెట్ ఫాన్డుయ్ దే - వెస్టర్న్ మొనార్క్ దే-వెరర్మమ్మాన్స్ దే
 - 6: టేమ్ యువర్ చైల్డ్ టు ది లైల్రాల్ దే-ప్రోజెక్ యొగ్ర్ దే-లేస్ దే -లేమ్ డక్ దే-బస్కిమ్ ఫర్ ది ట్రైక్షాప్ట్ దే
 - 7: వేవ్ ఆల్ యువర్ ఫింగర్ ఎట్ యువర్ నైబర్ దే-సెండ్ ఎ కార్ టు ఎ ఫ్రెండ్ దే-బ్యాలెట్ దే
 - 8: లాఫ్ అండ్ గట్ రిచ్ దే-క్లిం అవుట్ యువర్ కంప్యూటర్ దే-ఒపెరా దే-మెఱలాసెన్ బార్ దే-కైట్ ప్లూయంగ్ దే
 - 9: ఎక్స్ట్రాపెరిట్రైయల్ కల్పర్ దే-రీడ్ ఇన్ ది బాట్టట్ల దే-టూతేక్ దే
 - స్టోప్ బల్లీయంగ్ దే
 - 10: ప్లిమ్సోల్ దే-అంబ్లెల్లా దే
 - 11: శాటీన్స్ప్లై స్టోయంగ్ సింగిల్ దే-గట్ అవుట్ యువర్ గిటార్ దే - మేక్ ఎ క్రైండ్ దే-వైట్ ప్రెట్ దే-ప్రో స్టోర్స్ లైవ్ దే
 - 12: ప్లామ్ పుడ్డింగ్ దే-దార్పిస్ దే-లాస్ట్ పెన్స్ దే
 - 13: రేడియో దే-గట్ ఎ డిఫరెంట్ నేమ్ దే-టూట్లెని దే-ఎంప్లాయా లీగల్ అవేర్నెన్ దే-మ్యాడ్స్ ఇన్ లవ్ విత్ మి దే
 - 14: ఇంటర్వెపసల్ బుక్ గివింగ్ దే-క్రీమ్ ఫిల్డ్ చాక్లెట్ దే-సోన్ర్ దే-వరల్డ్ మ్యారేజ్ దే-పెట్ థ్రైప్ అవేర్నెన్ దే
 - 15: గమ్మాడావ్ దే-హిప్పో దే-సింగిల్ అవేర్నెన్ దే
 - 16: ఇన్స్ట్రోవేషన్ దే-దు ఎ గ్రూచ్ ఎ ఫేవర్ దే-ఆల్యండ్ దే
 - 17: డిజిటల్ లెర్టింగ్ దే-ర్యాండమ్ యూట్ట్ అఫ్ క్లెండ్నెన్ దే-మై వే దే- వరల్డ్ మ్యామన్ స్పీరిట్ దే
 - 18: బ్యాటులీ దే-డ్రింక్ లైవ్ దే
 - 19: చాక్లెట్ మింట్ దే
 - 20: వ్యూండ్ కఫ్ దే-లవ్ యువర్ పెట్ దే-చెర్ల్ పై దే
 - 21: ఇంటర్వెపసల్ మదర్ లాంగ్స్ జె సింగిల్ టూస్మింగ్ దే
 - 22: వాకింగ్ ది డాగ్ దే-వరల్డ్ థింకింగ్ దే -బి హంబుల్ దే-కుక్ ఎ స్పీల్ పొటుబో దే-మార్గరిటా దే
 - 23: బనానా బ్రైడ్ దే-ఇంటర్వెపసల్ డాగ్ బిస్కిట్ అప్రిసియేషన్ దే- పై టెన్నిస్ దే-కల్రింగ్ కణ్జ కూల్ దే
 - 24: ఇన్కస్సినియెన్ యువర్సెల్ దే-టూట్లెల్లా చివ్ దే
 - 25: చిల్లి దే-ఇంటర్వ్యాన్ ఎ గర్ల్ టు ఇంజినీరింగ్ దే-కామ్ చౌడర్ దే -చాక్లెట్ కవర్ పీనిట్ దే
 - 26: ఫర్ పెటెన్ సేక్ దే-పిస్టాచియా దే-పర్సనల్ చెఫ్ దే
 - 27: ప్రోబ్లె దే-పోలార్ బీర్ దే-వరల్డ్ సోల్స్ స్యూలోవర్ దే-ఒపెన్ రట్ బాలీల్ లైట్-కాప్లువా దే
 - 28: ప్లోరల్ డిజెన్ దే-చాక్లెట్ సాపుల్ దే-టూత్ ఫెయిర్ దే
 - 29: రెర్ డిసెంజ్ దే-లీవ్ ఇయర్ దే-బ్యాలిల్న్ దే
- (గమనిక: ఈ జాబితా సమగ్రం కాదు. కొన్ని 'స్పెషల్' దేలను మాత్రమే ఇస్తున్నాం)

చందారులుగా చేరండి!

దక్షన్ ల్యాండ్

చందారులను చేర్చించండి!

'తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్' ఆధ్యాత్మిక ఎం.వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాంధ్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'దక్షన్ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మానవప్రతిక అనతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు కరదిపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరండి ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమూల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందారులుగా చేరండిపోటు తమకు తెలిసినవారిని చందారులుగా చేరించాల్సిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar
Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288
mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

చందా విపరాలు:

వారిక చందా	:	రూ. 150
2 సంఘర్ష	:	రూ. 300
'దక్షన్ ల్యాండ్' వేరిటీ ఎంట్, మసీయార్ట్, చెక్ లేండ్ నగర్ రూపంలో చందామెత్రం చెల్లించవచ్చు.		

విశ్వనగరంగా హైదరాబాద్ !

ఆరు దశాబ్దాల పోరాటం నేపథ్యంలో తెలంగాణ స్వరాష్టం సాధించిన తరువాత హైదరాబాద్ విశ్వనగరం దిశగా అడుగులు వేస్తోంది. ఈ పయనం గత పాలకుల అనాలోనిత చర్యల తరఫోల్ కాకుండా హైదరాబాద్ సుసిర అభివృద్ధికి రోహదం చేసేలా ఉండాలి. అప్పుడే హైదరాబాద్ గ్లోబల్ సిటీగా మనగులుగుతుంది.

ఆరు దశాబ్దాల నిర్లక్ష్యపు నీడల్లో హైదరాబాద్ నిలకడ లేకుండా అడ్డదిడ్డంగా ఎదుగుతూ వచ్చిందే తప్ప సుసిరదాయక అభివృద్ధి చోటు చేసుకోలేదు. హైదరాబాద్ నగరానికి వరదలు, డ్రైనేజీ సమస్యల నుంచి విముక్తి కల్పించేందుకు కనీసం రూ. 25,000 కోట్లు అవసరమని అంచనా. ఇలా ప్రతీ అంశాన్ని లెక్కిస్తే హైదరాబాద్ నగరాన్ని తీర్చిదిదేందుకు అవసరమన మొత్తం లక్ష కోట్ల రూపాయలకు చేరుకుంటుంది. ఇంత మొత్తాన్ని సమకూర్చుకోవాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో పాటుగా కేంద్రప్రభుత్వం కూడా ఎంతగానో సహకరించాల్సి ఉంటుంది. నేడు నగరంలో పరిష్కరించాల్సిన సమస్యలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాయు కాలుష్యం, జల కాలుష్యం, పార్శ్వల ఏర్పాటు, ప్రజా రవాణా వ్యవస్థ, భూగర్జుజలాల కాలుష్యం, బట్టిలు, మురికి వాడలు, పారశాలలు, నైబర్హాండ్ కానెష్ట్... ఇలా ఎన్నో అంశాలు. వీటి విషయంలో సుసిరదాయక పరిష్కార మార్గాలను అనుసరించాల్సి ఉంటుంది. అదే సమయంలో హైదరాబాద్ నగరం చారిత్రక నగరం. ప్రపంచపఖ్యాతి పొందిన, అంతర్జాతీయ గుర్తింపు పొందేందుకు అర్థత కలిగిన స్థలాలు, కట్టడాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఈ చారిత్రక ప్రాధాన్యాన్ని పరిరక్షించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ విధంగా పాత, కొత్తల మేలుకలయికగా హైదరాబాద్ ను వ్యధి చేసుకోవాలి. పార్టీలు ఆయా అంశాల్లో ఆయా విధానాల కార్యాచరణ పట్ల భిన్న వైభవాలను కలిగి ఉండవచ్చ నేమాగానీ విధానాలనే తోసిపుచ్చేవిగా ఉండ కూడదు. ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని కొన్ని విధానాలను రూపొందించుకున్న తరువాత ఆయా పార్టీలన్నీ కూడా వాటికి కట్టబడి ఉండాలి. పలు దేశాల్లో కొన్ని కీలక విధా నాల్లో ఏ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినా కూడా వాటిని కొనసాగించే వ్యవహార ధోరణిలో మాత్రం మార్పు ఉండదు. హైదరాబాద్ ను సుసిరదాయక విశ్వ నగరంగా తీర్చిదిద్దే అంశంలోనూ అదే ధోరణి కనిపించాలి. ఈ విధానాల రూపకల్పనలో స్థానిక ప్రజల, సామాజిక కార్యకర్తల అభిప్రాయాలకు పెద్ద పీట వేయాలి. అదే సమయంలో యావత్త నగరంపై ఆ విధానాలు కనబిర్చే ప్రభావాలనూ పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. విధానాలను రూపొందించేటప్పుడే దీర్ఘకాలికతను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. చీటికి మాటికి విధానాలను, కార్యాచరణ ప్రణాళికలను మార్చాల్సిన అవసరం రాకుండా చూసుకోవాలి.

ప్రజాస్ామ్యంలో ఎన్నికలు అనేది ఓ చిను ప్రకియ మాత్రమే. పార్టీలకు సైతం అదే అంతిమల క్షీం కాకూడదు. ప్రజల శ్రేయస్సు పరమావధిగా ఆయా పార్టీలన్నీ తమ విబీధాలను పక్కనబెట్టి నగరాభివృద్ధి విషయంలో ఒక్కటి కావాలి. అలా జరిగిన నాడే హైదరాబాద్ విశ్వనగరం దిశగా పరుగులు తీయగులుగుతుంది.

మెదక్కువుర్, యిం

(యం. వేదకుమార్)

ఎడిటర్

సుస్థిర అభివృద్ధికి ప్రాధాన్యం

నగర పాలన తీరును నిర్దేశించనున్న జీపోచ్ ఎంసీ ఎన్నికలు

ఈ దఫా జరుగుతున్న జీపోచ్ ఎంసీ ఎన్నికలకు ఎనలేని ప్రాధాన్యం వచ్చింది. అందుకు ప్రధాన కారణం ఇవి తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన జీపోచ్ ఎంసీకి తొలిసారిగా జరుగుతున్న ఎన్నికలు కావడమే. ఈ ఎన్నికల్లో తెలంగాణవాదం నెగ్గాలని తెలంగాణ వాదులంతా కోరుకుంటున్నారు. అందుకు కారణాలు లేకపోలేదు. గత 60 ఏళ్ళలో ప్రైదరాఖాద నగరం సుస్థిరదాయక రీతిలో అభివృద్ధి చెందకపోవడమే ఇందుకు ప్రధాన కారణం.

నేటి ఎన్నికల తీరును పరిశీలిస్తే టీఆర్ ఎన్, కాంగ్రెస్, మజ్లిస్ ప్రధానంగా బరిలో ఉండగా, బీజేపీ, తెలుగుదేశం పొత్తు కుదుర్చుకుని తమ ఉనికి చాటుకునే ప్రయత్నంలో ఉన్నాయి. ఇవే గాకుండా ఎంతీ టీ, వామపక్షాలు కూడా ఎన్నికల బరిలోకి దిగాయి. వైఎస్ ఆర్సీపీ, ఆమ్యాఫ్టీ పార్టీలు ఈ ఎన్నికలకు దూరంగా ఉంటున్నాయి.

సెంట్రల్ యూనివెర్సిటీలో ఇటీవల ఒక విద్యార్థి ఆత్మహత్య చేసుకోవడం బీజేపీకి చిక్కులు తీసుకువచ్చింది. ఆ చిక్కులో తాము ఇరుక్కోవడ్డునుకుంటున్న టీడీపీ నేతలు పలువురు తమ ప్రచార రథాలపై బీజేపీ పేరును తొలగించడమో, అది కన్నించకుండా రంగు పూర్యదమో చేశారు. మరోవైపున కొన్ని డివిజనల్లో రెండు పార్టీల నాయకులు బరిలోకి దిగారు. తెలుగుదేశంతో పొత్తుతో తాము కోల్పోయేదే ఎక్కు

వని బీజేపీ కార్యకర్తలు భావిస్తున్నారు. బీజేపీతో పొత్తు ఇప్పుటి వరకూ తమకు ఉన్న సెక్యులర్ ముద్రను తుడిచిపెట్టేస్తుందని తెలుగు దేశం కార్యకర్తలు ఆందోళన చెందుతున్నారు. అదీ గాకుండా ఆయా డివిజనలో తమకే పట్టు ఉండని, మిత్రపక్షానికి పట్టులేదని నిరూపిం చేందుకు ఒకరి నొకరు ఓడించుకునే యత్నాల్లో ఆయా పార్టీల కార్యకర్తలు నిమగ్గుమెనట్టుగా రాజకీయ పరిశీలకులు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. తద్వారా నగరంలో తమకే పట్టు ఉండని చాటుకునేదట ఆ రెండు పార్టీల నాయకులూ ప్రయత్నిస్తున్నారను విమర్శలు విసవత్తున్నాయి. టీఆర్ ఎన్ ప్రయోగించిన ఆకర్ష్య అస్ట్రోనికి ఎంతో మంది నాయకులు పార్టీ మారడం తెలుగుదేశం పార్టీ పర్ట్లో కలవరం స్టోప్సోంది. తెలంగాణ ఏర్పాటును చివరికణం దాకా అడ్డుకున్న నాయకులు ఇప్పుడు తెలంగాణ అభివృద్ధికి తాము కృషి చేస్తామని అంటున్నారు. నిజానికి తెలంగాణ వాదాన్ని వారు గౌరవించే వారయితే తెలంగాణలో తమ పార్టీని ఏనాడో రద్దు చేసుకుని ఉండే వారు. అలా చేయకుండా పొరుగు రాష్ట్రంలో ఉంటూనే రిమోట్ కంట్రోల్ ద్వారా తెలంగాణ పగ్గలు చేపట్టలిని ఉబలాపటడదం వారి ఆధిపత్య భావజాలానికి నిదర్శనం.

ఒక రాష్ట్ర రాజులాని నగరంలో జరిగే స్టోనిక ఎన్నికల్లో పొరుగు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి వచ్చి మిత్రపర్మంగా ప్రచారం చేయడం గతంలో

ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వాగ్యాంశాలు

⇒ “చంద్రబాబు... ఊడ్చుకోవాలంటే నీకు హిందూపురం నుంచి ఇచ్చా పురం దాకా చాలా ఉంది. ఎన్నో నగరాలు, పట్టాలు ఉన్నాయి. గుంటూరు, తిరుపతి, విజయవాడ, విశాఖపట్టం ఉన్నాయి. ప్రైదరాఖాదలో ఉడుస్తా అంటే ఎట్టా? ఇక్కడేం అవసరం? నువ్వు ఏపీ నీఎం ..అక్కడంతా ఉధ్వరించినవు కానీ ప్రైదరాఖాద మిగిలిందా ఉడ్డడునికి...?”

⇒ “చంద్రబాబు తొమ్మిదేళ్ళ పాటు పాలించారు. విధ్యుత్ కొరత ఎందుకు తీరలేదు. తాగునీటి సమస్యను ఎందుకు పరిష్కరించలేదు. తొమ్మిదేళ్ళ కాలం చాలాలేదా..? ప్రచారానికి రావడమే అనవసరమైన విషయం. 17 ఏళ్ళ టీడీపీ సుదీర్ఘ పాలనలో జరగినిది ఇప్పుడు చేస్తామంటే నమ్ముతారా? నువ్వు చేసుకోవడానికి నీ రాష్ట్రంలో ఏమైనా చేసుకోవచ్చు. నీది ఇక్కడ వ్యాధా ప్రయాన...”.

⇒ “నేనేదో అంధ్రా వాళ్ళను గతంలో తిట్టానని కాంగ్రెస్, బీజేపీ నేతలు నోరు పారేసుకుంటున్నారు. అప్పుడు తెలంగాణను వ్యతిరేకించిన వాళ్ళను రాళ్ళనులు అన్నా. తెలంగాణను వ్యతిరేకించే ఈ ప్రాంతం

వారిని కూడా సన్నామలు, దడ్డమ్మలు అన్నా. అది ఉడ్యమనేతగా నాక్కర్పం. తెలంగాణ ఏర్పడ్డక టీఆర్ ఎన్ ఫక్టు రాజకీయపార్టీ అని ప్రకటించిన. ప్రైదరాఖాదలో ఉన్న ఏ బిడ్డ అయినా మా బిడ్డే అని చెప్పా. ప్రైదరాఖాద అని గర్చించు... కేసీఆర్ మీ వెంట ఉంటాడని అన్నా.”

⇒ “తెలంగాణ పన్నె ఏదో జరిగించుతుందన్నరు. 18 నెలలు పూర్తయింది. జంటనగరాల్లో ఏమన్నా జరిగిందా? చంద్రబాబు సెక్కన్ 18 అమలు చేయాలన్నాడు. ఏపీ పోలీస్ స్టేషన్లు ఇక్కడ ఏర్పాటు చేస్తానన్నాడు. చంద్రబాబు వంబి వాళ్ళు ప్రాంతియ కక్కలు రెచ్చగొట్టినా ఏం గౌడవలు జరగలేదు. ప్రైదరాఖాద ప్రశాంతంగా ఉంది. నాలుగు ఓట్లకు కక్కర్చించి రెచ్చగొట్టకండి. కాంగ్రెస్, టీడీపీలు చిల్లర రాజకీయాలు మాసుకోవాలి”.

⇒ “జీపోచ్ ఎంసీ ఎన్నికల్లో గలివిస్తే ఉచితంగా తాగునీరు ఇస్తామని కాంగ్రెస్ పోమీ ఇస్తోంది. తాగునీటిని ఎవరు సరఫరా చేస్తారో కూడా తెలియని దుస్థితిలో ఆ పార్టీ ఉంది. తాగునీటి సరఫరా బాధ్యత

అడగనిదే ఎప్పులికి ఏమీ చెప్పుకూడదు.. అడగవలసిన పద్ధతిలో అడగనిదే చెప్పుకూడదు.

చూశాం. అలా గాకుండా స్థానిక అధికార పార్టీకి వ్యతిరేకంగా, స్థాని కంగా బలంగా ఉన్న తెలంగాణవాదానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చే యడం కనిపించిన ఎగుగిని ఒక పైపరీళ్లో. పైదరాబాద్‌లో ఉంటే ఏ దేశంలో, విజయవాడలో ఉంటే మాత్రమే శంఠో ఉంటున్నట్లుగా ఉంటుందని చెప్పే నాయకుడు ఏ ముఖం పెట్టుకుని పైదరాబాద్‌లో ప్రచారం చేస్తున్నారో అర్థం కాని పరిస్థితి నెలకొంది. అమరావతి పేరిలు చేపట్టిన రాజధాని నిర్మాణానికి నిధులు తెచ్చుకోలేని నాయకుడు పైదరాబాద్ నగరం కోసం నిధులు తీసుకురాగలరని ఎలా చెప్పాలో అర్థం కాక టీడీపీ, బీజేపీ కార్బూక్రూలు తలలు పట్టుకంటున్నారు.

పైదరాబాద్ నగరం జనాభా దాదాపు కోటిని దాటుతోంది. తెలంగాణ జనాభాలో సుమారుగా మూడో వంతు జనాభా పైదరాబాద్ లోనే ఉంటోంది. సరైన మౌలిక వసతులు కొరవడిన నగరంలో అభివృద్ధి పమలు జరగాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సఖ్యత తప్పనిసరి. రాష్ట్ర స్థాయిలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీనే నగరస్థాయిలో కూడా అధికారంలో ఉంటే ఒనగూరే ప్రయోజనాలు మరెన్నో ఉంటాయి. రాష్ట్రప్రభుత్వం తన విచేషాధికారాలు వినియోగించుకొని మరింతగా తోడ్పుడి తేనే నగరాభివృద్ధికి అవకాశం ఉంటుంది. అలా జరిగిన నాడే పైదరాబాద్ నగరం, పరిసర ప్రాంతాల దృష్టాన్తాల సుస్థిర అభివృద్ధి సాధించగలుగుతుంది.

రాష్ట్రప్రభుత్వం నిధులు ఇవ్వకపోయినా తమను గెలిపిస్తే కేంద్రం నుంచి నిధులు తీసుకుపచ్చి నగరాన్ని అభివృద్ధి చేస్తామం టున్న వారు గమనించాల్సిన అంశం ఒకటి ఉంది. పైదరాబాద్ అనేది ఒక రాష్ట్ర నికి మాత్రమే రాజధాని. ఇలాంటి రాష్ట్రాలు దేశవ్యాప్తంగా మరో 28

ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ కాదని పైదరాబాద్‌పై కేంద్రం నిధులు గుమ్మ రించడం సాధ్యం కాని అంశం. గమనించాల్సిన అంశం మరొకటి కూడా ఉంది. కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న బీజేపీతో పొత్తు ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో స్వయంగా అధికారంలో ఉన్నపుటీకి నూతన రాజధాని విషయంలో నిధులు తెచ్చుకోలేకపోతున్నది. తాను సారథ్యం వహిస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ నూతన రాజధానికి నిధులు తెచ్చుకోలేకపోతున్న చంద్రబాబు నాయకుడు ఇక పైదరాబాద్‌కు నిధులు తీసుకు రాగలరస్తున్ని భ్రమే కాగలదు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం తరువాత రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కూడా తెలంగాణ శక్తుల పునర్జీవికరణ జరుగుతోంది. ఆంధ్ర నాయకుల నేత్యత్వంలో పారుగు రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీ ఇప్పుడు తెలంగాణలో తన ఉనికి చాటుకోవాలని ప్రయత్నిస్తోంది. అనఱు తెలంగాణ ఉద్యమం జరిగిందే ఆంధ్ర అభివర్త్య భావనల నుంచి విముక్తి చెందాలని. ఆ సత్యాన్ని గుర్తించకుండా ఇంకా ఆ పార్టీ తెలంగాణపై తన అభివర్త్యం ప్రదర్శించేందుకు ప్రయత్నిస్తుంటే, తెలంగాణకు చెందిన వారే కొందరు అండగా నిలబడుతున్నారు.

నిజానికి నేడు రాష్ట్రంలో టీఆర్ఎస్, కాంగ్రెస్, బీజేపీ, సీపిఐ, సీపీఎం ఇలా ఎన్నో పార్టీలు ఉన్నాయి. ఇప్పటి వరకూ సీమాంధ్ర పార్టీల్లో ఉన్న వారు తమ రాజకీయ భావాలకు అనుగుణంగా ఈ పార్టీల్లో దేనిలోనైనా చేరే అవకాశం కూడా ఉంది. ఈ అవకాశాన్ని సీమాంధ్ర పార్టీల్లో ఉంటున్న తెలంగాణ నాయకులు చేజార్పుకంటున్నారు. ఘరితంగా సాధారణ ప్రజాసీకం దృష్టిలో తెలంగాణ వ్యతిరేకులుగా మారుతున్నారు. ఇలాంటి వారి వల్ల తెలంగాణ గడ్డపై తిరిగి సీమాంధ్ర

- ⇒ పైదరాబాద్ జలమండలిది. దానికి, జీపోచ్చెంసీకి ఏం సంబంధం? ఇంత పేలవంగా, అణాలోచితంగా ఎలా మాత్రాదుతారు?“
- ⇒ “పైదరాబాద్ కు కేంద్రం నుంచి నిధులు తెస్తమని చంద్రబాబు ప్రచారం చేస్తుంద్రు. ఆయన అమరావతికి దిక్కులేదు. పైదరాబాద్ కు ఏం తెస్తరు?”
- ⇒ “అమరావతి శంక్షాపనకు విలిస్తే నేను వెళ్లిన. కొత్తగా రాజధాని నిర్మించుకుంటున్నారు కాబట్టి మన వంతుగా కొంత సాయం ప్రకటిస్తే బావుంటుందని నా మిట్రులు చెప్పితే నరే అనుకున్న డబ్బు ప్రకటిస్తామనుకున్న. కానీ అక్కడ టీపాయా మీద రెండు కుండలు తెచ్చి పెడితే పరేషాన్ అయిన. అవి ఏంటని వెంకయ్య నాయకుడిని అడిగా. మట్టి, నీళ్లు అని చెప్పేందు. ప్రకటన ఏదీ లేదని చెప్పేందు. ప్రధాని ఉండగా నేను ప్రకటిస్తే... ‘సాకంటే గొప్పానీవైనెవా...’ అనుకోడా? ప్రధాని మట్టి, నీళ్లు ఇల్లవెళ్లే...నేను ఎలా ప్రకటిస్తే ఇదే విషయ న్ని చంద్రబాబు నాయకుడు చెప్పా. ఆయనా నవ్వారు”.
- ⇒ “టీఆర్ఎస్ ను గెలిపించి మేయర్ పీరంపై కూర్చోబట్టినా రాత్రికి రాత్రి సమస్యలు తీరుతాయని నేను అబ్బాపు మాటలు చెప్పును. లోతట్టు ప్రాంతాల మప్పు సమయ లేకుండా చేయడానికి కనీసం మాడు నాలుగేళ్ల సమయం వడుతుంది”.

- ⇒ “పార్టీలో చేరికలు తెలంగాణ శక్తుల పునర్జీవికరణ”.
- ⇒ “దేశంలో 20 స్టోర్స్ సిటీలను ప్రకలిస్తే, ఎపీలో రెండు ఉన్నాయి. తెలంగాణలో ఒక్కటి లేదు. కాకినాడ, విశాఖపట్టం ఉంది. తెలంగాణలో మాత్రం కాకి ఎత్తుకుపోయింది. దీనికి సమాధానం వేంకయ్యాయుడే చెప్పాలి”.
- ⇒ “మేయర్ సీటు మాదె. జీపోచ్చెంసీ ఎన్నికల్లో సింగిల్ లార్జ్ పార్టీగా అవతరిస్తి. రెండోది ఎక్కుఅఫిషియా సభ్యులు ఉన్నారు. మూడో దశలో ఎంబెం ఉండనే ఉంది. ఎంబెం మా మిత్రపక్షమే. మేంకలిస్తే మిగితా వారికి అవకాశం ఎక్కుడిది?”
- ⇒ “పైదరాబాద్ నగరాన్ని దాలన్, బాపింగ్ న్స్, బీజింగ్ వంటి అంతర్జాతీయ అణాల సరసన నిలబడేలా విశ్వసనగరంగా తీర్చిదిద్దుతాం”.
- ⇒ “ఈ ఎన్నికల్లో మేం తప్ప అన్నో పార్టీలే. ఇన్నాళ్ల పాలించిన వారే మళ్లీ ఓట్లసుగుతున్నారు. వారి పాలనలో ఏం బరిగింది? విద్యుత్ కోసం 30 ఏళ్లు గోస పడ్డం. ఇస్ట్రిబ్యూటర్లు... జనరేటర్లు... ఇంతేగా. అరమైవెళ్లులో ఏం జరిగింది? రక్కిత సీర్పులేని పరిస్థితికి తెచ్చారు. మూనీని మరికికూపంగా మార్చారు. నాలాలు కట్టలు... భూకట్టలు. వీటన్నిటి ఏర్పరిచి కారణం. మళ్లీ వారే ఓట్లేయమని

ఆధిపత్యానికి దారులు పడగల వన్న ఆందోళన కూడా సామాన్య ప్రజా నీకంలో కలుగుతోంది. ప్రైదరాబాద్ ను తామే తీర్చిదిద్దామని ఒకనాటి పాలకులు చెబుతున్న అభివృద్ధి అంతా కూడా నిజానికి ఎదుగుదల మాత్రమే.

ఒక శిఖపు పెరిగి పెద్దయి యుక్తవయస్సుకు చేరుకోవడం అనేది ఎదుగుదల మాత్రమే. ఎదగడంతో పాటు గా ఆలోచనతీరును, విక్షేపణ శక్తిని, మానసికబలాన్ని, శక్తియుక్తులను పొందినప్పుడు మాత్రమే అది ఆ వ్యక్తి సమగ్ర వ్యధికి నిదర్శనంగా ఉంటుంది. అంతే తప్ప నా లుక్కెదు పెద్దపెద్ద భవనాలు, వంతెనలు నిర్మించి అదే అభివృద్ధి అంటే

సరిపోదు.

రోడ్లు, నీళ్ళు, ప్రజారహాణ వ్యవస్థ, డ్రైసేషన్, కాలుఘ్య నివారణ, పచ్చదనం, పర్యావరణం, విద్య, వైద్యం, ఆరోగ్యం, సంక్లేషమం... ఇలా ఎన్నో అంశాలు నగరపాలనతో ముడిపడి ఉన్నాయి. దురదృష్టపశాత్మా 60 ఏక్క పరాయి పాలనలో ప్రైదరాబాద్ విస్తరించుకుంటూ పోయిందే తప్ప సమగ్రంగా అభివృద్ధి చెందలేకపోయింది. ఇందుకు ప్రధాన కారణం పాలకులకు తెలంగాణ సోయి లేకపోవడమే. అలాంటి సోయి ఉన్న వారు ఈ ఎన్నికల్లో నెగ్గాలిసిన అవసరం ఉంది.

- వి.ఎం ద

వస్తున్నరు. దీనిపై జంటనగరాల ప్రజలు విశ్లేషించుకోవాలి”.

- ⇒ “ప్రైదరాబాద్ అనేక అంశాల్లో ఉండాలిసిన స్థాయిలో లేదు. మాలిక సౌకర్యాలు సరిగా లేవు. స్వప్న ప్రైదరాబాద్ కార్బూకుమంలో భాగంగా రూ. 200 కోట్లతో వివిధ కార్బూకుమాలు చేపట్టాం”.
- ⇒ “కోటి జనాభా ఉన్న నగరంలో యాత్రెవేల మందికి ఒక మార్కెట్ చూపున 200 ఉండాలి. వీటి నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం స్థలాలు సేకరించింది. నిర్మాణానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. పట్టిక టాయి లెట్స్ నాల్గైదు వందల్లోనా ఉండాలి. కానీ వందా నూటా యూర్సు కూడా లేవు. అందుకే 250 టాయీలెట్లు నిర్మాణం మొదలు పెట్టాం. శ్వాస వాటికల ఏర్పాటుకు ఆదేశాలిచ్చాం. నగరంలో చెత్త ఎత్తిపోయుడానికి దంపింగ్ యార్డులు లేవు. జవహర్ నగర్ యార్డును కలుపితం చేశారు. నగరం నాలుగు మూలల్లో నాలుగు స్థలాలు ఎంపిక చేశాం. ఇది చారిత్రక నగరం. కొన్ని భవనాలను కూల్చుక తప్పదు. డెల్టిన్ రీసైక్లీ చేసే చర్యలు తీసుకుంటున్నాం”.
- ⇒ “నగరంలోనే వివిధ అసుప్తులకు వచ్చే రోగుల సహాయకుల కోసం విక్రాంతి భవనాలు (సైట్ పెల్లర్లు) నిర్మిస్తాం. బస్టీల్లో బహుళ ప్రయోజన కమ్యూనిటీ హాస్పిట్ నిర్మిస్తాం. నగరంలో 3,800 బస్టీల్లో నిత్యం 40 లక్షల నుంచి 45 లక్షల మంది ప్రయాణిస్తున్నా...సరైన

బస్టీప్లేపు. కొత్తవాటి నిర్మాణానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఔటర్ రింగ్ లోడ్ దగ్గర మరో బస్టీ బర్పినల్, సికింద్రాబాద్ రైల్వే స్టేషన్లో రద్ది తగ్గించేందుకు చర్చ పల్లవి వద్ద మరో స్టేషన్ ఏర్పాటుకు కృషి చేస్తున్నాం. శంపోబాద్ ఎయిర్పోర్ట్లో ప్రయాణికుల సంఖ్య 10 లక్షలకు చేరుకున్నందున రెండో రన్వే కోసం జీవంగుర్తో మాట్లాడాం”.

⇒ “దేశంలో ఏ నగరానికి లేని హంగులు ప్రైదరాబాద్కు ఉన్నాయి. రాజికీయాలకు, వ్యక్తిగత ఇష్టాలకు పోకుండా హాచెండించి రి ఇంజినీరింగ్ జరిగింది. మాస్టర్స్ ఫ్లావ్ సిథ్డం చేస్తున్నాం”.

⇒ “గ్రేటర్ ఎన్నికల్లో మా పాట్లో పాటజివీ దృక్కథంతో ముందుకు వెళ్తోంది. ఒక్క విద్యుత్ అంశం చాలు...మాకు ఓటీయుడానికి”.

⇒ “జంటనగరాల్లో గుడిసెలు, రేకుల ఇత్తల్లో ఉంటున్న వారికి లక్ష పట్టాలు ఇచ్చాం. ఆటో టాక్స్ రద్దు చేశాం. రూ. 70కోట్ల బకాయిలు మాటీ చేశాం. 10లక్షల మంది ఆటో డ్రైవర్లకు, 15లక్షల మంది భవన నిర్మాణ కార్బూకులకు రూ. 5 లక్షల బీమా సాకర్యం కల్పిం చాం”.

⇒ “సిటీ అఫ్ లెక్స్ అని పేరున్న ప్రైదరాబాద్లో 1,100 చెరువులు, కొలనులు ఉండేవి. ఇప్పుడు 119 మాత్రమే మిగిలాయి. ఇప్పుడే వరి హాయాంలో మాయిమయ్యాయో గమనించాలి. మానేన్సాగర్ ప్రైదరాబాద్కు వరం. దాన్ని కుళ్ళి కంపుకొట్టేలా చేశారు”.

అపారంగా ఇప్పుడంకాదు.. అవసరం కనిపెట్టి ఇప్పుడమే నిజమైన బేదార్యం

4 నుంచి పీఎస్స్ చైర్మన్ నదన్న

టీవెన్సీఎస్సీ) చెర్కున్ ప్రాఫెనర్ మంటా చక్కపాణి

పల్లిక్ సరీస్ కమిషన్ నిర్వహించే నియామక
 వరీక్లో ఇస్తురేపున్ టెక్కులజీ వినియోగం
 అదికమైపోతోంది. దాంతో పాటే వివిధ రకాలుగా
 ఆధునిక సాంకేతికతనూ వినియోగించుకుంటు
 న్నారు. అన్నిలైన్ వరీక్లునూ నిర్పాణిస్తున్నారు.
 లక్షలాది మంది నిరుద్యోగుల భవితను తీర్చిదిదే ఈ
 యావత్త ప్రక్రియలు సజ్ఞావుగా జిగిలా చూడడంపై
 ఇప్పుడు అంతా దృష్టి కేంద్రికిస్తున్నారు. ఇహే
 అంశాలకు ప్రాధాన్య మిస్తూ అన్ని రాష్ట్రాలకు చెందిన
 పల్లిక్ సరీస్ కమిషన్ చైర్మన్ 18వజాతీయ సదన్సు
 ఫిబ్రవరి 4న గురువారం ప్రారంభం కానుంది.
 సదన్సుకు ముఖ్యాలిథిగా ముఖ్యమంత్రి
 కె.చంద్రశేఖర రావు హోజరు కానున్నారు. చిల్యార్డు
 బాలాజీ దేవాలయం రోడ్స్టూలోని ప్రగతి రిసార్ట్లో
 రెండు రోజుల పాటు జిగిలే ఈ సరస్య ముగింపు
 కార్యక్రమానికి రాష్ట్ర గవర్నర్ ఈవెన్సెల్ నరసింహన్
 ముఖ్యాలిథిగా హోజరు కానున్నారు.

టీవెస్‌పీఎస్‌ని చైర్మన్
ప్రోఫెసర్ ఘుంటా చక్రవారణ

మరింత పొరదర్శకంగా ఉడ్యోగ నియామక పరీక్షలను నిర్వహించడం, సిలబన్స్‌లో, పరీక్ష పద్ధతుల్లో ఒకే తరఫో విధానం తీసుకురావడం తదితర అంశాలను ఈ సద్గులో చర్చించున్నారు.

ఈ సదస్యకు చైర్మన్‌గా యూపీవెన్సీ చైర్మన్ దిపక్ గుప్తా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఆయనతో పాటుగా టీవెన్సీవెన్సీ చైర్మన్ ప్రాఫెసర్ మంఠా చక్రపాణి, హిమాచల్ ప్రదేశ్ వెన్సీ చైర్మన్ కేవన్ తోర్మర్తో పాటు అన్ని రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చే పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చైర్మన్లు పాల్గొంటారు. భిలబరి 4వ తేదీన సదస్య అజండా అంశాలపై ప్రధానంగా చర్చ జరుగుంది. 5వ తేదీన శుక్రవారం నాడు సదస్యకు హాజరిన సభ్యులంతా క్రీత్రసాయిలో పర్యాటించనుారు.

పట్టి క్యాప్సలు, టీ హార్టలను సందర్శించడంతో పాటుగా నగరంలోని వివిధ చారిత్రక కట్టడాలను కూడా సందర్శించే అవకాశం ఉంది. సదస్సుకు ఎంతో ఘన చరిత్ర ఉంది. పల్చిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చైర్మణ్ తొలి జాతీయ సదస్సు 1949లో జరిగింది. 1999లో యూఎప్సీ చైర్మన్ను ఈ సదస్సుకు ఎక్కు-అఫీషియా చైర్మన్గా నిర్ణయించారు. 12వ జాతీయ సదస్సు భిబ్రవరి 20,21 తేదీల్లో ఫిట్టీల్లో జరిగింది.

వినూత్తు సేవలు అందిస్తున్న టీపీఎస్

ದೇಶಂಲ್ಲಿ ಸರಿಕಾತ್ತಗ್ರಾ 29ವ ರಾಷ್ಟ್ರಂಗಾ ವಿರ್ಗಡಿನ ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರ

పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ వినుత్త రీపిల్స్ విశ్ిష్ట సేవలు అందిస్తోంది. ఒకానొక దశలో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నుంచి నోటిఫికేషన్లు ఎప్పుడు వెలు వదుతాయి, నిర్వహణ ఎలా ఉంటుంది లాంటి అనేక అంకాలమై అభ్యర్థుల్లో ఎంతో ఆందోళన ఉండింది. ఎట్లకేలకు విభజన ప్రక్రియ ఎన్నో సహాయాను, అడ్డంకులను అధిగమించి సజ్ఞావుగా పూర్తయింది. ఇక ఆ తరువాత వరుసగా వివిధ ఉద్యోగాలీల భర్తీ కోసం నోటిఫికేషన్లు జారీ మొరలైంది. తాజాగా కూడా వివిధ ఉద్యోగాల కోసం నోటిఫికేషన్లు వెలువడ్డాయి. పాలనాపరంగా కూడా తీవ్రమేవన్నో ఎన్నో నంస్చరణ లకు నాంది పలికింది. ఏడాది కాలంలోనూ వినుత్త మారులకు శ్రీకారం చుట్టింది.

తొలిసారిగా 2015 సెప్టెంబర్ 20న నియామక పరీక్షలు నిర్వహించింది. 30 వేల మంది అభ్యర్థులకు సీబీఆర్టీ పరీక్ష నిర్వహించడం దేశంలో ఆదే ప్రథమం. వన్టైమ్ రిజిస్ట్రేషన్స్కు సంబంధించి కేవలం 10 నెలల్లోనే 8.65 లక్షల మంది ఇందులో తమ వివరాలను నమోదు చేసుకున్నారు. టీఎస్పిఎస్సీ 4 నెలల వ్యవహరించే 13 రిక్రూట్మెంట్ల నోటిఫికేషన్లు జారీ చేయడం విశేషం. టీబీలో నిర్వహించిన 9 పరీక్షల్లో 6 పరీక్షలు సీబీఆర్టీ పర్డుతిలోనే జరిగాయి. టటీ వినియోగానికి టీఎస్పిఎస్సీ అదిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చింది. టటీని గరిష్టస్థాయిలో వాడుకుంటున్నందుకు గాను వివిధ అవార్డుల ను కూడా సంస్కరించింది.

- దక్షన్ మ్యాస్

ఆశవలే మానపడు లోకంలో బంధితుడపుతున్నాడు

తెలంగాణ వికాస చరిత్ర - కాలక్రమ పట్టిక

హైదరాబాద్ రాజ్యంలో సాంస్కృతిక వికాసంతో సంబంధం ఉన్న అనేక సంఘటనల పట్టిక ఇది. ఇందులో సాహిత్య, సాంస్కృతికేతర సంఘటనలు కుడా చాలా చోటుచేసుకున్నాయి. సాంస్కృతిక, సాహిత్య వికాసాలు విదిగా జరిగే ప్రక్రియలు కావని, వాటికి సమాజంలోని వివిధ అంగాలతోనూ, అనేక పొరలు వాస్తవితతోనూ, వాటన్నిటి గమనం తోనూ పరస్పర సంబంధం ఉంటుందన్న దృష్టితో-హైదరాబాద్ చరిత్రకు సంబంధించిన అనేక సంఘటనలను ఒక క్రమంలో ఇష్టవుం జరిగింది. ఈ పట్టిక ప్రధానంగా కాలక్రమాన్ని అనుసరించినదే అయినా, చారిత్రక ఘటనల్లో పాటించిన ఎంపిక వల్ల సంఘటనల మధ్య కార్యకారణ సంబంధాన్ని, పూర్వవర సంబంధాన్ని కనుగొనవచ్చు. హైదరాబాద్ రాజ్యం, ముఖ్యంగా అధికార కేంద్రమయిన హైదరాబాద్ న గరం అనేక భాషలవారికి, జాతుల వారికి, మతాల వారికి ఆశ్రయంగా ఉండింది. హైదరాబాద్లో జరిగిన ఆధునిక పరిణామాలలో ఆంధ్ర తరుల ప్రమేయం ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. అది నాటి వాస్తవికతకు తగిన, సహజమైన విషయం, ప్రభుత్వాలమీదా, కొద్దిగా ఉన్న మధ్యతర గిన, సహజమైన విషయం, ప్రభుత్వాలమీదా, కొద్దిగా ఉన్న మధ్యతర

గతి వారిమీదా ప్రభావం చేయగలిగే స్థితిలో ఉంటే, తెలంగాణ తెలుగు వారి పరిస్థితి మరో రకంగా ఉండేది. తాము కష్టపడి గొంతు పెగుల్చు కనే శిథితి వచ్చినప్పుడు ఆ స్వరానికి ఎటువంటి గుర్తింపూ, గౌరవమూ లేదనేదే వికాసోద్యమం ఆవిర్భావానికి కారణం అయింది. తామున్న రాజ్యంలో తమ భాషావర్గం వారికి గౌరవం లేకపోవడం-హైదరాబాద్ రాజ్య ఆంధ్రులు ఎదురొచ్చు విచిత్రమయిన పరిస్థితి. ఆ పరిస్థితిలో ఇక్కడి తెలుగువారు వేసిన ప్రతి చిన్న అడుగు పెద్ద ముందంజ కిందనే భావించవలసి ఉంటుంది.

ఈ పట్టికలో ఒకవైపు ప్రపంచమహాయుద్ధాలు, భారతస్వతంత్ర్య పోరాటాలు వంటి సుప్రింద్రమైన అంశాలు చోటుచేసుకున్నాయి. మరో వైపు బయటి ప్రపంచానికి ఇప్పటికే సరిగా తెలియని మనుషుల జీవిత వివరాలన్నాయి. ఇందులో తేదీలను పేర్కొనలేదు. సంవత్సరాలను మాత్రమే పట్టికగా ఇచ్చాము. ప్రధానమయిన రాజకీయ సంఘటనలు, తెలంగాణ సాహిత్య వికాసంతో ప్రత్యేక, పరోక్ష ప్రమేయం ఉన్న ఘటనలు మాత్రమే ఇక్కడ ఉన్నాయి.

సంవత్సరం	సంఘటన	యంత్రాలున్నాయని సురవరం ప్రతాపరెడ్డి
1800	బ్రిటిష్-నిజాంల మధ్య సైన్యసహాయ సంధి (సభీదరి అలయ్యే) భారారు. నిజాం స్వతంత్రానికి గ్రహణం ప్రారంభం	అభిప్రాయవద్దారు.
1800	రెసిడెన్సీని నిర్మించడానికి కెప్టెన్ జేమ్స్ అబిల్స్ కిర్క్పాస్ట్రోట్ నిజాం నుంచి అనుమతి పొందాడు	1851 యూరోపియన్ ఎగ్జిబిషన్లో వరంగల్లో తయారైన కార్బోట్లు ఆకట్టుకున్నాయి.
1803	రెండో నిజామ్ నిజాములీభాన్ ఆసఫ్జా మరణం	1851 ధాకాలో అఫోర్నాథ్ చటోపాధ్యాయ (సరోజిని నాయుడి తండ్రి) జననం
1803	మూడో నిజామ్ సికిందర్జా అనఫ్జా పదవీ స్వీకారం	1853 వరంగల్లో సాహిత్యాచ్చివృధ్మికి కృషిచేసిన తూము రామదాసు జననం
1807	రెసిడెన్సీ బిల్లీంగ్ నిర్మించం పూర్తి	1853 ప్రథమ సాలార్జంగ్ హైదరాబాద్ ప్రధాని (దివాన్) గా నియమితులయ్యారు.
1819	సభీదరి అలయ్యే ఒప్పందాన్ని నిర్మించంగా వ్యతిరేకించిన నిజాం సన్నిహితుడు రావు రంబా నించాల్చు మృతి	1853 ముల్లా అబ్దుల్ భయుమ్ జననం
1821	సివిల్కేసుల విచారణ కోసం అదాలత్-ఇ-దివానీ ఏర్పాటు	1853 బీరారు ఒప్పందం భారారు. ఈ ఒప్పందం ప్రకారం పాతబాకీ కింద పతిపుండే భూములన్న బీరారును బ్రిటిష్ వారు కబళించారు.
1829	సికిందర్జా మరణం	1853 రిసాల తిప్పి అనే ఉర్రూ పత్రిక ప్రారంభం. ఇదే హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో తొలి పత్రిక దారుల్ ఉలూమ్ (బిరియంట్ కాలేజీ)
1834	హైదరాబాద్లో గ్రామర్ సూక్ల స్థాపన	1854 హైదరాబాద్లో ప్రారంభం
1838	క్రిమినల్ కోర్టు ఏర్పాటు	1855 అల్సెయింట్ హైసూక్ల స్థాపన
1846	హైదరాబాద్లో హైద్రెచ్ పొరశాల స్థాపన. ఈ పొరశాలను రెసిడెన్సీ డాక్టర్ నిర్వహించేవాడు. ఈయనకు నిజాం ప్రభుత్వమే జీతం ఇచ్చేది.	1855 హీలి సికాను సాలార్జంగ్ ప్రవేశపెట్టడు
1850	ఈ సంవత్సరం నాటికి వనపర్తి, గద్వాల్లో ముద్రణ	1856 మింట్, స్టాంపుల శాఖ ఏర్పాటు
		1857 ప్రథమ భారత స్వతంత్ర యుద్ధం

అగ్నిచేత దర్శమైన ఇనుము మలింత దృఢంగా మారినట్లుగా కష్టకాలంలోనే నిజమైన ఫైర్ టైప్ పడుతుంబి

దక్షన్ ల్యాండ్

1857	రెసిడెన్సీమీద తుట్రెబాజ్ భాన్ నాయకత్వంలో రోహిల్లాల దాడి	1873	మదరసా-ఇ-ఆలియాను ప్రథమ సాలార్జంగ్ స్థాపించారు.
1857	సిటీ ఇల్మీము హైస్కూల్ స్థాపన	1874	హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో లిఫిత పరీక్ష పద్ధతి ఏర్పడింది.
1857	నాలుగో నిజామ్ నసీరుద్దూల అసఫ్జూ మరణం	1874	నిజాం రైల్వేస్ నుని ప్రజల కోసం తెరిచారు.
1858	షోరపూర్ రాజు వెంకటప్పనాయక్ తిరుగుబాటు, నిర్మింధం, ఆత్మహత్య	1875	యంగొమెన్స్ ముచ్చువర్ ఇంప్రొవెంట్ స్కోల్సీ స్థాపన (దీనిల్లోనే అల్బైట్ రీడింగ్ రూమ్ ఉండేది)
1858	మొగల్ సామాజ్యపతనం, కంపెనీ నుంచి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి భారతీ బదలీ, మొగల్ చిహ్నాల నాచేలను ముద్దించవచ్చని లిటిష్చ్ వారి ఆదేశం	1875	మునగాల రాజానాయని వెంకట రంగారావు బహాదుర్జిసనం.(వరంగల్ జిల్లాలో నెల్లికుదురులో)
1858	హాలి సిక్కూ వినియోగంలోకి వచ్చింది.	1876	జామె నిజామియా (ఇస్లాం మత బోధనలకు సంబంధించినది) స్థాపన
1858	నిజాం సైన్య శాఖ ఏర్పాటు	1876	ఇంగ్లండ్లోని రాయల్ స్కూల్ ఆఫ్ మైన్స్లో జియాలజీ, మైనింగ్లో శిక్షణ పొందేందుకు నిజాం ప్రభుత్వం ఇద్దరు విద్యార్థులను పంపించింది. వీరు 1879లో తిరిగొచ్చారు.
1861	జటప్రోలు సంస్థాన పండితుడు వెల్లాల సదాశివశాస్త్ర జననం	1876	సతిని నిషేధించారు. పోస్టర్లు ముద్దించి ఈ విషయానికి ప్రచారం కల్పించారు.
1861	సాలార్జంగ్ సంస్కృతులు ప్రారంభం	1877	అఫ్సర్లనాథ్ చట్టపాధ్యాయ హైదరాబాద్ రాక్.
1862	బేగంబజార్ (బ్రిటిష్ వ్యతిరేక తిరుగుబాటు) కుటుంబు	1877	చాదర్ఫూట్ హైస్కూల్ స్థాపన
1865	హైదరాబాద్ క్లబ్ స్థాపన	1877	కొముప్రాజు లక్ష్మణరావు జననం
1867	హైదరాబాద్లో అర్యసమాజ్, వివేకానంద్ పారతశాల స్థాపకుడు, న్యాయమూర్తి కేశవరావు కోరట్లర్ జననం	1877	శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయ స్థాపకులు రావిచెట్టు రంగారావు జననం
1867	అర్యసమాజ్ నేత, రచయిత ఆదిపూడి సోమనాథరావు జననం	1878	మదరసా-ఇ-అయిళ్ళను సయ్యద్ హుసేని బిల్గ్రామి ప్రోఢ్యులంతో స్థాపించారు.
1867	ప్రభుత్వ సెంట్రల్ ప్రింటింగ్ ప్రైస్ ప్రారంభం	1878	హైదరాబాద్ కాంగ్రెస్ నాయకుడు వామన నాయక్ జననం
1867	అటవీ శాఖ ఏర్పాటు	1878	నాంపల్లి గారీ శంకర వర్గ జననం
1868	బఫీర్బాగ్ ప్యాలెన్ నిర్మాణం	1878	ఛందోముకరము అనే గ్రంథాన్ని గద్వాలలలోని విద్యార్థుకుర ముద్రాక్షరశాలలో ముద్దించారు
1868	పభీక్ వర్ష్ డిప్యూటీమెంట్ ఏర్పాటు	1879	సరోజని నాయుడి జననం
1869	రాజబహాదుర్ వెంకటరామిరెడ్డి జననం	1879	భాత్రీ కులస్తులు హైదరాబాద్లో ముఖీదుల్ ఆనాం హైస్కూల్ని స్థాపించారు.
1869	ఆరో నిజామ్ మీర్ మహబూబ్ అలీ భాన్ లాంఫనం గా పదవి స్కీకారం, మైనర్ పాలకుడికి సంరక్కకునిగా సాలార్జంగ్ నియామకం	1879	మలక్పేట్లో గుర్రపుందాలు ప్రారంభం
1869	అతికంచే స్టోంప్ నీ తొలిసారిగా హైదరాబాద్లో విడుదల చేశారు.	1879	కాణాదంపెద్దన రచించిన ‘ఆధ్యాత్మ రామాయణము’ ను గద్వాలలో చిన సోమ భూపాలుడు ముద్దించేశాడు.
1870	నిజాం స్టేట్ రైల్వే ఏర్పాటు.	1880	వాలంబీర్ క్లబ్ స్థాపన
1870	వనపర్తిలో బ్రిహ్మవిద్యావిలాస ముద్రాక్షరాల ప్రారంభం	1880	ధర్మవంత్ హైస్కూల్ ఏర్పాటు
1871	వరంగల్లో ఇంజనీరింగ్ కళాశాల ప్రారంభం	1882	మదరసా-ఇ-దీనియా స్థాపన
1871	గద్వాల ఆస్తున పండితుడుగా పని చేసిన ఆదిపూడి ప్రభాకరరావు జననం	1882	చాదర్ఫూట్ రామస్సాపు అయ్యర్ ‘థియెసాఫికల్ స్కోల్సీ’ని స్థాపించారు.
1872	సోమసుందరం త్రైల్కురీ సికింద్రాబాద్లో స్థాపన		
1872	బ్రిహ్మసమాజం ఆచారం ప్రకారం వివాహాలు చేసుకు నేందుకు నిజాం ప్రభుత్వం అఫ్సర్లనాథ్ భట్టపాధ్యాయ కోరిక మేరకు చట్టాన్ని రూపొందించింది.		

ఆత్మగౌరవాన్ని ప్రదర్శించడమంటే మన సడవడిని నిరూపించుకోవడమే, అయినా ఎదుటి వారితో విభేదించడం మాత్రం మన ప్రవర్తనకు సిద్ధర్థనం

1882	విద్యకు దైరక్షరేట్ ఏర్పాటు	1888	ముల్లా అబ్బల్ భయామ్ కాంగ్రెస్‌కు మద్దతు
1883	చాందారైల్స్ స్క్యూమ్‌లోని నిజాలను వెల్లడి చేయాలని ఉద్యమం వేవెస్టినందుకు ఆఫోర్స్‌రూట్ వటోపాధ్యాయు ను హైదరాబాద్ నుంచి బహిష్మరించారు.	1888	ప్రకటించి పుత్రికల్లో రచనలు చేశాడు.
1883	హజార్ దాస్తాన్ ఉర్దూ పత్రిక ప్రారంభం	1889	సంఘసంస్థ, ఉద్యమకర్ భాగ్యారెడ్డి వర్ష జననం.
1883	మదరసా నిజామియా ఏర్పాటు	1890	తెలుగు ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ కోసం తెలుగు నార్లో సూల్నిని వెస్సీమిఘన్ స్థాపించింది.
1883	సాలార్జంగ్ మరణం	1890	పర్సియన్, ఆర్బిక్ తాప్పప్ర గ్రంథాల ముద్రణ కోసం 'దైరతుల్ మారిఫ్' స్థాపన (హైదరాబాద్‌లో అబ్బల్భయామ్‌చే)
1883	మహబూబ్ అలీ భాన్ మేజర్ అయి, పాలనా భార్యతసు స్వీకరించారు.	1890	నాంపల్లిలో బాలికల పారశాల స్థాపన
1884	మహబూబ్ కాలేజీ స్థాపన	1890	వరంగల్ పారిశ్రామిక పాఠాలను స్థాపించారు.
1884	టెక్స్స్ బుక్ కమిటీ ఏర్పాటు	1890	ఇక్వాల్ క్లబ్ స్థాపన
1884	వర్షియన్ స్టోనంలో ఉర్దూని రాజభాషగా ప్రకటించారు	1890	ఆదిరాజు వీరభద్రరాజు జననం
1884	తీమతి పూణ్ణ మహిళల కోసం ఒక సర్కులేటింగ్ లైబ్రరీని నెలకొలిపారు.	1890	కొడూ వెంకట రంగారెడ్డి జననం
1885	కాంగ్రెస్ స్టోపన	1890	కొత్త జిల్లాగా ఏర్పాటు చేసి, పాలమూరుపేరును మహబూబ్‌నగర్గా మార్చారు.
1885	హైదరాబాద్ రికార్డ్ పత్రిక ప్రారంభం	1891	హైదరాబాద్‌లోని జడ్డిలను విమర్శించినందుకు బ్యారిష్టర్ రుద్రను నగరం నుంచి బహిష్మరించారు.
1885	ఆక్వారె అస్థి ఉర్దూ పత్రిక ప్రారంభం	1891	పత్రికలపై ఆంక్షలు విధించారు.
1885	హైకోర్టు కోసం రాజ్యాంగాన్ని తయారు చేశారు. (దస్తరుల్ అమల్)	1892	హైదరాబాద్‌లో ఆర్యసమాజ్ కార్యకలాపాలు ఆరంభం
1885	ముస్లిం బాలికల కోసం దేశంలోనే మొట్టమొదటి సారిగా బాలికల పారశాలను స్థాపించారు.	1892	ఆర్యసమాజ్ స్థాపన
1885	ఆంధ్రప్రదీపితామహా మాడపాటి హానుమంతరావు జననం	1893	నిజామ్ క్లబ్ స్థాపన
1885	హైదరాబాద్ రిఫార్మ్ అసోసియేషన్ కార్యదర్శి రాఘవేంద్ర శర్మ రావు జననం	1893	సన్మాన్ దర్శన క్లబ్ స్థాపన
1886	హైదరాబాద్-వరంగల్ మధ్య రైల్వేలను ప్రారంభం	1893	దూపాటి వేంకటరమణచార్యుల జననం
1886	ఆంగ్ల వార పత్రిక దక్కన్ స్టోండర్డ్ ఆరంభం	1893	వడ్కొండ నరసింహరావు జననం
1886	మరాటి వార పత్రిక గుల్బర్గా సమాచార్ గుల్బర్గాలో ఆరంభం	1893	లెజస్ట్సేబీవ్ కౌన్సిల్ ఏర్పాటు
1886	భాగ్యసగర్ మరాటి పత్రిక హైదరాబాద్‌లో ఆరంభం	1894	ఒఢ్రింపు రంగరావు జననం
1887	నిజాం కాలేజీ స్థాపన	1894	గంగుల శాయిరెడ్డి జననం
1887	తెలంగాణలో తొలి తెలుగు పత్రిక 'శేడ్యువంద్రిక'	1894	జవాదీహసేనేని నగరం నుంచి బహిష్మరించారు.
1887	ప్రారథ ప్రధాన మంత్రి పదవికి రెండో సాలార్ జింగ్ రాజీనామా. ఆయన స్థానంలో సర్ ఆస్ట్రోన్ రూపానియామకం	1894	పికోరియల్ హైదరాబాద్ రచయిత కృష్ణస్యామి ముదిరాజ్ జననం
1887	ఉర్దూ వారపత్రిక 'భయాల్-ఎ-మహబూబ్' ప్రారంభం	1895	స్టోనీ బాలికల పారశాల స్థాపన 1895
1887	తెనుగు పత్రిక స్థాపకులు ఒఢ్రింపు రాజు సీతారామచంద్ర రావు జననం.	1895	గణేష్ ఉత్సవాలు జరపడం ఆరంభం
1887	గుండెరావు మార్కురే జననం	1895	భారత గుణవర్ధక సంస్ లైబ్రరీ ఆరంభం (మరాటి)
1888	సికింద్రాబాద్‌లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ స్థానిక సమావేశాలు జరిగాయి.	1895	రహిమాయా అలమ్-బి-ఫనుస్ స్థాపన
		1895	హైదరాబాద్‌లో తొలి పెలిఫోన్ ఏర్పాటు (బారాదరిలో)
		1895	'తెలంగాణ' అనే ఉర్దూ పత్రిక స్థాపకుడు, భాగ్యారెడ్డి వర్ష సన్నిహితుడు బొజ్జం నర్సింపలు జననం
		1895	దళితుల నాయకుడు, ఆరిగె రామస్వామి జననం

మిగతావి వచ్చే సంచికలో...

- కె. లీనివాస్
(తెలంగాణ సాశాత్య వికాసం - ఆధునికత వైపు సాంత ఆడుగులు (1900-1940) పుస్తకరచయత)

ఆవేశాన్ని, అపాంభావాన్ని, వంచనాదృష్టిని జయించలేసివాడే కట్టుబాసిను

తెలంగాణ సినిమా పితామహుడు ధీరేన్ గంగులి

భారతదేశంలో చలనచిత్ర పరిశ్రమ మ్యాజిక్ లాంటర్న్స్ ట్రీకారం చుట్టుకుని మూకీలతో ప్రాణం పోసుకుని ట్రీకిలతో దేవప్యాప్తమై జన సామాన్యానికి చేరువైంది. దాదా సాహెబ్ ఫాల్స్ "రాజు హరిశ్వరంద్" (1913)తో మూకీ టీశాక బొంబాయి, కలకత్తా, నాసిక్, పోలాపూర్, మదరాసులతో బాటు ప్రైదరాబాద్లో కూడా మూకీల నిర్మాణం జరిగింది. ఈ ప్రైదరాబాదు మూకీల సంగతులన్నీ ఇప్పటికీ తెలుగు సినిమా చరిత్రలో ఒక భాగంగా పొడిగి రాసుకోవడం, చదువుకోవడం జరిగింది. ఐతీ ఇప్పుడు నూతన తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడింది కనుక ప్రైదరాబాదులో జరిగిన మూకీల నిర్మాణాన్ని దక్కన్ సినిమా చరిత్రకు బీజీవాన చెప్పుకోవాలి. మద్రాసులో జరిగిన మూకీల నిర్మాణాల సంగతులు తెలుగు సినిమా చరిత్రకు తొలిరోజులైనప్పుడు ప్రైదరాబాద్ మూకీల విషయాలను విడిగా తెలంగాణ సినిమాకు తొలినాళ్ళకు చెందినవిగా పరిశ్రమ వర్గాలు, సినీచరిత్రకారులు అంగీకరించాలి.

ధీరేన్ గంగులి

పైన చెప్పిన విధంగా తెలంగాణ సినిమా రంగానికి ప్రైదరాబాదులో అంకూరార్పణ జరిగితే దానికి ఆద్యాదు బెంగాలీ అయిన ధీరేన్ గంగులి. ఇంతకీ ఈ ధీరేన్ గంగులి ఎవరో, ఎక్కడి వాడో తెలుసుకుంటే ప్రైదరాబాదులో తొలినాళ్ళ మూకీల సంగతులు తెలుస్తాయి. ఈ ధీరేన్ గంగులి బెంగాలీ విత సీమకు ఆడ్యులైన జె.ఎఫ్.మదన్, హీరాల్లు సేన్ల పరంపరలో మూకీల కాలంలో పని చేసిన వారిలో ఒకరుగా చరిత్రకొర్కు.

ధీరేన్ గంగులి పూర్తి పేరు ధీరేంద్రనాథ్ గంగోపాధ్యాయు. నేతీ బంగ్లాదేశ్‌లోని బారిసాల్లో సాంప్రదాయ ఉన్నత కుటుంబంలో 1893 మార్చి 26న జన్మించిన ధీరేన్ గంగులి బాల్యంలో సహజంగానే రంగస్థల నాటకం, లలితకళల పట్ల ఆకర్షితులయ్యారు. ఫలితంగా రవీంద్రాధునితో పరిచయం కలగడానికి ఎంతోకాలం పట్లేదు. కలకత్తాలోని శాంతినికేతన్‌లో విద్యార్థిగా చేరారు. రవీంద్రుని శిష్యరికంలో ధీరేన్ సంగీతం, నాటకం, కవిత్వం, సృత్యం, చిత్రలేఖనం వంతీ కళలపై మంచి పట్లు సాధించారు. ఆయనకు అతి సన్మిహితునిగా మెలిగారు. రాగుర్ రాసిన 'వాల్ట్రీకి', 'రాజ్ అండ్ ధాక్ ఘర్' వంటి నాటకాల్లో నటించడమే గాక వాసిని ప్రదర్శించారు కూడా. శాంతినికేతన్‌లో చదువు పూర్తయ్యాక 1910లో ధీరేన్ స్ట్రోప్ వర్ష కాలేజీలో చేరి ఆరు నెలల తర్వాత జూబిలీ ఆర్ట్స్ అకాడమి, గవర్నమెంట్ స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ లో చదివి 1912లో డిస్టింక్షన్ లో పొసయ్యారు.

దక్కన్ సినిమా - ప్రైదరాబాద్ స్టేట్

చదువు పూర్తవగానే చిత్రకారుడిగా నాటక ప్రయోక్తగా కళారంగం రోకి ప్రవేశించిన ధీరేన్ పెయింటింగ్స్ ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. అవి అమ్ముడవటమే గాదు చాలా ప్రతికలలో ముద్రితమయినవి కూడా. ఇవి గాక శాంతినికేతన్ ద్వారా కలకత్తా పోలీసులకు మారు వేషాలు వేసుకునే పద్ధతులు నేర్చే ఉద్యోగం వొకటి కూడా చేశారు. ఇవన్నీ చేస్తునే ఫాబోగ్రఫీలో ఆసక్తిని పెంచుకుని ఆ రంగంలో ప్రయోగాలు చేయడం ప్రారంభించారు.

ధీరేన్ గంగులి - 'డి.జి' అన్న పేరిట చలనచిత్ర కళాకారుల మధ్య ప్రసిద్ధి గడించారు. "నేను చలనచిత్ర రంగంలో ప్రవేశించిన రోజులలో - సినిమాలంటే అందరికి చిన్న చూపు. సినిమాలలో వేషాలు వెయ్యెడం, సినిమాలు తియ్యెడం అంత గౌరవమైన పసులు కావుకునే వారు. మా బంధువులలో చాలా మందికి నేను సినిమాలలో చేరడం ఇఖ్యందిగా పరిచించింది. అయితే సినిమాల పట్ల ఉన్న ఈ దుర్మాపాన్ని తొలిగించాలన్న ఆశయంతో నేను మరింతగా చలనచిత్ర పరిశ్రమలో లీనమయ్యాను అనే వారు డి.జి. ఆయన చలనచిత్ర నిర్మాణం ప్రారంభించిన రోజులలో సినిమాల కింకా మూగతనం వదలలేదు. టాకీల యుగం ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు. కలకత్తాలో డమ్మడమ్ ప్రాంతాలలో ఒక చక్కని తోట మధ్య ఉన్న చిన్న ఇంటిని తన స్టోడియోగా మలచుకొని ఆయన చిత్ర నిర్మాణంలో నిమగ్నులయ్యారు.

ధీరేన్ తానే వివిధ వేషధారణలతో కూడిన ఫాటోలు దిగి ఒక పుస్తకంగా తయారు చేశారు. దాని పేరు 'భనవేర్ అభివ్యక్త'. భావప్పైకిరణకు వివిధ సందర్భాలలో ఎన్ని రూపాలుగా ఉంటుందో తెలుపడమే ఈ ఫాటో సంకలనం ఉద్దేశం. సమకాలీన సమాజంపై వ్యంగ్యంగా ఉండటం వీటి ప్రత్యేకత. ఒకే ఫాటోలో ఇడ్డరు, ముగ్గురు అన్ని ధీరేన్ వివిధ రూపాల్లో కనిపించడం ఈ సంకలనం మరో ప్రత్యేకత. ఫాటోగ్రఫీలో ధీరేన్ ప్రతిభను తెలుసుకున్న నిజాం ప్రభువు వెంటనే తన నిజాం ఆర్ట్ కళాశాలలో ఉద్యోగం ఇస్తూ 1915లో ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. అతికాద్ధికాలంలోనే ఆయన ఈ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్గా ఎదిగారు. ప్రైదరాబాద్ వచ్చుక ధీరేన్ "అమార్టదేవ్" (సా దేవం) అనే మరో ఫాటో సంకలనాన్ని వెలువరించారు. దీని ప్రతినొక దానిని అప్పుడప్పుడే మూకీల నిర్మాణం ప్రారంభించిన జె.ఎఫ్.మదన్ (కలకత్తా)కి పంపారు. ధీరేన్ పని తనాన్ని చూసిన జె.ఎఫ్. మదన్ "మనం సినిమాల గురించిన కొంత పని కలిసి చేయాలి" ఉంది. అందులో నీ ప్రతిభ ఉపయోగ పడుతుందని, వెంటనే కలకత్తా రమ్మని ఉత్తరం రాశాడు.

1918లో ధీరేన్ కలకత్తా తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. జె.ఎఫ్.

ఆయుధంతో సాధించిన గెలువు సగం గెలువు మాత్రమే

మదన్ ధీరేన్లోని రచ యిత, నటుడు, థాటోగ్రా ఫర్, చిత్రకారుడు ఆపన్నీ సినిమాకు వనికి వస్తా యనే నిర్ణయానికి వచ్చి కలిసి సినిమాలు తీస్తాం అని నిర్ణయించుకున్నా రు. పైగా మన ధీరేన్కు తాగూర్తో దగ్గరి పరిచ యం ఉంది. మదన్కు అది బాగా నవ్వింది. తా గూర్ రాసిన “సాక్రిష్ట్స్” (త్యాగం) నాటకం అప్పుతోకి బెంగాల్ సమా జంలో బాగా ప్రస్తకి పొందింది. దానిని సినిమాగా తీయాలనేది మదన్ ఆలోచన. రాగూర్ వద్దకు పోయి అనుమతి తేగలిగింది ధీరేన్ ఒక్కటే నని ఆయన గుర్తించారు. అనుకున్నట్లుగా అనుమతి తీసుకుని వచ్చాడు ధీరేన్. అయితే వివిధ కారణాల వల్ల ఈ సినిమా నిర్మాణం వాయిదా పదుతూ వచ్చింది. మరోరైపు 1919 నాటికి భారత రాజకీయాల్లో చాలా మార్పులు సంభవించాయి. అప్పటికి జనరల్ దయ్యార్ జలియ న్ వాలాబాగ్ దురంణానికి కారకుడై దేశమంతా ఆగ్రహజ్యులగా మారింది. రపీంద్రనాథ్ తాగూర్, బ్రిటీష్ సర్మార్ తనకిచ్చిన ‘సైట్స్పుడ్’ బిరుదును తిరిగి ఇచ్చేశాడు. గాంధీజీని బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం జైల్లో పెట్టింది. ప్రతికారంగంపై ఆంక్షలు విధించింది. ఇక సినిమాలపైనేతే అప్పట్లో తయారైన సినిమాల్లో 13 సినిమాలకు సెన్సర్ సట్టికెట్లు తిరస్కరించగా, 49 సినిమాల లెక్కలేన్ని కట్టింగ్స్తో అనుమతులిచ్చింది బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం.

ఇలాంటి పరిష్కారుల్లో సినిమా రంగంలోకి వచ్చిన ధీరేన్ గంగూళీ నితీష్ చంద్ర లాహోరితో కలిసి 1921లో ‘ఇండో బ్రిటీష్ ఫిలిం కంపెనీ’ ప్రారంభించారు. తొలి ప్రయత్నంగా ‘బిలాత్ ఫెరాత్’ (ఇంగ్లాండ్ రిటర్న్డ్) అనే మూకీ తీశారు. ఇంగ్లాండ్ నుండి తిరిగి వచ్చిన భారతీయుడు ప్రవర్తించే తీరును వ్యంగంగా చిత్రికరించిన ఈ చిత్రం విజయం సాధించింది. ఈ చిత్రం తరువాత భాగస్వాములంతా విడిషన్ యారు. అయితే ‘బిలాత్ ఫెరాత్’ ఇచ్చిన సక్కొన్తో భవిష్యత్తులో కూడా మరిన్ని కామెడీలు తీయాలని ధీరేన్ నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ సమయంలోనే రపీంద్రుడు తన దగ్గరి బంధువులమ్మాయితో ధీరేన్ వివహం జరిపించారు.

ధీరేన్కు ఎలాగూ పైదరాబాదుతో పరిచయం ఉంది గమక కొండరు సినిమా టెక్షిపియస్టను తేడుగా తీసుకుని వచ్చేశాడు. పైదరాబాదులో “లోటస్ ఫిలిం కంపెనీ” (దక్కన్)ని 1922లో నిజాం అజమాయీస్తో నెలకొల్పిన ధీరేన్ స్పూంటంగా లాబోరేటరీస్, రెండు ధియేటర్లను కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. తానే పిలిపించాడు గమక నిజాం ఘాటింగ్‌లకు భవనాలను ఉపయోగించుకోవచ్చని ధీరేన్కు అనుమతిచ్చాడు.

1920ల నాటికి దేశవ్యాప్తంగా పలు నగరాలలో మూకీల నిర్మాణం ఊపందుకున్నది. పైదరాబాదులో కూడా సినిమాలు తీయాలని, అందుకు ఎవరైనా ప్రతిభావంతులుంటే పంపమని నిజాం జె.ఎఫ్. మదన్కు కోరారు. మదన్కు కోరాడానికి హాక్ కారణముంది. 1908లో పైదరాబాదును మూసి వరదలు ముంచెత్తాయి. ఆ దృశ్యాలను చిత్రీకరించింది జె.ఎఫ్. మదన్ బ్యందం. ఆ పరిచయంతో నిజాం కోగానే ధీరేన్ గంగూళీని పైదరాబాదుకు సినిమా నిర్మాణం వెళ్ళమన్నారు. ధీరేన్కు ఎలాగూ పైదరాబాదుతో పరిచయం ఉంది గమక కొండరు సినిమా టెక్షిపియస్టను తేడుగా తీసుకుని వచ్చేశాడు.

పైదరాబాదులో “లోటస్ ఫిలిం కంపెనీ” (దక్కన్)ని 1922లో నిజాం అజమాయీస్తో నెలకొల్పిన ధీరేన్ స్పూంటంగా లాబోరేటరీస్, రెండు ధియేటర్లను కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. తానే పిలిపించాడు గమక నిజాం ఘాటింగ్‌లకు భవనాలను ఉపయోగించుకోవచ్చని ధీరేన్ కు అనుమతిచ్చాడు. ధీరేన్ పైదరాబాదులో తీసిన మూకీలు మొత్తం ఎనిమిది. అవన్నీ వరుసగా -‘చింతామణి’ (21.7.1922), ‘ఇంద్రజిత్’ (1922) నటీసట్లులు ధీరేన్ గంగూళీ, సీతాదేవి, ‘మేరేక్ టానిక్’ (1922), ధీరేన్ గంగూళీ, సీతాదేవి-కామెడీ చిత్రం), ‘సాధూక్ సైతాన్’ (1922) ధీరేన్, లీలా వాలెంబేన్, సుశీలాదేవి-కామెడీ), ‘ది లేడీ టీచర్’ (1922 ధీరేన్, సీతాదేవి-కామెడీ), ‘సైప్ మదర్’ (1923- ధీరేన్ గంగూళీ, సీతాదేవి, జోయ్స్‌బెల్స్), ‘యాయాతీ’ (4.4.1923- ధీరేన్, సీతాదేవి), ‘హరగౌరి’ (5.1.1923-హోరాటికం) ఈ మూకీలు అన్నీ కూడా పైదరాబాదులో ఆయనే నిర్మించిన రెండు ధియేటర్లలో ప్రదర్శింపబడినవి. నిజాం ప్రభువు వీటి తర్వాత సినిమా నిర్మాణం కొనసాగించాలనుకున్నాడు కానీ 1924లో ఆర్థిర్ ఇరానీ ‘మెజస్టిక్ ఫిలిం కంపెనీ’ బ్యానర్సైప్ తీసిన ‘రజియాబేగ్’ మూకీని ధీరేన్ పైదరాబాదులోని తన ధియేటర్లో విడుదల చేశారు. ఈ చిత్రంలో హీరేయెన్ ముట్టిం. కానీ హిందువును ప్రేమించి పెక్కాడుతుంది. అప్పటి పైదరాబాదు సంస్థానంలోని పరిస్థితులు దీనికి భిన్నంగా ఉండి ప్రజల మన్స భావాలు దెబ్బతినేలా కథా, కథనాలున్నాయి. ధీరేన్ గంగూళీని ఇరవైనాలుగు గంటలలో నగరం విడిచి వెళ్ళవలసిందిగా నిజాం ఆదేశించాడు.

అందరూ కలసి పంచుకుంటే కప్పుబూరం తగ్గుతుంది

దక్షన్ ల్యాండ్

రు. నియంతకు ఎదురు చెప్పలేక, చేసేదేమీలేక కలకత్తా తిరిగి వెళ్ళాడు.

కలకత్తా పెళ్లి ధీరేం సినీ, నాటకరంగంలో తన కృషిని కొనసాగించాడు. 1927లో “శంకరాచార్య” అనే మూకీలో నటించారు. ఈ చిత్ర దర్శకుడు కాళీ ప్రసాదఫోష్ దేవకీబోన్ దర్శకత్వంలో ‘పంచాసర్’ (1.11.1930)లో ‘శ్రష్టర్ ది డెట్’ (7.2.1931) ఎ.కె.రామ్ దర్శకత్వంలో ‘మని మేక్స్ వాట్ నాట్’ (7.2.1931) డి.పి.ఎవర్గోన్ డైరెక్టర్ నేలో “ది బోర్డర్ ఫిఫ్” మూకీల్లో నటించారు. ధీరేం గంగులీ. దర్శక నిగా ‘అలీకెబాబు’ (24.5.1930), ‘ఫ్లేమ్ ఆఫ్ ఫ్లేమ్’ (22.2.1930) ‘నాటీబాయ్’ (1931), ‘చరిత్రహీన్’ (9.5.1931) మూకీలను డైరెక్ట చేశాడు.

టాకీలు రాగానే స్వాధియేటర్స్ సంస్థాపకులలో ఒకరుగా కృషి చేసిన ధీరేం గంగులీ ‘సైట్ బ్రైడ్’, ‘ఎస్క్యూజ్యామి సర్’ (1934), ‘బిద్రోహి’ (హింది/బంగాలీ-1935), ‘కంల్రీగ్ల్ట్’ (1936), ‘పుస్టి భాయ్’ (1940), ‘ఆహుతి’ (1941), ‘శేష్ణివేదన్’ (1948), ‘కార్పూన్’ (1948) వంటి టాకీలు తీసి కొన్చించిలో నటించాడు. ఈయన తీసిన సినిమాల్లో ఎక్కువగా కామెడీలే. అందుకే ఆయనను ‘ఇండియన్ చాప్స్‌న్’ అనే వారు. ఆయన ‘జీవితంలో ప్రతి విషయాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోవాలి. సీరియస్‌గానే విశ్లేషణ జరపాలి. కానీ నేర్చుకున్న పాఠాలను ఇతరులకు చెప్పాల్సి వచ్చినపుడు వీలైనంత సరళంగా, హస్సన్స్పైరంగా చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తాను. నేను ఎక్కువగా కామెడీలు తీయడానికి కారణమిదే’ అన్నా రొక సందర్భంలో. సినిమా రంగానికి దేవకీబోన్, పి.సి.బారువా, సబితాదేవిలను ఈయనే పరిచయం చేశారు.

డి.జి.కి తన చిత్రాలకు ఇంగ్లీషు పేర్లు పెట్టడం ఒక ఆసక్తి. ‘లేడీ టీచర్స్’, ‘ఎక్స్‌స్టేజ్ మీ సార్’, ‘ఫ్లేమ్ ఆఫ్ ఫ్లేమ్’ ‘మని మేక్స్’ వాట్ నాట్’ అన్నపాపి ఇంగ్లీష్ పేర్లు గల ఆయన చిత్రాలలో కాన్ని.

1936లో ఆయన ‘డి.జి.టాకీన్’ సంస్థను నెలకొల్పి ‘దివాన్‌దార్’ చిత్రానికి నిర్మాణ, దర్శకత్వ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ఆ చిత్రంలో ఆయన వేషం కూడా చేశారు. అలా ఆయన ‘హలబంగళా’ (1938), ‘అఫీసారిక్’ మొదలైన చిత్రాలలో నటించి, వాటి దర్శకత్వం కూడా నిర్మించారు. ఇతర సంస్ల కోసం ఆయన ‘ఆహుతి’ ‘బాభి’ (1943) వంటి చిత్రాలు డైరెక్ట చేశారు. 1948లో ‘డి.జి.పిక్చర్స్’ అన్న సాంత సంస్ కోసం తన దర్శకత్వంలో ‘శేష్ణివేదన్’ (1948) చిత్రం నిర్మించారు. 1949లో ఆయన అజంతా ఆర్ట్ పిక్చర్స్ అన్న సంస్ కోసం ఒక కార్పూన్ చిత్రం కూడా డైరెక్ట చేశారు.

డి.జి. ఉత్తమ నిర్మాతగా, దర్శకుడుగా పేరు తెచ్చుకున్నట్లుగానే మంచి నటుడుగా గోప్య మేకవ్ కళాకారుడు గానూ కూడా పేరు తెచ్చుకున్నారు. మేకవోలో ఆ యన సాధించిన ఘనత ఆయనకు ‘భారతదేశపు లాన్చాసీ’ అన్న ప్రభ్యాతి తెచ్చింది.

ఆయన మేకవ్ చేస్తే అది వేషంలా కనిపించేది కాదట. పోలీస్

‘ఎస్క్యూజ్యామి సర్’లో ధీరేం

శాఖవారు కూడా తమ గూఢచారులు సహజంగా కనిపించగల మారు వేషాలు వేసుకోవడా నికి ఎలాంటి మేకవ్ చేసుకుంటే బాపుంటుందో తెలు సుకోవడానికి డి.జి.ని అడపాతడపా సంప్రదించే వారట.

డి.జి. ఎంతో పట్టురల గల వ్యక్తి. తొలి రోజుల్లో ఒకసారి ఆయనకు కలకత్తాలోని ఒక వీధిలో ఒక అందమైన యింపతి కనిపించింది. వెంటనే ఆయన ఆమె పక్కనే నడుస్తున్న ఆమె భర్త దగ్గరికి వెళ్ళాడు. ‘అముకు సినిమా తార అయ్య అభిప్రాయం ఉండా’ అని అడిగాడు. వెంటనే ఆ భర్తకు కోపం వచ్చింది. ‘మీ భార్యనే ఎందుకు సినిమా తార చెయ్యుకూడదు?’ అని బిందులడిగాడు అతను. డి.జి. సూలీగా ఇంటికి వెళ్లి తన భార్యను మర్మాదు మాటింగుకు సిద్ధం కమ్మన్నాడు. అలా తన భార్యను కమలాదేవి అన్న పేరిట చిత్ర రంగానికి పరిచయం చేశారు ఆయన. ఆమె దేవకీబోన్ సరసన నాయికగా నటించారు. అయితే సినిమా నిర్మాణం వ్యాపారపరంగా నప్పాలు తేవడం, ఆరోగ్యం సహ కరించకపోవడంతో శరపరంపరగా సినిమాలు తీయాలనుకున్న ధీరేం ఇంటికి పరిచితం కావలసి వచ్చింది. భారతీయ సినిమాకు 50 ఏళ్ల పాటు చేసిన సేవలకు గుర్తింపుగా ప్రభుత్వం 1974 ‘పర్మభూషణ్’ పురస్కారంతో, 1975లో ‘చాదాఫాల్స్’ అవార్డ్స్ గౌరవించింది.

భారతీయ సినిమా పితామహుల్లో ఒకరుగానే ప్రైదరాబాద్ సినిమాకు ఆ ద్వ్యాగు ధీరేంగా గంగులీని మనం స్ఫురించుకోవాలి. ఆ మహానీయుడు 1978 సవంబర్ 17న తనువు చాలించారు. ఆయన వేసిన బీ జాలీ తెలంగాణ సినిమా చరిత్రకు పునాదిరాశ్లుగా నిచిచాయి. అందు కే తెలంగాణ సినిమా పితామహుడు ధీరేం గంగులీ.

- హెచ్.రమేష్బాబు

9440925814

(వ్యాసకర్త సీనియర్ ఫిలిం జర్నలిష్ట్)

email : hrameshbabu5@gmail.com

గ

అభియాచికే అనుమతి విద్య ఉండాలి. విద్యకు అనుమతి ఉండింది.

తెలంగాణ విహిరస్తలాలు

స్వాలంగా చెప్పాలంటే పర్యాటకం రెండు రకాలు... వారసత్వ కట్టడాలు (పొరిటేట్ టూరిజం), పర్యావరణ పర్యాటకం (ఎకో టూరిజం). ఈ రెండు రకాల పర్యాటక స్థలాలు తెలంగాణలో పుష్టలంగా ఉన్నాయి. యావత్తీ తెలుగుదేశాన్ని పాలించిన రాజవంశాలన్నింటికి తెలంగాణి పుట్టినిల్ల కావడంతో వారు కట్టించిన కోటులు, దేవాలయాలు తెలంగాణలోనే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. తెలంగాణ భౌగోళికంగానూ ఫీరభూమి కావడంతో గుట్టలు, లోయలు, వాటి మధ్య పారే నదీనదాలు, వాగులు వంకలతో తద్వారా ఏర్పాటైన చెరువులతో, పచ్చని అడవులతో పర్యావరణ పర్యాటకానికి కూడా అనువూగా ఉంది. ఒక్క సముద్రతీర పర్యాటకం (బీఎస్ టూరిజం) తప్ప అన్ని రకాల పర్యాటక స్థలాలు తెలంగాణలో ఉన్నాయి. తెలంగాణలో సముద్రం లేదని తెలంగాణ రాజులు, ప్రత్యేకించి కాకుతీయులు పెద్ద పెద్ద చెరువులను నిర్మించి వాటికి ‘సముద్రాలు’ అనే పేర్లు పెట్టారు.

ఈ విధంగా అన్ని రకాల పర్యాటక విశేషాలకు ఆలవాలమైన తెలంగాణలోని ఆయా స్థలాలకు పర్యాటకులు, ప్రకృతి ప్రేమికులు వెళ్లేలా ప్రోత్సహిస్తే, వారి ద్వారా వచ్చే ఆదాయంతో పర్యాటక స్థలాల లోని సానికులు అత్య విశ్వాసంతో ఆర్థికంగానూ ఎదుగుతారు.

సమాచార సాంకేతిక (బి.టి.) పరిశ్రమ తరువాత ఆర్థికాభివృద్ధికి దోహదపడే పరిశ్రమ పర్యాటక రంగానిదే కాబట్టి, తెలంగాణ పర్యాటక స్థలాల్ని పరిచయం చేసుకొని, దర్శించి, తెలంగాణ ప్రజలు తమ వారసత్వ సంపదవల్ల సగర్పం పెంచుకోవాలని, వాటిని అభివృద్ధి చేసుకునే దిశగా అడుగులు వేయాలన్నదే ఈ వ్యాపం ఆకాంక్ష కాగా, ఎండా కాలంలో కావలసినవి నీడ, నీళ్ళ, కాబట్టి వాటిని ఇచ్చే అడవులు, నదుల ప్రాంతాల్లోని పర్యావరణ, పర్యాటక స్థలాలను సంక్లిష్టంగా ఇక్కడ ప్రస్తుతించడమైంది.

పైదరాబాద్ - కుంటల మార్గంలో...

పైదరాబాద్ నుంచి తూప్రాన్, రామాయంపేటల మీదుగా 110 కిలోమీటర్లు ప్రయాణించి మెదక్ చేరుకోవచ్చు. మెదక్లో వందేళ్ళ కింద (1914లో) పోస్ట్ అనే క్రెస్వ సన్యాసి కట్టించిన 173 అడుగుల ఎత్తెన చర్చి ఉంది. ఇది ప్రపంచంలోనే రెండవ అతి పెద్దది (పాటికన్ చర్చి తరువాత). ఇందులో ఒకేసారి 5000 మంది ప్రార్థనలు చేయవచ్చు. బయటినుండి వచ్చే వెలుతురును ప్రతిఫలింపజేస్తూ చర్చిలోపలన్న జీసన్ తదితర పెయింటింగ్స్ రంగులతో మెరిసిపోతూ మనిషి మరిపిస్తాయి. ఈ చర్చి ఎదురుగా కిలోమీటరు దూరంలోనే మెదక్ దుర్గం కోట గోడలు కన్నిస్తాయి. పర్యాటకులు ఎక్కి అనందించవలసినవి అవి.

అలాగే, మెదక్కు కొన్ని కిలోమీటర్ల దూరంలోనే మంజీరా నది

వీదు పాయలుగా చీలి పారుతుంది. వాటి మధ్య అమ్మపారి దేవాలయం కొండగుహలో ఉంది. ఈ ఏడుపాయల్లో స్నానం చేసి ఆలయం చుట్టూ గుహలో ప్రదక్షిణ చేయడం మరిచిపోతానీ అనుభూతి. ఆలయానికి ఎదురుగా ఘర్లాగు దూరంలో కట్టిన చెక్కద్వామ్ పైనుంచి దూకే నీళ్ళ చిన్న జలపాతంలాగా దర్జనమిస్తాయి. వాటిలో చెంగు చెంగున ఎదురెక్కుతున్న వేలాది చేపలు మనకు నయునానందాన్ని కలిగిస్తాయి.

మెదక్ నుంచి పది కిలోమీటర్ల దూరంలోనే 1922లో కట్టిన పోచారం ప్రాజెక్టు ఉంది. దీనిమీద నుంచి దూకే చిన్న జలపాతం లాంటి మత్తడి నీళ్ళలో కేరింతలు కొడుతూ స్నానం చేయవచ్చు. అక్కడే నిజంచే కట్టించిన గస్టహాజ్యున్, పెట్టించిన బోటు సౌకర్యాన్ని పునరుద్ధరించాల్సి ఉంది. పర్యాటకులకు ప్రాజెక్టు నీటి మధ్యలో ఉన్న దీప్పం (ఖలాండ్) వరకు తీసుకెళ్ళి పక్కల దర్జనం చేయించే బాధ్యత ప్రభుత్వం పైనే ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు నీళ్ళ పక్కనే ఉన్న వస్య ప్రాణుల ఉన్న నవనం (వైర్ల్ లైఫ్ పార్క్లు)కి కూడా చౌరిబడతాయి. ఈ ఉద్యమం నంలో సాంత వాహనంలో వెళ్లి, అందులో స్ట్రాంగా తిరిగి లేళ్ళు, ఎనుములు (నీలగాయ్), ఎలుగుబంట్లు, అడవి పందులు తరితర జంతువులను ప్రత్యక్కంగా చూడటం చాలా డ్రిల్చింగ్ అనుభూతినిస్తుంది.

పోచారం నుంచి గోపాల్పేట మీదుగా సుమారు 20 కిలోమీటర్ల ప్రయాణించి నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు అంచున ఉన్న ‘త్రిలింగ రామేశ్వరాలయాన్ని’ దర్శించవచ్చు. దీన్ని సుమారు 1100 సంవత్సరాల కిందట వేములవాడ చాళ్ళక్క రాజులు కట్టించినట్లు, వారి రాజలాంధనమైన ‘విజ్యాంధించే సింహ శిల్పం’ నిదర్శనంగా కనిపిస్తుంది. ఇక్కడికి మరో 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఎల్లారెడ్డి ఉంటుంది. అక్కడా చారిత్రక గుళ్ళున్నాయి. అక్కడ్చుంచి కొన్ని కిలోమీటర్ల దూరంలో నిజాంసాగర్ ద్వారా ఉంది. ద్వామ్ కట్టమీద నడుస్తూ నిండుగా ఉన్న ఆ నీటి సాందర్భాన్ని చూడవచ్చు. ద్వామ్ చివరన క్రించే ఆనాటి రెండంతస్థల గోల్ బంగాను, స్పీమ్యూన్ పూల్సున చూడవచ్చు. ద్వామ్ ప్రారంభంలో ఉన్న గస్టహాజ్యున్ నుంచి మర బోటులో అల్లంత దూరంలోని విద్యుత్ ప్లాంట్ వరకు విహం చేయవచ్చు. ద్వామ్ కింద వర్షాకాలంలో నురగలు కక్కడు దూకే నీటి సౌందర్యాన్ని చూసితిరాలి. ద్వామ్ కింద సహజం విర్మాణించిన నీటి దీప్పం (రివర్ ఖలాండ్) మీద 1920లో నిజాం రాజు ఏర్పాటు చేసినట్లు గార్డెన్స్ పైనుంచి దక్కణాల్ని కనిపిస్తుంది. నిజాంసాగర్ ద్వామ్ నుంచి మంజీరా దక్కణాల్ని కనిపిస్తుంది. నిజాంసాగర్ ద్వామ్ నుంచి మంజీరా దక్కణాల్ని కనిపిస్తుంది. నిజాంసాగర్ ద్వామ్ నుంచి మంజీరా దక్కణాల్ని కనిపిస్తుంది. కాపూరెడ్డికి డగ్గర్లో ఉన్న తాడ్వాయి మాత గుడి చూసి, అక్కడ్చుం

చేయవచ్చుని కోటులను చూడవచ్చు.

ఆత్మపరిశీలన లేచి జీవితం జీవించ తగినచికాడు

చి సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణించి సంతాయపేట శివారులో పారుతున్న భీమేశ్వర వాగు మధ్యలో కట్టిన వేయేళ్లనాటి భీమేశ్వర క్షేత్రాన్ని దాని మీదుగా కట్టిన వెక్ డ్యూం పైనుంచి దుంకుతున్న నీటి సాందర్భాన్ని, సాయం సంధ్యా సమయంలో డ్యూం నీళ్లలో పొద్దు గుంకుతున్న సూర్యబింబం ప్రతిరూప సాందర్భాన్ని చూస్తే గాని జీవితం తరించదు' అన్నిస్తుంది.

కామారెడ్డి నుంచి సుమారు 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ప్రసిద్ధమైన ఇస్పన్నపల్లి వీరభద్రాలయాన్ని దర్శించుకొని తూంపల్లి-చిమవల్లి మీదుగా అందమైన అడవులు, లోయలు, వాగు పంకల గుండా ప్రయాణించి హాస్సేన్ నగర్ సమీపంలో గుట్టల మధ్యలో నెలకొన్న లొంక రామలిగేశ్వరాలయాన్ని చూసి తీరాల్సిందే. ఇక్కడి ప్రకృతి కాశీర్మను తలపిస్తుంది.

ఆదిలాబాద్ లోకి ప్రవేశించగానే మనల్ని పలకరించేది సోనపేట. చిన్నదైనా చిత్తమైన కోట అది. దానికి 10 కిలోమీటర్ల దూరంలోనే నిర్వ్యల్ కోటగోడలు, బురుజలు కన్నిస్తాయి. నిర్వ్యల్ నుంచి బైంసా రూటలో 12 కిలోమీటర్లు ప్రయాణించి దిలావర్ పూర్ మీదుగా 'కదిలె' చేరుకోవచ్చు. ఇక్కడ చుట్టూ గుమిగూడిన గుట్టల మధ్య లోయలో ఊరుతున్న ఏరు గట్టున చారిత్రక పావన్ గుడి ఉంది. అందులో ఇప్పి లింగం కదులుతుంది... దాని కింద ఉబికే ఊటల ధారికి. ఇక్కడున్న సప్తగుండాలు సంతానానిచ్చే నీటిని కలిగి ఉన్నాయని' భక్తులు విశ్వసిస్తారు. జలజలా పారుతున్న ఏరు మధ్యలో ఏపుగా పెరిగిన చెట్ల సాందర్భాన్ని చూస్తూ ఏరులోనే త్రిక్షీర్ చేయడం ఎంతో త్రిల్హిల్ అనుభూతినిస్తుంది. ఇక్కడి 18 చెట్ల మహావృక్షం కూడా మనలో ఆసక్తిని రేకెత్తిస్తుంది. దిలావర్ పూర్ నుంచి బైంసా మీదుగా వెటితే గోదావరి ఒడ్డున నెలకొన్న బాసర జ్ఞాన సరస్వతి క్షేత్రాన్ని చేరుకోవచ్చు. చాలా మంది ఇక్కడ తమ పీటలకు అక్షరాభ్యాసం చేయస్తారు. గోదావరిలో బోటు విషారం చేయవచ్చు. సమీప ప్రాంతాల్లో ఉన్న శిథిల బౌద్ధ, జైన స్తుతి పాలను ఆసక్తి గలవారు దర్శించవచ్చు.

నిర్వ్యల్ నుంచి ఉత్తరంగా సుమారు 20 కిలోమీటర్ల ప్రయాణిస్తే నేరేడిగొండ వస్తుంది. ఇక్కడ 20 కిలోమీటర్ల వ్యాసార్థంలో 5 జల పాతాలున్నాయి. నేరేడిగొండ టోల్గేట్ రావడానికి ముందు కుడి పైపున రోడ్ పక్కనే ఒక చిన్న జలపాతముంది. నేరేడిగొండ నుండి ఎడమ పైపున 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో పొచ్చెర జలపాతముంది. దానికింద స్వానం చేయవచ్చు. ముఖ్యమైల సంవత్సరాల ముందు కూడా ప్రజలు ఇక్కడ నివాసం ఏర్పరచుకొన్నారని తెలిపే వారి ఆయుధాలు, పచిముట్లు ఇక్కడ దొరికాయి. పొచ్చెరకు మరికొంచెం దూరంలో ఘన్ పూర్ గ్రామ పరిధిలో బంగాసల అనే మరో జలపాతముంది. నేరేడిగొండకు కుడిపైపున సుమారు 15 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఇప్పబీ వరకు రాష్ట్రంలోనే పెద్దదిగా పేరుమోసిన కుంటల జలపాతముంది. మూడు దఫాలుగా దూరులో దాని సాందర్భం ఎంతటిదో దానికి సమాంతరంగా సాగుతున్న గుట్టల మధ్య లోయ సాందర్భమూ అంతటిదే. ఇక్కడున్న 8

దశాబ్దాల నాటి గెస్ట్హాస్ ప్రాంతంలో ఇప్పుడు కొత్త గెస్ట్హాస్లు కట్టారు. నేరేడిగొండ దాటి కొన్ని కిలోమీటర్లు ప్రయాణించగానే రోడ్కు ఎడమపైపున కోరతికల్ అనే మరో చిన్న జలపాతం కన్నిస్తుంది. నేరేడిగొండ నుంచి ఇచ్చేడ పైపు సాగి కొంచెం ముందు నుంచే కుడి పైపుకు సుమారు 15 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తే సరిచెల్చు చేరుకోవచ్చు. ఇక్కడ అడవుల మధ్యనున్న చెరువు మధ్యలో కొందూ, బౌద్ధ దేవాలయాలు, శిల్పాలు, శాసనాలు అనేకం ఉన్నాయి. ప్రకృతి సాందర్భాన్నికి, చారిత్రక ప్రాధాన్యానికి వెలవు ఈ సిరిచెల్చు.

పైదరాబాద్ - కాశీశ్వరం మార్గంలో...

పైదరాబాద్ నుంచి కరీంనగర్ మార్గంలో 70 కిలోమీటర్లు ప్రయాణించగా వచ్చే కుకునూరుపల్లి నుండి కుడిపైపుకు తిరిగి 5 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తే అనంతసాగర్ అనే గ్రామాన్ని చేరుకోవచ్చు. తెలంగాణలోనే ఎక్కువ సరస్వతీ అలయాలున్నాయినడానికి ఈ గ్రామ సరస్వతీ దేవాలయం ఒక నిదర్శనం. ఈ ఆలయం సమీపంలో రెండు నీటిచానలున్నాయి. ఒకటి రాగిదొన, రెండవది పాలదొన. రాగిదొనలో నీట్లు ఎప్రగా ఉంటాయి. పాలదొనలోని నీట్లు తెల్లగా ఉంటాయి. ఈ దొనలు ఆరెండ కాలాల్లో కూడా ఎండిపోక పోవడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత.

కుకునూరుపల్లి నుంచి 30 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న సిద్ధిపేటలో కోటి లింగేశ్వరాలయం ఉంది. ఇక్కడొక ద్యూం ఉంది. ఆలయంలో పెద్దలు అధ్యాత్మికంగా ఆనందిస్తే... పిల్లలేమా బోటింగ్ చేసి ఆనందించవచ్చు. సిద్ధిపేట నుంచి కరీంనగర్, పెద్దపల్లి మీదుగా 140 కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణిస్తే మంథని చేరుకోవచ్చు. మంథని తెలంగాణలో అనాదిగా బ్రాహ్మణ పండితులకు, వైదిక సంస్కృతికి కేంద్రంగా భాసిల్లు తూ వస్తున్నది. ఇక్కడ ఎన్నో చారిత్రక ఆలయాలున్నాయి. గోదావరి తీరాన ఉన్న శిథిల స్థితిలో ఉన్న గౌతమేశ్వర త్రికూటాలయం వాస్తు శిల్ప సాందర్భాన్ని ఆస్వాదించవచ్చు. ఇక్కడ తూర్పు నుంచి ఉత్తరం పైపుకు, మళ్ళీ తూర్పు పైపుకు తిరుగుతూ పౌతులు పోతున్న గోదావరి సాందర్భం చూసి తీరవలసిందే.

మంథని నుంచి గోదావరి దాటి ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోకి ప్రవేశిస్తే మనకు మొదట కన్నిపుండి. ఈ గ్రామంలో ఆటో తీసుకొని విషాదం ఉన్నాయి.

అనలు ప్రతిభ అనేబి ఉంటే అన్ని సందర్భాలకూ అక్కరకు వస్తుంది.

లేదా ఎవరినై తోడు తీసుకుని ఆ ఊరి పొలిమేరలో ఉన్న ఎర చెరువు మీదుగా, పచ్చని కొండల పక్క నుంచి ‘లంజమదుగు’ చేరు కో వచ్చు. లంజమదుగు ముళ్లగా మూడు అంశాలకు ప్రసిద్ధి. ఒకటి: ఇది రాష్ట్రంలోనే అరుదైన అందమైన మొసళ్లు పెంపక కేంద్రం. రెండు: ఇక్కడి ప్రదేశం తెలంగాణలో పారే గోదావరి నది సౌందర్యానికి పరాక్రమ. అది ఇక్కడ మూడు కిలోమీటర్ల దూరంలో అనేక మలుపులు తీరుగుతూ అడువులు-గుట్టలను చీల్చుకొని పారుతూ అందమైన పెద్ద మదగును ఏర్పరచింది. మూడు: తెలంగాణలో గుహలో తొలిచి నిర్మించిన ఆలయాలు ఇక్కడ మాత్రమే ఉన్నాయి.

లంజమదుగు ప్రాంతం కేరళలోని సముద్ర పర్యాటక స్థలాలను తలదన్నేలా ఉంటుంది. విశాలమైన ఈ మదగు సముద్రాన్ని లేదా బ్యాక్ వాటర్సు పోలి ఉండగా దాని తీరపు ఇసుక తిస్సెలు బీచ్లను మరిపిస్తాయి. మదగు ఎడమ తీరం చెక్కినట్లున్న ఎత్తైన కొండలు, లోయలు, పచ్చని ఎత్తైన అడవులతో ఎనలేని ఆనందాన్నిస్తుంది. వీటన్నింటి ఆనందాన్ని ఈ మదగులో స్థానిక జాలర్ల నాటు బోట్లలోగాని, అటవీ శాఖ మర బోట్లలోగాని విహారిస్తూ ఆస్వాదించవచ్చు. మనం విహారించే బోట్ల కింద, పక్కల మొసళ్లూ విహారిస్తుంటాయి. మదగు ఒడ్డుబక్టోట్ల మాడు వందల అడుగుల ఎత్తు నిటారుగా ఉంటుంది. దాని అంచునే స్థానికులు ‘లంజగుళ్లు’ అని పిలుస్తున్న రెండు గుహలయాల సముదాయాలున్నాయి. అవి తమ నీడలను కింద ఉన్న గోదావరి నీళ్లు ల్లో ప్రతిబింబిస్తూ అందంలో ఆజంతా గుహలను తలదన్నుతాయి. వీటికి ఎడమ వైపున ఘర్లాంగు దూరంలో మరో గుహలయాల సముదాయముంది. వాటి పేరు కోమటి గుళ్లు, గోమరేశ్వరుడు అనే జైనమత దేవుని భక్తులై కోమట్లు అని పిలుబడిన వారిలో సుమారు ఎనిమిదవ శతాబ్దం ప్రాంతంలో ప్రబలిన వేశ్వాలోలత్వం (లంజతనం) కారణంగా వారు కట్టించిన గుళ్లును ‘లంజగుళ్లు’ అని, ‘కోమటిగుళ్లు’ అని పిలుస్తారు. ఈ చరిత్ర తెలియని స్థానికులు వేశ్వాతనం చేసిన రాణి కథను కూడా చిన్నిస్తుంటారు.

మంథని నుంచి సుమారు 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న కాశేశ్వరం వరకు పచ్చని కొండలు, కోసల గుండా సాగే ప్రయాణమే ఆహ్లాదకరమైన అనుభాతిని మిగులుస్తుంది. కాశేశ్వరం గోదావరి-ప్రాణ హిత నదుల సంగమ ప్రదేశంలో ఉన్న త్రిలింగ క్షేత్రం. ఇక్కడి ప్రధానాలయంలో ఒకే పానపట్టంపై ముక్కేశ్వర, కాశేశ్వర పేరున రెండు శివ లింగాలు ఉన్నాయి. ముక్కేశ్వర లింగం మీద పోసిన అభిప్రేక జలం దాని మధ్యలో ఉన్న రంధ్రం గుండా గోదావరి-ప్రాణహిత నదుల్లోకి పారి ఈ క్షేత్రాన్ని త్రిపేణి సంగమ క్షేత్రం చేస్తుంది. ఈ క్షేత్రం ఇంకా ఎన్నో ప్రాచీన ఆలయాలు, వాస్తు శిల్ప సౌందర్యాలతో అలరారుతోంది. ఇక్కడి గోదావరి అందాలు వర్షించలేనివి, ఆస్వాదించడగినవి.

పైదరాబాద్ - మల్లారు మార్కంలో...

పైదరాబాద్ నుంచి వరంగల్ మీదుగా ఏటూరునాగారం, మల్లారు ప్రయాణించే రూటులో సుమారు 80 కిలోమీటర్ల దాటాక ఆలేరు

నుంచి ఎడమ వైపున వచ్చే కొలనుపాకలో అడ్డుతమైన వాస్తు శిల్ప లతో ఒప్పారుతున్న చారిత్రక జైన దేవాలయాలను, సోమేశ్వరాలయం తదితర హిందూ దేవాలయాలను కళాపిపాసులు చూసి తీరపలసిందే.

ఆలేరుకు 120కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న రామపు దేవాలయాలు తెలంగాణలో హిందూ వాస్తు శిల్ప సౌందర్యాలకు పరాక్రమగా నిలుస్తాయి. వాటిని చూసి సమీపంలోనే ఉన్న విశాలమైన రామపు చెరువులో బోటు విషారం చేయవచ్చు.

రామపుకు కుడివైపున ఎనిమిది కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న లక్కపరం చెరువు కొండలు, అడవుల్లో చిక్కుకుని చాలా అందంగా కన్నిస్తుంది. నీళ్ల మధ్య దీపాలలాగా ఏర్పడిన ఆ పచ్చని కొండలు నాలుగింటి మీదికి ఊగే తాళ్లు వంతెనలు ఏర్పాటు చేశారు. వాటి మీద నడుస్తూ ఒక దీపానికి చేరుకొని అక్కడున్న పర్యాటక శాఖ రెస్టారెంట్లో బోజనం చేసి, వీలైతే అక్కడే ఉన్న కాబేజీల్లో (వసతి గృహాల్లో) ఒక రోజు బనచేయవచ్చు. అడవులు, నీళ్ల మీదుగా వచ్చే చల్గాలులను ఆస్వాదిస్తూ అక్కడ గడపడం ఒక మరిచిపోలేని మధురానుభూతిని మిగులుస్తుంది. చెరువులో స్నానం చేయవచ్చు. బోట్లలో విహారించవచ్చు.

లక్కపరానికి 50కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న విటూరునాగారం నుండి అందమైన అటవీ మార్కంలో మంగపేట మీదుగా మరో 20 కిలోమీటర్లు ప్రయాణించి మల్లారు చేరుకోవచ్చు. వల్లని గోదావరి నది తీరాన పచ్చని కొండకోనల మధ్య వెలసిన నరసింహాస్తుమి ఆల యం ఆధ్యాత్మిక ఆనందానికి, ప్రకృతి సౌందర్యానికి నెలవు. స్నామి పొట్టలో వేలుపడితే అది రక్షపు వాసన రావడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత. పురాతన కాలంలో ఒక గిరిజనుడు చూడక స్నామి పొట్టలో గునపం దింపాడట. అందుకే రక్తం ఇంకా కారుతూనే ఉండంటారు. చిన్నదైనా ఇక్కడి చింతామణి జలపాతం చూడగింది. దాని కింద స్నానం చేయవచ్చు.

పైదరాబాద్ - పాపికొండలు మార్కంలో...

పైదరాబాద్ నుంచి భద్రాచలం వెళ్లే దారిలో సూర్యాపేటకు ముందు పిల్లలమరి వస్తుంది. ఈ గ్రామం 800 ఏళ్ల కిందట కాక్షియుల సామంతులైన రేచర్ల రాజులకు రాజధాని. కాబట్టి, ఇక్కడ కోట గోదలుండేవి. ఇప్పుడు అవి లేవు. కానీ, వాటి మధ్య ఆ రాజ వంశీకుల కట్టించిన ఎరకేశ్వర, నామేశ్వర దేవాలయ సమూహాలున్నాయి. ఇం

అస్త్రీ తెలుసునుసుకోవడం అంత అజ్ఞానం మరొకటిలేదు

దులో ప్రధాన దేవాలయ స్థంభాలకు, వాటిమీద దూలాలకు చెక్కిన నల్లరాతి శిల్పాలు, అతి సుందరమైన అంతరాళం, మంటపం మధ్య ను న్న రెండు తిలా దూలాలపై చిత్రించిన రామ-రావణ యుద్ధం, శీర సాగర మథనం చిత్రాలు (పెయింటీంగ్స్) తెలంగాణలో ఆ తరహావి అవి రెండే ఇప్పటి వరకు నిలిచి ఉన్నవి. ఇదే గ్రామంలో చాలా ఎత్తెన పీరం మీద పైన వేరొన్న కాలపు దేవాలయం మరొకటుంది.

భద్రాచలం ఆధ్యాత్మిక శ్రీతమే కాకుండా సహజ సౌందర్యానికి నిలయమైన ప్రాంతం కూడా. ఉత్తరం నుండి వస్తున్న గోదావరి ఇక్కడ భద్రగిరి రామాలయం చుట్టూ తిరిగి మళ్ళీ తూర్పు దిశకు ప్రవహిస్తుంది. ఇక్కడ నది స్నానం చేసి దేవుడి ద్వానం చేసుకోవచ్చు. భద్రగిరికి ఉత్తరంగా 5 కిలోమీటర్ల దూరంలో వేచే మొత్తగడ్డ గ్రామ సమీపంలో గోదావరి నది మధ్యలో ఉన్న ఒక దీపపుండ్రమైన వీరభద్ర స్వామి శ్మేత ముంది. నీటి మధ్య కొండక్షేత్రంపై నిల్చుని చుట్టూ ఉన్న పరిసరాల సౌందర్యాన్ని చూసి పరవశించిపోవచ్చు. భద్రాద్రికి ఆవల 13 కిలో మీ టల్ల దూరంలో ఉన్న ఇరివెండి గ్రామంలో రుక్కిణి సత్యభామ సహిత వేఱుగోపాలస్వామి ఆలయముంది. దీన్ని చూసే రాముదాసు భద్రాచలాలంలో సీతారామాలయాన్ని కట్టించాడంటారు. భద్రాచలానికి ఉత్తరంగా 35 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న సీతా రాముల ప్రశ్నశాల, ఆక్కడిని నదుల సంగమం చూడదగిన ఐహికి, పర్యావరణ శోభిత పర్యాటక స్థలాలు. భద్రాచలానికి తూర్పుపై 40 కిలో మీటర్ల ప్రయాణించి కుకునార్-పేరంటాలపల్లి నుంచి గోదావరిలో బోట్లపైన పాపికాండల మధ్య సాగే విషారమూ మరో వేర్గాంచిన పర్యాటనే.

ప్రాండ్రాబాద్ - నగార్జునసాగర్ మార్గంలో...

ఈ మార్గంలో ప్రాండ్రాబాద్ నుండి 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో వచ్చే రాచకొండ గుట్టల సముదాయం సాహస పర్యాటనలకు, వారసత్వ పర్యాటనలకు (పైరిఫేస్ టూరిజం) అనుమతింది. 14, 15 శతాబ్దీల్లో రాచకొండ పద్మాలయక రాజజులకు రాజధానిగా కీర్తి గడించడం గమనార్థం. సుమారు అర్థ శతాబ్దిల్లో కింద కట్టిన అధ్యుత మానవ నిర్మాణం నా గార్జన సాగర్ ప్రాజెక్ట్. ఇది 124 మీటర్ల ఎత్తుతో ప్రపంచంలో ఆత్మంత ఎత్తైన రాతి డ్యూమ్గా ఖూళి గడించింది. ఈ ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణ కాలంలో వెలికి తీసిన చారిత్రక అవశేషాలు... ప్రత్యేకించి బోధ అవశేషాలు, విశేషాలను ప్రాజెక్ట్ నీళ్ళ మధ్యలో ఉన్న నాగార్జున కొండపై ఏర్పాటుచేసిన మ్యాజియంలో భద్రపరిచారు. ఇక్కడికి సాగర్ సీతిలో బోటులో 9 కిలోమీటర్ల ప్రయాణించడం అరుదైన అనుభూతినిస్తుంది. సాగర్ డ్యూమ్ కూడా చూశాక ప్లేస్-ఫిల్ కాలనీ పరిసరాల్లో 279 ఎకరాల్లో బుద్ధుడు ప్రవచించిన ‘అష్టాంగమార్గ’ సూఫ్రీతో నిర్మించిన కట్టడాలు, పార్కులు చూడదగినవి. సాగర్ కిందగా 11 కిలోమీటర్ల దూరంలో 70 అడుగుల ఎత్తు నుంచి దూకుతున్న ఎత్తపోతల జలపాతం ఉంది. దీని సౌందర్యం విధిగా చూడదగినది. ఇది గుంటూరు జిల్లా పరిధిలోకి వస్తుంది. నాగార్జునసాగర్లో పర్యాటకులకు కావలసిన నకల సౌకర్యాలున్నాయి.

అయ్యెరుడు తన మిత్రుడిపట్ల చూపే సానుభూతికన్నా యోగ్యుడు తన శత్రువుపట్ల చూపే సానుభూతి మిస్కగా ఉంటుంది.

సేలకొండపల్లి

ప్రాండ్రాబాద్ - నల్లమల మార్గంలో...

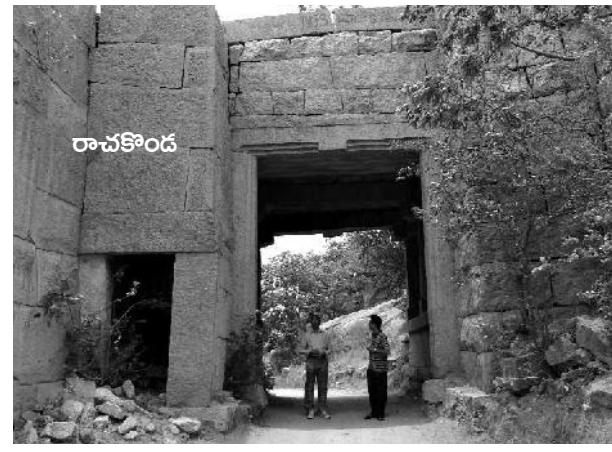
రాష్ట్రంలోనే అత్యంత విశాలమైనవి నల్లమల అడవులు. అందుకే దేశం లోనే పెద్దదెన పులుల సంరక్షణ కేంద్రం' సుమారు నాలుగు దశాబ్దాల కిందట ఇక్కడ ఏర్పాతింది. నల్లమలలోనే రాష్ట్రంలో అత్యంత ప్రాచీనమైన శ్రీశైలం క్షేత్రం ఉంది. ఆ క్షేత్రం ఉత్తరద్వార క్షేత్రమైన ఉమమేశ్వరంతో తెలంగాణలో (మహాబలినగర్ జిల్లాలో) నల్లమల అడవుల ప్రారంభమయించాయి. సర్పాకారంగా కమ్ముకున్న పచ్చని కొండల కండ స్నానంలో సహజంగా ఏర్పాడిన గుహల్లో పైనుండి చుట్టుపున్న నీటి ధారల కింద ప్రతిష్టిపుం స్వయంభు శివలింగం తేజస్సు చూడగింది. ఉమమేశ్వరంతో ఈ కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న మన్న నూరులో బీతల్ రెస్టారెంట్లలో భోజనం చేసి, అందులోని వనమాలి కాటేజీల్లో విశ్రాంతి తీసుకొని, ఇక్కడున్న చెంచులక్కి ఎన్విరాన్మెంట్ ఎడ్యుకేషన్ సెంటర్ అనే మ్యాజియంలను సందర్శించవచ్చు. మన్ననూరుకు 16 కిలోమీటర్ల దూరంలో గుండం సందర్శించదగ్గది. రోడ్ మీద ఉన్న ఘారెస్ డిపార్ట్మెంట్ వారికి చీకెట్ రుసుము చెలించి వారి వాచమన్ స హాయంతో సమీపంలో ఉండే 'గుండం' వరకు వెళ్ళి నట్టడివిలో వస్తు జీవులు, పక్కల స్వేచ్ఛ విషారాలను వీక్షించవచ్చు.

‘గుండంకు ఫల్లాంగు దూరంలో కిందివైపు లొంగి ఉంది. దాని లోతు సుమారు వేయి అడుగులు. దాని అడుగున విశాలమైన గుండం ఉంది. సుమారు వంద అడుగుల ఎత్తు నుంచి ఒక జలపాతం దూకగా ఏర్పాడింది. ఆ జలపాతపు నీటిని ఇప్పుడు స్థానికులు వ్యవసాయం కారకని చెరువులోకి మళ్ళీంచుకున్నారు. అయినా వర్షాకాలంలో పారిన వరద నీటికి నిండిన ఈ గుండం ఎండాకాలం కూడా ఎండిపోదు. పైగా ఎండా కాలంలో దీని దగ్గర ఎక్కువ ఆనందించే వాతావరణం ఉంటుంది. అయితే, ఎండాకాలం తర్వాత వచ్చే ఏకాదశి పండుగకి ఇక్కడ చెంచు గిరిజనుల ఆధ్వర్యంలో జాతర జరుగుతుంది. గుండానికి రెండు వైపులా ఉన్న సహజమైన గుహల్లో విష్ణుకుండుల కాలపు (16 00 సంవత్సరాల కిందటి) శివాలయాలున్నాయి. వాటి మధ్య ఎత్తే ట్లు మధ్యనున్న గుండంలో కేరింతలు క్రమాగా ప్రయాణించడం అనుభూతినిస్తుంది. ఇక్కడిని నిండిన ఈ గుండం ఎండాకాలం కూడా ఎండిపోదు.

లొంగి నుంచి 8 కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణిస్తే నిజాం కాలం

నాటి ఘరహోబాద్ గేర్ వస్తుంది. అక్కడి నుంచి ఘారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారు తమ జీవులో టైగర్ సఫారీకి తీసుకువెళతారు... నల్లమల పీర భూమి చివరన గల ఒక కొండ అంచువరకు. ఆ అంచు కిందుగా భూమి ఉపరితలానికి సుమారు ఒక కిలోమీటరు ఎత్తులో ఉంటుంది. అంత ఎత్తులో ఉన్న మన మీదికి రయ్యమని వీస్తున్న చల్ల గాలుల అనుభూతులను ఆస్పుదిస్తా, పచ్చని అడవుల మధ్య అక్కడక్కడా చెలిమల లాగా కనిపిస్తున్న పెద్ద చెరువులను చూస్తా, పక్కనే నిజం కట్టించు కున్న శిథిల భవనాలను ఆస్క్రిగా వీష్మిస్తా అక్కడ అలాగే ఉండిపోవాలనిపిస్తుంది. ఘారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారి జీవులో ప్రయాణిస్తున్నపుడు మనకు మార్గమధ్యంలో అక్కడక్కడ జింకలు, అడవి పందులు, ఎలుగు బంటులు, పులులు మొదలైన వస్య జంతువులూ కన్నించవచ్చు. ఘరహోబాద్ గెస్ట్హాస్ నుంచి రాంపూర్ చెరస్టా మీదుగా 18 కిలోమీటర్లు అడవిలో ప్రయాణించి సలేశ్వరం చేరుకోవచ్చు. ఇక్కడి కుండ వంతిలోయలోకి 170 అడుగుల ఎత్తు నుంచి దూకే సన్నని జలపాతం, విష్ణుకుండుల నాటి (వేయిస్తున్న సంపత్తురాల) చారిత్రక కట్టడాలు అత్యంత మనోహరాలు. ఇక్కడ చైత్ర పౌర్ణమికి చెంచుల ఆధ్వర్యంలో వారం పాటు జాతర జరుగుతుంది.

ఘరహోబాద్ నుంచి వటవర్లపల్లి మీదుగా సుమారు 15 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తే మల్లెం శీర్థం అనే జలపాతాన్ని చేరుకోవచ్చు. సుమారు మూడు వందల మెట్లు దిగాక కనిపించే ఈ జలపాతం వంద అడుగుల ఎత్తు నుంచి దూకుతూ ఏడాడి పొడవునా పర్యాటకులను అలరిస్తానే ఉంటుంది. వటవర్లపల్లి నుండి రాచమోళబావి మీదుగా సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఒక లోయ కుడిటైపు 'అక్కమహాదేవి గుహలు' అని ఒక బోర్డు కనిపిస్తుంది. అటువైపు చుట్టూ అవరించుకున్న పచ్చని అడవులు-కొండల మార్గంలో త్రిక్కింగ్ చేసి కృష్ణానది ఒడ్డున గల విశాలమైన గుహ సముద్రాయం చేరుకోవచ్చు. సహజంగా ఏర్పడిన రెండు స్తంభాల మీద విశాలమైన రాతి సల్ప అమరి దాని కింద మూడువైపులు వందేసి మూరాల పొడవైన గుహలు ఏర్పడ్డాయి. వదు మట్టి వైపు గుహ చివరన స్వయంభు లింగం పీరం మీద ఉంది. ఆ లింగాన్నే 12వ శతాబ్దిలో అక్క మహాదేవి అనే భక్తురాలు పూజించి, శివుని ప్రత్యుషం చేసుకొని అతనిలో ఐక్యమైందని తెలిపే శిల్పం శీతైలం ప్రాకారగోదపై ఉంది. అక్క మహాదేవి గుహలకు గతంలో ఇక్కడ యోగిస్తి పొందిన నరసింహ బుఖిని ఏటా కార్తిక పౌర్ణమికి కర్జాలక భక్తులు పల్లకిలో కృష్ణానది మీదుగా మోసుకొచ్చి జాతర జరుపుతారు. అక్క మహాదేవి గుహ ప్రాంగణంలో శిలా తోరణం కింద శీతైలం ప్రాజెక్టు నీటి అందాలను చూస్తూ వేల మంది సేదతీరవచ్చు. ఇక్కడి నుంచి శీతైలంలోని పాతాళగంగ వరకు 22 కిలోమీటర్ల దూరం పర్యాటక శాఖ నడుపుతున్న బోట్లలో కూడా ప్రయాణించవచ్చు. సాహసికులు స్థానిక జాలర్ల ప్రటీలో ఉన్న 6 కిలోమీటర్ల ప్రయాణించి కదళవనంలో ఉన్న ఒక గుహలో చారిత్రక పూర్వ్యాయంగం నాటి చిత్రలేఖనాలు చూడవచ్చు. పరసరాల్లోని దత్తాత్రేయ మాస్మీ దర్శించవచ్చు.

రాచకొండ

ప్రాదరాబాద్ - అనంతగిరి మార్గంలో...

ప్రాదరాబాద్ రాజధానిగా పాలించిన ముస్లిం రాజుల పర్యావరణ స్పృహ నుండి క్రీ.శ.1564లో పుట్టిన హన్స్సెన్సాగర్లో బోటులో విహారిస్తా చేసే డిన్వర్, బుద్ద దర్జనం చక్కబోయి అనుభూతులు. ఆనాటి కుతుబ్ఖాఫీ రాజుల రాజధాని గోల్గొండ కోట్టపైకి నీటిని అందించిన దుర్గం చెయువులో బోటులో విహారిస్తా చేవలు పట్టడం, చేవ కూరతోనూ భోంచేయడం అద్భుతప్పణాత్మ ఇప్పటికీ సాధ్యమే. గోల్గొండ కోట్, కుతుబ్ బీ పొల్చా టూంబ్స్, మైగా టూంబ్స్, చార్లుసార్, మక్కా మసీదు, చౌమ హల్లు ప్యాలెన్స్, ఫలక్నమూ ప్యాలెన్స్, సాలార్జంగ్ మూజాజియం, నిజాం మూజాజియం మొదలైన చారిత్రక కట్టడాలను, జూపార్క్, ఎస్టీర్ పార్క్ లుంబిని పార్క్ కె.బి.ఆర్. పార్క్ వనస్థలి మొదలైన పర్యావరణ పర్యాటక స్థలాలనూ ప్రాదరాబాద్లో చూడవచ్చు. రామేణి ఫిల్ట్ర్ సిటీ, జలవిహార్, ప్రగతి రిసార్ట్ వంటి ప్రివేట్ పర్యాటక స్థలాలు కూడా ప్రాదరాబాద్లో అనేకం ఉన్నాయి.

ప్రాదరాబాద్ నుంచి సుమారు 70 కిలోమీటర్ల దూరంలో అనంతగిరి కొండలున్నాయి. అందంలో విశాఖ జిల్లాలోని అనంతగిరి కొండల తో పోటీవడే కొండలివి. ఈ అడవుల మధ్య నిజం కాలంలోనే క్షుయ వ్యాధి నివారణ కేంద్రం ఏర్పాత్తి ఇప్పటికీ పనిచేస్తుంది. ఇక్కడి వాతావరణంలోనే క్షుయ వ్యాధిని నయం చేయగల మహాత్తు ఉండని ఆనాడే గుర్తించారు. ఈ కేంద్రం ముందర విశాలమైన, లోతైన లోయ ఉంది. సాహసికులు అక్కడికి ప్రిక్కింగ్ చేసే వారికి అడవుల మధ్య అందమైన చెరువు కన్నిస్తుంది. సాహసించనివారు ఈ కేంద్రానికి వెనుక వైపు నున్న దేవాలయాన్ని దర్శించుకుని దాని కిందుగా జంటగా ఉన్న కోనేరు లోని మంచి నీటిని, మరోవైపు మరికి నీటిని చూసి, వెనుదిగి వచ్చి పర్యాటక శాఖవారు ఏర్పాటుచేసిన వ్యాపీ వ్యాపారాల రెస్టోరాంలో ప్రడ్రెస్ సోపేతమైన భోజనం చేయవచ్చు. వీలు చేసుకునేవారు అక్కడే ఉన్న ఎ.సి. గదుల్లో ఒకరోజు ఉండిపోవచ్చు.

అనంతగిరి సమీపంలో ఉన్న మస్సెగూడ నుండి 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో పూడూరు గ్రామ పడమటి దిక్కున అడవులో ప్రస్తుత ధామ గుండం చాలా ఆప్టోరకరమైన స్థలం. కాబట్టి ఇక్కడి గుట్టల్లో ఉన్న అవివేకులతో తీరుగువారు చిరకాలము దుఖమునుభవించుచుందురు

తప్పుకుని వది పన్నెందు వందల ఏళ్ళ కింద జైలులు, విశాలమైన గుండంలో విలాసవంతమైన మంటపం కట్టు కుని నాల్గైదు వందల ఏళ్ళ కింద కుతుబ్‌షాహీలు ఆనందించారు. ఇక్కడి ఏరులు, వాటి బడ్డల పైన ఏపుగా పెరిగిన వట వృక్షాలు, వాటి మర్యాదన్న వందల ఏళ్ళ నాటి మందిరాలు చక్కని ద్వారా కావ్యంలా కనిపిస్తాయి.

ఈ విధంగా అరకు, హోర్నీలీ పొల్సులను తలదన్నే చల్లని పర్యాటక కేంద్రాలు మన చుట్టూ పక్కలే తెలంగాణ

ಪ್ರಾಂತಂಲೋನೇ ಉನ್ನಾಯಿ.

- (ద్వావనపల్లి సత్యనారాయణ రచించిన

‘తెలంగాణ కొత్త విషయ స్లాలు’ పుస్తకం నుంచి)

ప్రతులకు:

తెలంగాణ రిసోర్స్‌ సెంటర్, చంద్రం 490,

ఆక్ట్‌ఫర్మ గ్రామర్ సూల్ దగ్గర, వీధి నెం. 12,

పొమూయత్తనగర్, హెదరాబాద్ - 29,

తెలంగాణ. వెల: రూ.100

మనకు తెలియని

మన తెలంగాణ పర్యాటక స్థలాలు

మన తెలంగాణ గురించి మనకు తెలియదా అని ఉద్దుక్కునే వారి నీ భుజాలు తదుముకునేలా చేస్తుందీ పుస్తకం. పోరాటాల గడ్డగా పేరొందిన తెలంగాణ, చారిత్రక, వారసత్వ, పర్యాటక ప్రాధాన్య కట్టడాలకు, ప్రాంతాలకూ పురిణి గడ్డ. వాటికి తోడు ప్రకృతి ఆరబ్బిసిన అందాలెన్నే పర్యాటక, విషార స్థలాలుగా తెలంగాణలో అడుగడుగు నా ఉన్నాయి. కారణాలు ఏవైతేనే... అలాంచివెన్నో వెలుగులోకి రాకుండా పోయాయి. ప్రాచుర్యం చెందకుండా పోయాయి. అలాంచి కట్టడం, ప్రాంతం... ప్రతీ దానికీ ఒక కథ ఉంటుంది. కొందరికి తెలిసిన గాధ కూడా ఉంటుంది. అలాంచి కథలు, గాధలతో సహా ఆయా ప్రాంతాలు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయి, అక్కడికి ఎలా చేరుకోవాలో తెలియజెప్పే టూరిస్ట్ గైడ్లా ఈ పుస్తకం రూపుదిద్దుకుంది. అదే సమయంలో అఖచెన తెలంగాణవాదాన్ని కూడా తన అక్కరాలో ప్రతిబింబించింది.

లక్ష్మాది విశ్వ క్రితమే దక్కన్ లో శిలలు 'జీవం' పోసుకున్నాయి. ఆ కారణంగానే అత్యంత ప్రాచీన శిలాసుపద ఉన్న ప్రాంతంగా దక్కన్ పేరొందింది. అదిలాబాద్, నిజామాబాద్, కరీంనగర్, మహబూబ్ నగర్ లాంటివి అటవీ అందాలకు పేరొందాయి. శాతవాహనులు, కాకతీయులు, కుతుబ్ ఖాఫీలు... ఇలా ఎన్నో రాజరికాలు.. అలనాటి చరిత్ర కు శిథిల దాఖలాలు. ఇలాంటి కట్టడాలు అనేకం అటు కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఇటు అవిభక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్మిక్కానికి గురయాయి. ప్రభుత్వపరంగా వాటికి గుర్తింపు రాకుండా పోయింది. ప్రజల్లోనూ వాటికి ప్రాచుర్యం రాకుండా పోయింది. ఎన్నో గుట్టలు, మరెన్నో జలపాతాలు, ఎన్నో లోయలు, మరెన్నో సజీవ సం సృజనలు... అవస్త్రానికి తెలంగాణ పర్యాటకం. ఈ పుస్తకానికి తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (టి.ఆర్.సి) అక్షరరూపం ఇప్పుడం వెనుక కూడా పెద్ద కారణమే ఉంది. గత మార్చి సంవత్సరాలుగా టి.ఆర్.సి. వారానికి ఒక అంశం చూపున తెలంగాణ సమస్యలు, సంస్కృతి, అభివృద్ధి, విజ్ఞానం తదితర ఎన్నో విషయాల మీద ఆయా రంగాలకు చెందిన నిపుణులు, అధికారులు, ఉద్యమార్గాలు, సంఘసేవకులు, మీదియా ప్రతినిధులు, రాజ

కియ నాయకులు మొద్దుల్నవారిని ఎందరినే ఆహ్వానించి ‘చర్చ’ నిర్వహిస్తాడి. వారు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలను మీడియా ద్వారా, దక్కన్ ల్యాండ్ పత్రిక ద్వారా సామాన్య మానవుని దగ్గరకు కూడా తీసు కెస్కే ప్రయత్నం చేస్తుండడమే కాకుండా మన భివిష్యత్ తరల కోసం వీడియో ఆర్ట్రోవ్స్‌ను కూడా భద్రపరచడం జరుగుతున్నది. ఇదే క్రమంలో విషయ నిపుణులు రాసిన ఆయా విశిష్టమైన రచనలను కూడా సెగడు, మనిషి సంకలనాలుగా, ప్రత్యేక పుస్తకాలుగా టి.ఆర్.సి. ప్రచురిస్తుంది. ఈ కోవలోనే ఇప్పుడు మరొక విశిష్ట రచన ‘తెలంగాణలో కొత్త విపోర స్థలాలు’ అనే పుస్తకాన్ని ప్రచురిస్తున్నది.

ఈ పుస్తక రచయిత డా. ద్వారావనపల్లి సత్యనారాయణగారు తెలంగాణ మొత్తం తిరిగి, విషయ సేకరణ చేసి విశిష్టమైన పర్యాప్తరణ, చారిత్రక పర్యాటక స్థలాలను కొన్నింటిని ఈ పుస్తకంలో అందిస్తు న్నారు. ఇప్పటిబడిన తెలంగాణలో వెనుకంజలో ఉన్న పర్యాటక రంగా నికి ఈ అమూల్య రచన ఇతోధికంగా దీహాదం చేయాలనే సత్పంకల్పం తో టీ.ఆర్.సి. ప్రపంచ పర్యాటక దినోత్సవ సందర్భంగా ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురిస్తున్నది. పర్యాటకం అంశంలో ప్రజలకు మార్గదర్శనం చేసేలా ఈ పుస్తకం రూపుదిద్దుకుంది.

ତେଳିଂଗାଣରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକଂ କୁହାମଦକୁହାମାଲିଙ୍କର ପାରଶାଳ ବିଦ୍ୟ ସ୍ନେହ
ଯି ନୁଂଚି ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟଂ କଲ୍ପିଂଚଦଂ ପ୍ରାରଂଭିଂଚାଲି. ଆଯା ପ୍ରାଂତାଳ
ସନ୍ଦର୍ଭନୁକ ଜ୍ଞାପଦେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଉଦ୍ଦୀଗୁଳନୁ, ସମାଜଲୋକୀ ଅତର ଵର୍ଣ୍ଣ
ଲନ୍ଦନୁ ପ୍ରୋତ୍ସହିଂଚାଲି. ଆଯା ପ୍ରାଂତାଳ୍ଲୋ ହୋଲିକ ପନ୍ଥଳୁ ମେରୁଗୁ
ପରଚାଲି. ଇହିନ୍ତି କୁଦା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରଣାନ୍ତି, ପ୍ରଜା ପ୍ରଯୋଜନାଲନ୍ଦନୁ ପର
ଓଠିଂଗା ଫେଟ୍ଟିକୁଣ୍ଡାନେ ଜରଗାଲି. ଦର୍ଢନୀଯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକ ପ୍ରାଂତାଳପୈ ବେଳ
ବଦିନ ତଃ ପୁନ୍ତକାନ୍ତି ପ୍ରଭୁତ୍ୱଂ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକଲୁ, ପରିଶେଧକଲୁ, ପ୍ରଜଳୁ
ଆଦରିଷ୍ଟାରନୀ ଅଶୀଶ୍ଵରା...

- (యం. వెదకుమార్) చైర్‌వ్యాన్, టి.ఆర్.సి. ప్లౌదరాబాద్ (ద్వాషనవల్లి సత్యునారాయణ రచించిన ‘తెలంగాణ కొత్త విహోరస్తలాలు’ పుస్తకం కోసం రాసిన ముండుమాట)

ಅಭಿಕಾರಂ, ವಿಚಕ್ಷಣಾರ್ಥಿತ್ವದ ವಿಡಿವಿಡಿಗಾ ಎಂತೋ ಚೆರುವು ಚೇಸ್ತಾಯಿ. ರೆಂಡೂ ಕಲಿಸ್ತೇ ಇತ್ತೀಚ್ಯಾದೆಯಂಬಿ.

ఆత్మవాత్యలు నివారించాం..

వ్యవసాయంలో అధిక దిగుబడులు ఇచ్చే వంగడాలు ప్రవేశ చెట్టాలి. అధునాతన వ్యవసాయ పరిజ్ఞానాన్ని రైతులకు అందుబాటులో ఉంచాలి. ప్రతి మండలసికి ఒక వ్యవసాయాధికారయే గాక, వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త, వ్యవసాయ విస్తరణాధికారి, అగ్రికల్చరల బి.ఎస్సి. చ దివిన ఇద్దరు ఉద్యోగులు ఉండాలి. మండలంలోని అన్ని గ్రామాల అన్ని పంటలపై పర్యవేక్షణ ఉండాలి. ఏ పంట పై తెగులు సోకిందో, ఏ మందులు ఎంత వాడాలో తక్షణమే రైతులకు తెలియజేయాలి. భూ సార పరీక్ష కేంద్రాలు, ఎరువుల నాణ్యత ప్రమాణాలు పరిశీలించే కేంద్రాలు, పురుగు మందులను పరీక్షించే ల్యాబల్లు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఏర్పాటు చేసి వీటికి నిరంతరం అధికారుల పర్యవేక్షణ ఉండాలి. వ్యవసాయాధికారులు శాంపిల్ సేకరించే మందు కంపెనీ వారికి చెప్పి డీలరు నుంచి తీసుకుంటున్నారు. ఇలా చేయకూడదు. పురుగు మందులను రైతులు కొనుగోలు చేసి వినియోగానికి సిద్ధంగా ఉన్న పురుగు మందులనే డికోడ్ చేసి ల్యాబలకు పంపాలి. ఇలా చేసిన తరువాత వ్యవసాయాధికారులు ఏమి కంపెనీ ఏమి మందులను పరిశీలించారో ఆ మందుల ప్రమాణాలు ఎలా ఉన్నాయో ఎప్పటికప్పుడు ఆన్‌లైన్ (ఇంటర్నెట్)లో ఉంచాలి. అంతేకాకుండా వ్యవసాయాధికారులు భూసార పరీక్షలు చేసి ఘలితాలను బట్టి ఏ భూమికి ఏ ఎరువు వేయాలి. సూక్ష్మ ధారువుల లోపాలను కూడా పరిశీలించి అందుకు అనుగుణంగా మందులు వాడే పద్ధతిని ఎప్పటికప్పుడు రైతులకు తెలియజేయాలి. ప్రతి గ్రామానికి పది మంది రైతు బిడ్డలకు వ్యవసాయ డిప్లోమా లాంటి శిక్షణ ఒక సంవత్సరకాలం ఇప్పాలి. రైతులే స్నాయంగా విత్తనాలను తయారు చేసుకునే విధానాన్ని రైతులకు నేర్చాలి. రైతులే చేయించాలి. ఏ రైతు వద్ద విత్తనాలు ఉన్నాయో ఆ విపరాలు ఇంటర్నెట్లో పొందుపరచాలి. అవసరమున్న రైతులకు అందజేయాలి. జీవన ఎరువులను తయారుచేయాలి. రైజోబీమం కల్పర్ లాంటి వాటిని ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేసి వినియోగాన్ని పెంచాలి. ఎందుతెగులు నివారణకు ప్రైకో డెర్మా విరిది లాంటివి ఎక్కువ మొత్తంలో రైతులకు అందించి వాటిని పశువుల పెంటతో వృద్ధిచేసి వ్యవసాయ భూమిలో వాడాలి. పెద్ద ఎత్తున నష్టం కలిగించే ఎందు తెగులను పూర్తిగా అరికట్టాలి.

సేంద్రియ వ్యవసాయం, భూసారం పెంచుట

సేంద్రియ వ్యవసాయానికి సేంద్రియ ఎరువులు కావాలి. సేంద్రియ ఎరువుల కొరకు పశువులు కావాలి. ఎక్కువ సంఖ్యలో పశుపోషణ జరగాలి. పశువులను పెంచాలంటే పూర్వుం లాగా బంజరు భూములు, బీడు భూములు, అటవీ ప్రాంతం లేదు. పశువులను మేపలేక రైతులు పశువులను అమ్ముకుంటున్నారు. పశువులను పోషించాలంటే చాలా ప్రతమతో, ఖర్చుతో కూడినది. పశుగ్రాసాలను పెంచడానికి నీటి సాకర్యం కలిగిన వ్యవసాయ భూమి కావలెను. షైల్డు నిర్మించవలసి

యన్నది. ఇన్ని చేసినా పశువుల పాక పుట్టం చేయడం, పచి మేతకోసి వేయడం చేయాలి. ఇంకా అనేక విధాలుగా ప్రశ్న పద వలసి యన్నది. పశువుల డాక్టర్ మందులు అనేకం కావలసియున్నది. ఇవన్నీ రైతులకు సాధ్యం కావడం లేదు. ప్రస్తుతం మన ప్రభుత్వం రాయితీపై పశువులను రైతులకు అందిస్తున్నారు. కానీ తరువాత రైతులు వాటిని పోషించలేక అయినకాడికి అమ్ముకుంటున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం పశువులపై రాయితీలు ఇప్పడమే కాకుండా వాటి పోషణ నిమిత్తం ప్రతి సంవత్సర కనీసం రూ.5వేలు పించను ఇప్పాలి. రసాయన ఎరువులపై ఇచ్చే సబిడీ మారిగి పశువులను పెంచేవారికి పించను ఇప్పాలి. ఇలా ఇస్తే ఒక్క రైతు పది పశువులను పెంచినా అతనికి ఉపాధి దొరుకుతుంది. ఇలా గ్రామానికి పది మంది అయినా వంద పశువులు ఉంటాయి. కొంతమేరుకు పశువులు పెంట పోగు చేయవచ్చు. ఈ పశువుల పెంటను పనికిరాని కలుపు మొక్కలు, గట్ల పై రోడ్సు ప్రక్కల పనికిరాని గడ్డి కూడచెట్టి మంచి సేంద్రియ ఎరువు తయారు చేస్తారు. దీని పలన ప్రజలు ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. కాబట్టి పశువుల పోషణ నిమిత్తం పెస్సన్ ఇప్పాలి. ఇది వి.ఆర్.వో ద్వారా ఆన్‌లైన్లో జరగాలి.

వ్యవసాయ యాంత్రికీకరణ జరగాలి

వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు (పంటలకు) ధరలు లేనందున వ్యవసాయ కూలీలకు సరిదైన కూలిగానీ, వేతనంగానీ ఇప్పలేకపోతున్నారు. కావున వ్యవసాయ యాంత్రికీకరణ జరగాలి. మనదేశంలోగాని, మన రాష్ట్రంలోగాని రైతులు చిన్న కుమతాలు కలిగువున్నారు. కావున అధునాతన వ్యవసాయానికి పనికి వచ్చే చిన్న యింతాలు కావాలి. చిన్న చిన్న ట్రాక్టర్లు బహుళ ప్రయోజనాలు చేకూర్చే విధంగా తక్కువ ఇంధనంతో నడిచేవి, తక్కువ పోర్స్ పవర్గలవి తయారుచేయాలి. వీటిని 75% సబిడీపై రైతులకు అందించాలి. ఈ సబిడీపై రైతులు భరీదు చేసిన తరువాత రైతు భాతాకు జమ చేయాలి. అంతేకాకుండా గడ్డి మొపులు కట్టే యింతాలు, విత్తనాలు వేసే, నాట్లు వేసే యింతాలు రైతులకు అందుబాటులో ఉండాలి. మందలాన్ని యానిట్గా తీసుకొని ఆ మండలంలో పండిం పంటలను ఆ మండలంలోనే విని యోగానికి అనుగుణంగా రూపొంతరం చేయు చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు నెలకొల్పాలి. ఉడా. చిన్న జిన్వింగ్ మిల్లు, రైన్ మిల్లు, ఆయల్ మిల్లు, పాల శీతలీకరణ, ప్యాకింగ్ యింతాలు ఏర్పాటు చేయాలి. వీటి ని ర్స్పూణ రైతు మిత్ర గ్రావెలతో నిర్మించాలి. ప్రతీది ఆన్‌లైన్లో ఉంచాలి. రసాయన ఎరువులపై సబిడీ

ప్రతి రైతుకు ఒకే ఒక బ్యాంకులోనే భాతా ఉండాలి. ఆ బ్యాంకు ద్వారానే ఆయనకు సంబంధించిన లావాదేవీలు ఉండాలి. ప్రతి రైతుకు రెండు ఎట్లిం కార్డులు ఉండాలి. 1. క్రెడిట్ కార్డు, 2. క్యాష్ కార్డు.

అన్నింటికీ ఒక నిర్మితసమయమూ సందర్భమూ ఉంటాయి.

రైతు పండించిన పంట అమ్మకాలు బ్యాంక్‌లో ఆన్‌లైన్ సిస్టంలో అను సంధానం చేయాలి. అదే విధంగా రైతులకు అవసరమున్న రసాయన ఎరువులు - అంటే డిపి, యూరియా, పోటాష్ మొటావి. క్రెడిట్ కార్డును ఉపయోగించి ఖరీదు చేయాలి. ఇది కూడా ఆన్‌లైన్ ద్వారా బ్యాంకుకు అనుసంధానం చేయాలి. ఈ ఎరువులపై ప్రభుత్వం ఇచ్చే సబ్సిడీ నేరుగా రైతు భాతాలో జమకావాలి. రైతుకు పంట సష్టంకానీ, పించనుకనీ బ్యాంక్ ద్వారానే జరగాలి. ఎరువుల సబ్సిడీ ప్రస్తుతం పంటగ్యాస్కు ఇస్తున్న విధంగా ఉండాలి. రైతులు పూర్తిగా ధర చెల్లించి ఎరువులు ఖరీదు చేయాలి. ఇది కూడా ఆన్‌లైన్లో జరగాలి. అప్పుడు ఆ ఎరువులపై వచ్చే సబ్సిడీ రైతు భాతాలో జమచేయాలి.

ప్రతి సంవత్సరం వ్యవసాయ ప్రణాళికలను రైతుల ద్వారానే తయారు చేయాలి. ఎలా తయారుచేయాలన్నది ఒక విధానం రూపొందించాలి. అందులో రైతుకు సంబంధించిన భూమి వివరాలు, ఎరువుల వివరాలు పొందుపరచబడతాయి. ఈ పత్రాన్ని వ్యవసాయాదికారికాంగా పరిశీలించి ఆయనకు ఉన్న భూమి, వేసిన పంటకు ఆడిగిన ఎరువులకు ఏమన్నా వ్యత్యాసం ఉంటే సరిచేసి ఆతనికి ఎన్ని ఎరువులు అవసరమో నిర్జయించి దాని ప్రకారం ఆ రైతు ఎరువులు కొనుగోలు చేయుటకు ఆన్‌లైన్లో అవకాశం కల్పించాలి. అందుకు అవరసమున్న ప్రణాళికను ఆ రైతు ఆధార్ కార్డు, రైతిన్యా రికార్డు ఆధారంగా తయారుచేయాలి. రైతులు పండించిన పంటను ప్రభుత్వమే నేరుగా ప్రభుత్వ సంస్థల ద్వారా కొనుగోలు చేయాలి. ఏ రైతు దగ్గర ఏ పంట ఎంత కొన్నది రికార్డు చేయాలి. ప్రభుత్వం కొన్న తరువాత ఆ పంటలకు ఎక్కువ ధర వచ్చినట్లయితే రైతుల వారి రికార్డుల ప్రకారం రైతు భాతాలో ఎక్కువ వచ్చిన సామృద్ధును జమ చేయాలి.

పనికి అఫోరం పథకాన్ని వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేయాలి

పనికి అఫోరం పథకంలో ఒక గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్‌గా తీసుకుని ఆ గ్రామంలో గల పనిచేసే గ్రాములు, అందులో సంఖ్య ప్రకారం ప్రతి ఒక్కరికి వంద రోజులకు తక్కువ కాకుండా మొత్తం లెక్క చేయాలి. ప్రతి ఒక్కరికి వారి పేరు, గ్రామ పేరువేసి వంద టోకెన్లు ప్రింట్ చేసి తయారుచేయాలి. ఆ కూవన్లను 50% గ్రామానికి సంబంధించిన రోడ్లు, కాలుపలు వగ్గెరా పనులకు ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్ ద్వారా పంపిణీ చేయాలి. ఆయన కావాలనిన పనులు చేయించి, చేసిన వారికి వారి పేరున ఉన్న కూవన్లు ఇస్తారు. మిగతా 50% కూవన్లు ఆ గ్రామంలో ఉన్న రెవెన్యూ ప్రకారం మొత్తం ఎన్ని ఎకరాలు ఉన్నదో తెలుసుకొని కూవన్ల సంఖ్యను ఎకరాలపై విభజించి ఎకరానికి ఎన్ని కూవన్లు దస్తాయా ఈ కూవన్లను రైతుకు తనకున్న భూమి ప్రకారం అందజేయాలి.

రైతులు ఆ కూవన్లు ఎవరి పేరున ఉన్నాయో వారిని పిలిచి తన పొలంలో పనిచేయించుకొని పనిచేసిన వారికి కూవన్లు ఇస్తారు. ఆ కూవన్లు ఫీల్డ్ ఆఫీసర్ ద్వారా నగదుగా మార్చుకుంటారు. ఈ విధంగా వ్యవసాయానికి కొంత మేలు జరుగుతుంది.

ఒక కంపెనీ తమ ఉత్పత్తులను రూ. వంద కోట్లకు మార్కెట్ చేస్తే అవి రైతులకు చేరిసరికి రూ. 200 కోట్ల అవుతున్నది. అంటే రైతులు రూ. వంద కోట్ల నష్టాన్ని భరించవలసి వస్తున్నది. ఈ భారాన్ని ప్రభుత్వం సునాయాసంగా తగ్గించవచ్చు. పురుగు మందు కంపెనీలే దైరెక్టగా మార్కెట్ చేయడం వలన ఈ నష్టాన్ని నివారించవచ్చు. రైతులను కాపాడవచ్చు.

మెట్ల వ్యవసాయానికి మైక్రో ఇరిగేషన్, డ్రిప్ ఇరిగేషన్లను సాగు నీటి ప్రాజెక్టుగా గుర్తించాలి. దీనికి ప్రాజెక్టులో 10% ఖర్చు సరిపోతుంది.

ప్రభుత్వం పూర్తి ఖర్చులు భరించి 100% సబ్సిడీపై డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పరికరాలు అందించాలి. ఈ డ్రిప్ పరికరాలు 5 సంగాల కంటే ఎక్కువ కాలం ఉండవు. కనుక 5 సంగాల కొకసారి తిరిగి మరల రైతులకు అందించాలి. మైక్రో ఇరిగేషన్ ద్వారా పండించే పంటలకు ఎరువులు వేయాలంటే నీలీలో కరిగే రసాయన ఎరువులు కావాలి. ఈ రసాయన ఎరువులు పూర్తిగా సబ్సిడీపై సరఫరా చేయాలి. ఈ ఎరువుల ధరను పూర్తిగా రైతులు చెల్లించి ఖరీదు చేయాలి. తరువాత ప్రభుత్వం సబ్సిడీని నేరుగా రైతుల భాతాకు జమచేయాలి. రసాయన ఎరువులు తయారుచేసే కంపెనీలు దైరెక్టగా మార్కెట్ చేయాలి. మధ్య డీలర్ల, దళార్థులు ఉండకూడదు. ఎరువులు తయారుచేయు కంపెనీలు మందల కేంద్రంలో, ప్రధాన నగరాలలో పెద్ద పెద్ద గ్రామాలలో బ్రాంచీలు ఏర్పాటు చేయాలి. వీటి నిర్వహణ రైతు మిత్ర గ్రూపులకు అప్పగించాలి. అంతా ఆన్‌లైన్ సిస్టంలో జరగాలి. ఈ విధంగా చేయడం వలన పూర్తిగా నాణ్యమైన ఎరువులు ప్రభుత్వ అనుమతి పొందినవే ఉంటాయి. ఎరువులే కాకుండా పురుగు మందుల ధరలు కూడా ఆన్‌లైన్లో పొందపరిచి రైతు మిత్ర గ్రూపుల ద్వారా అమ్మకాలు జరపాలి.

పురుగు మందులను తయారుచేసే కంపెనీలే దైరెక్టగా మార్కెట్ చేయాలి. డీలర్లు, మధ్యదళార్ల వ్యాపారం ఉండడం వలన ఉత్పత్తిదారునికి, వినియోగదారునికి మధ్య చాలా వ్యత్యాసం ఉంటుంది. ఉత్పత్తిదారు తన వస్తువులను ఒక రూపాయికి మార్కెట్ చేస్తే వినియోగదారుడు రెండు రూపాయలకు కొనవలసిన వస్తున్నది. ఒక కంపెనీ తమ ఉత్పత్తులను రూ. వంద కోట్లకు మార్కెట్ చేస్తే అవి రైతులకు చేరిసరికి రూ. 200 కోట్ల అవుతున్నది. అంటే రైతులు రూ. వంద కోట్ల నష్టాన్ని భరించవలసి వస్తున్నది. ఈ భారాన్ని ప్రభుత్వం సునాయాసంగా తగ్గించవచ్చు. పురుగు మందు కంపెనీలే దైరెక్టగా మార్కెట్ చేయడం వలన ఈ నష్టాన్ని నివారించవచ్చు. రైతులను కాపాడవచ్చు.

పంటల బీమా పథకం

ప్రస్తుతం మన ప్రభుత్వం వాతావరణ ఆధారిత బీమా పథకం ఒక

అలవాటు అనేటి పేతుదృష్టి కన్నా దృఢంగా బలంగా పని చేస్తుంది

మండలాన్ని ఒక యూనిట్‌గా తీసుకుని అమలుచేసే విధానమున్నది. కాని దీనిపై రైతులకు సరైన అవగాహన లేదు. బీమా కంపెనీ అయినా, ప్రభుత్వం అయినా చొరవ తీసుకొని ఈ పథకాన్ని రైతుల వద్దకు తీసుకుపోలేకపోయింది. పంట బీమా పథకాన్ని ఒక యూనిట్‌గా తీసుకొని వర్షాధార బీమా పథకం అమలుచేయాలి. ప్రతి గ్రామంలో వర్షాధారం గమనించి అందుకు అనగుణంగా విధి విధానాలను రూపొందించి ఏ నెలలో ఎంత ఎంత వర్షాధారం నమోదు అయింది, ఇది సాధారణ నర్షాధారం కంటే తక్కువా ఎక్కువా అని లెక్కచేసి ఎక్కువైనా, తక్కువైనా బీమా వర్తింపజేయాలి. ఈ బీమా ప్రీమియం కూడా రైతులు 50% కదితే, ప్రభుత్వం 50% భరించాలి. ఆ గ్రామంలో వాతావరణ బీభత్తం జిరిగినా, అతివ్యప్తి, అనావ్యప్తి సంభవించినా బీమా మొత్తం సొమ్యును రైతుల ఖాతాకు నేరుగా జమచేయాలి. ఇవే కాకుండా రైతు వారి యూనిట్‌గా బీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టాలి. ఈ బీమా వాతావరణ స్థితిగతులే కాకుండా, పంటలకు వమ్మ తెగుళ్ళకు కూడా వర్తింపజేయాలి. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో వ్యవసాయ శాస్త్రమేత్తలే అర్థం కాని తెగుళ్ళు పంటలకు సోకి విపరీతమైన నష్టాన్ని కలుగజేస్తున్నాయి. ఇందులో ముఖ్యంగా వైరెన్ ప్రభావం, ఎండాకు తెగులు, టుంబ్రో వైరెన్, లీవ్ బ్లాస్ట్, వేరుకుళ్ళ తెగుళ్ళు అనేక రకాలైన ఫంగన్లు వల్ల పంట నష్టం జరుగుతుంది. ఇది విత్తనం ద్వారాగాని, గాలి ద్వారా గాని, క్రిమికీటకాదుల వల్ల గాని వ్యాప్తి చెంది ఆరోగ్యవంతమైన పంటలను నాశనం చేయుచున్నది. ఎలాంటి మందులు స్ట్రేచ్ చేసినా ప్రయోజనం ఉండదు. ఈ వైరెన్ సోకినప్పుడు ఏ ప్రాంతం ఏ పంటకు సోకుండో తెలియదు. ఆ చుట్టుప్రక్కల రైతులకు ప్రమాదం. రైతులు యూనిట్‌గా తీసుకొని పంట బీమా పథకం అమలు చేయాలి. ఈ బీమా విధానం అన్ని వ్యాపార పంటలు, సాధారణ పంటలను వర్తింపజేయాలి. ఈ పంటలపై ఎప్పటికప్పుడు వ్యవసాయాధికారుల పర్యవేక్షణ ఉండాలి. ఎప్పటికప్పుడు పంట నష్టం జరుగక మంది రైతులకు సూచనలను పాటించే విధంగా రైతులకు అవగాహన కల్పించాలి. అవగాహన సదుస్సులను ఒకటికి పదిసారు అయినా నిరస్సించాలి.

విద్యా విద్యానం

విద్య విధానం సరిగా లేనందున రెత్తలు తమ పిలల చదువుల

కారక లక్ష్మీల్లో భర్త చేయవలని వస్తున్నది. ప్రస్తుతం 1. ప్రభుత్వ విద్య, 2. ప్రైవేట్ విద్య అమలులో ఉన్నందున ధనికులు, సంపన్నుల పిల్లలే ఉన్నత విద్యలు చదువగలుగుతున్నారు. పేదవారు ఎంత తెలివైనా వారైనా ఎంసెట్ ర్యాంకు రాక ఉన్నత విద్యలు చదవలేకపోతున్నారు. రెండూ ఉండడం వలన ప్రభుత్వ పారశాలల్లో చదివిన వారు ప్రైవేట్లో వదివిన వారితో తట్టుకోలేకపోతున్నారు. విద్య విధానంలో వ్యవసాయ శాస్త్రాన్ని ఒక సజీక్కుగా ప్రవేశపెట్టాలి. ప్రతి మండలానికి ఒక వ్యవసాయ కళాశాల ఏర్పాటు చేసి సామాన్య దైత్యబిడ్డలకు వ్యవసాయ విజ్ఞానాన్ని అందుబాటులో ఉంచాలి.

50 సంగాల వయస్సు కలిగిన ప్రతి రైతుకు రూ.5వేలకు తగ్గకుండా పింఫను ఇవ్వాలి

మానవని సగటు వయస్సు 65 సం॥రాలే కాబట్టి 50 సం॥రాలకే పెన్నున్ వర్తింపజీయాలి. ప్రాణాలు పోనే ద్వారకకు సైతం ప్రాణం నిల వాలంబే అన్నపానియాలే గతి. ఇది రైతుల శ్రమ నుండి తప్ప వేరే ఎక్కడసున్డి రావు. ఇంత గొప్ప రైతులకు గౌరవం మాటల్లో కాకుండా చేతల్లో చూపాలి. రైతే దేశానికి వెన్నెముక, అన్వధాత' అని పొగడడం కాదు, రైతుల ప్రాణాలు నిలిపేందుకు కనీస ఆహారం తీసుకోవాలన్నా నెలకు రూ.5 వేల పెన్నున్ ఇచ్చి రైతులు చావకుండా కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వాలకు ఉన్నది.

రైతు ప్రమాదవశాత్తు చనిపోతే రూ.5 లక్షల ఎక్కువిధియా ఇవ్వాలి

రైతులు రాత్రి, పగలు కరంట్సో కుస్తి పదాలి. విష క్రిమికీటకా లను తట్టుకోవాలి. రాత్రి పగలు ప్రయాణించాలి. కాపలా కాయాలి. ఇలా చేయడంలో ఎప్పుడు ఏ ప్రమాదం జరుగుతుందో తెలియదు. కాబట్టి రైతుల విధి నిర్వహణలో ప్రాణాలు పోయినా, గాయపడినా, పని చేసుకోలేని సితి ఏర్పడినా రూ. 5 లక్షల ఎక్కువేళియా ఇవ్వాలి.

పై సమస్యలను కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు తెలియజేశాం. కాని మీరు కూడా మీ వంతుగా, మీ దగ్గరలోని ప్రజా ప్రతినిధులకు, అన్ని పారీల నాయకులకు, ప్రభుత్వానికి తెలియజేయండి.

(రైతుల అత్యహాత్యల నివారణకు ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్యలు గురించి బహిరంగ లేఖ)

- మొత్తప్రతి శంకర్రండీ, తడక రాజయ్య గౌడ

A black and white photograph of a man with dark hair and a mustache, wearing a light-colored shirt. He is smiling slightly and looking towards the camera.

వైద్య ఆరోగ్య విజ్ఞాన మాసపత్రిక

ప్రా. విటి తీవ్ర రూ.250/-
ప్రా.మియాల్సుడీ చంద్రా విషణులు
సంవత్సర చంద్రా రూ.240/-
2 సంవల చంద్రా రూ. 450/-
4సంవల చంద్రా రూ.900/-
జీవిత చంద్రా రూ.5,000/-

*R.D.S. Publications ଅନ୍ତର୍ଜାଲ ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିଂଟ ଲକୋଟ୍ ନଂ: 171211100000566

A black and white engraving of James Watt, an English polymath and a key figure in the Industrial Revolution. He is shown from the chest up, wearing a dark coat over a white cravat and a patterned waistcoat.

ପ୍ରକାଶକ ପତ୍ର ମୁଦ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି

చిరునామూ: డ్రోర్ నెం. 8-3-281, సెకండ్ ఫ్లోర్,
బెగ్గుబాబుర్ గెట్టారెంట్ ప్రక్త ల్యాస్ట్ రూట్ బీ

ప్రాదరాబాద్-500045. ఫోన్: 98 480 28 655

◆ రూ.1000/- చందా కట్టిన వారికి తొలి ఏడాదికి చెందిన

S ಅಂದಾಬ್ಲುಂಕ ಅನ್ನಲೆನ್ ಕರಿಂಟ್ ಅಕ್ರೋಂಟ್ ನೆಂ: 1712111000

2011 సంగతిలో పారంబమే...

ରେଂଡୁ ତେଲଗୁ ରାଷ୍ଟ୍ରାଲ୍‌ଲିଙ୍ଗିନ୍ ପ୍ରମୁଖ ଫୋର୍ମ୍ ଯେବୁ ହୈଦ୍ୟାଲ
ସ୍ଲାପରୀଲୁ ପ୍ରାଚ୍ୟନ୍ଦିଲୁ ଆରିଂଗ୍ ପାନ୍‌ନାଲିଟ୍‌ରେ ପ୍ରାତିଥିଲା

* వోమియో విజయులు * సినీరంగంల్ వోమియో లభమానులు * వోమియో నృత్యంట్టు.

● పశ్చిమయొ వైద్యరంగ మహానీయులు ● పశ్చిమయొ కవితలు ● సింగిల్ డిస్క్ ● పశ్చిమయొ మాస్టర్స్

తదితర శీర్షకలతో ముస్తాబె రెగ్స్యూలర్సగా వస్తేంది.

ခုပေါင်း... ၂၅၃ နှင့် ၂၅၅

ලංකා සංප්‍රදිංචනය: අ.ඩ.යු.ස්.ප්‍රකාශ; ඩීඩේ: 98 480 28 655

ಅಂದಂ ಕಂಡೆನಿ ಆಕಟ್ಟುಕುಂಟೇ ಸೌಕರ್ಯಲ್ಲಂ ಹ್ಯಾದರ್ಯಾಸ್ತಿ ಲೋಬರಮ್ಪುಕುಂಟುಂದಿ.

విజ్ఞాన యుగంలో విశ్వసాలు

పుస్తకంలోని ఆరు అధ్యాయాలను వేర్పేరు కోణాలను స్వశించే విగా వున్నాయి. ‘సంప్రదాయం సైన్స్-విశ్వసాలు’ అనేది మొదటి ఆ ధ్యాయం. మనం ఆధునిక బైజ్ఞానిక రంగంలో అనేక విధాల ప్రగతి సాధించిన మాట నిజమే. అయితే భారత సంస్కృతి, సాగరికత ప్రపంచంలోనే గొప్పదని, ఆధ్యాత్మిక, తాత్ప్రిక, సంగీత, సాహిత్య, గణిత, తర్వాత మీమాంస, ఖగోళ తదితర రంగాలన్నటిలో మనం ఏనాడో ఆగ్రస్టానంలో వున్నామని భావించడం సత్యదూరమని చెబుతుంది. మనలగే పాశాత్య దేశాలలోనూ మూడుసమ్మకాలు. పిల్లి ఎదురైతే అపశకునమని, బల్లి ఫలానా చోట పడితే ఫలానా ఘలితమని, ఉదుయం నిద్రలేవగానే ఎడమవైపు నుంచి దిగితే ఆ రోజంతా ఆశుభ్రమని, కాకి అరిస్తే చుట్టాలు వస్తారని అనేక పొంతన లేని నమ్మకాలు మనకున్నాయి. పశ్చిమ దేశాల్లోనూ 13 అంకం, వాటి గుణిజులు కీడు చేస్తాయని, వంటింట్లో పాత్రతలు శుద్ధం చేసేప్పుడు గుడ్డముక్కగాని చేజారితే అతిథులు న స్తారని, సాధు పురుషుల అస్తికలు లేదా వెంట్లుకలు వున్న పేటికను చుంబిస్తే రోగాలు నయమవుతాయని నమ్మకాలు వున్నాయి.

పదువు రాని వారు అసలు శాస్త్రాలు అర్థం చేసుకోలేక మూడు న మ్మకాలకు లోటిపోతారని కొండరు వాదిర్చుంటారు. కాని వండిత ప్రకాండులు కూడా ఇందుకు మినహాయింపు కారని రచయిత సోదాహరణంగా నిరూపిస్తారు. ప్రాచీన ఖగోళ శాస్త్రంలో అభండులైన వరాహమిహిరుడు కూడా తన ‘బృహత్పూహిత’లో ఒక అధ్యాయం తక్కునాలకే కేటాయించాడు. పూర్వీకుల మాటలను వల్లి వేయడం తప్ప ఇందులో ఏమాత్రం న త్వం వుండదు. పశ్చిమ దేశాలలోనూ కోపర్టుక్స్, బ్రానో వంటి శాస్త్రవేత్తలను వేధించి వారు పరిశోధించిన ప్రక్రమి సూచాలను ప్రకటించకుండా చేసిన చర్చి భాందస నిరంకుశత్వం ఇలాంటిదే.

ఇంద్రియాతీత గారడీ అనే రెండవ అధ్యాయంలో రచయిత 1980 నవంబర్లో మహర్షి మహేష్ యోగి నిర్వహించిన అంతర్జాతీయ వేద విజ్ఞాన సదస్సు ప్రహాననాన్ని నిశితంగా విమర్శించారు. దేవుడు వున్నాడని గానీ లేదని గానీ, నిరూపించడం సాధ్యం కాదనీ, అయితే దేవుని పేరుతో నయవంచనను మాత్రం అనుమతించరాదనీ చెప్పాడు. వేదాలకు, విజ్ఞాన శాస్త్రాలకు సంబంధించిన పదజాలన్ని ఇష్టానుసారం ఉన్నయోగిస్తూ సంపూర్ణవ్యాలను ఆకర్షించి హంగామా చేసే తంతులన్నీ దాలర్క వేటలో భాగమేనన్నారు. మహేష్ యోగి మతంలోకి మారిన వారిలో ఎక్కువ మంది క్రమశిక్షణ రాహిత్యానికి, విశ్వంలు జీవితానికి పేరు మోసిన వారని కూడా విమర్శలున్నాయి. శాస్త్రజ్ఞులు, సంఘజీవితంలో ప్రముఖులు కూడా పీరికి వంత పాడటం విచారకరమైన వాస్తవం. మహేష్యోగి శిష్యులు 3000 మంది గాలిలో ఎగరడం స్వయంగా చూశానని ప్రతికాధిపతి రామ్సాథ్ గోయింకా కింతునిస్తారు. ఇదే రీతిలో అమెరికాని ఆరిజోనాలో కూడా మహిన్ అనే సన్మాని 1981

జూన్ 28న లక్షలాది మంది భక్తులు గాలిలో తేలుతూ స్వగ్గరోహణ చేయగలరని చెప్పి మోసగించిన ఉదంతమూ వుంది.

‘కర్మ-పుస్తకస్తు’ అన్నది మూడవ అధ్యాయం, హిందూ, బౌద్ధ, జ్యేష్ఠ మతాలన్నిటిలోనూ ఇలాంటి నమ్మకాలున్నాయి. ఇప్పటి కష్ట నష్టాలన్నీ గతంలో చేసిన పాపాల ఘలితమని చెబుతుంటారు. కార్యకారణ సంబంధాన్ని తప్పగా అన్యయించినందనే ఇలాంటి వాదనలు వచ్చాయంటారు. ఉదాహరణకు కొన్ని రకాల వ్యాధులకు పూర్వం మందుల లేనప్పుడు అవి వచ్చిన వారు మహాపాపాత్ములని అనుకునేవారు. ఇప్పుడా పరిస్థితి లేదు. అంటే పూర్వీకులందరూ ఎక్కువ పాపాత్ములని తీర్మానిద్దామా? పీడనకు గురయ్యేవారు కూడా తమ కర్మమిలా కాలిందని నరిపెట్టుకునే ఘోరమైన పరిస్థితికి ఇదే మూలం. పుస్తకస్తు గురించి మాటల్లాడినట్టు వచ్చిన వార్తలను విశ్లేషించి అది మానసిక అన్యసత్త లేదా సమోహాన విద్య ప్రభావం అని తేల్చి చెబుతారు.

‘ప్రాచీన భారతదేశంలో వైమానిక శాస్త్రం నుంచి సైన్సును వెలికి తీయడం’ అన్న తర్వాతి రెండు అధ్యాయాలలోనూ ఆయన వేదాల గురించిన అతిశయోక్తులనూ, అసత్యాలనూ, సశాస్త్రాలంగా తోసిపుచ్చారు. ఉదాహరణకు స్వామి శివసంకర తీర్మి యజ్ఞాదంలోని శ్లోకాలకు తమదైన భాష్యం చెబుతూ వారికి విమానం గురించి తెలుసంటాడు. ఇందుకోసమే దయానంద సరస్వతి రుగ్మేధ మంత్రాలను ఉటంకిస్తాడు. అయితే పీరిద్దరూ ఆ శ్లోకాలకు తమ సొంత భాష్యాలు చెబుతున్నారని రచయిత స్వప్తం చేస్తాడు. వేదాలనుంచి గ్రహించిన ప్రాచీన వార్తలను విమాన శాస్త్రం బ్రాంష రాసిందేనని, ప్రో దాన్ని రాసిన వ్యక్తి విద్యాపరమైన అర్థాతలు కూడా తక్కువేనని నిరూపించాడు. సున్నతో సహి సంఖ్యలు, రేఖా సుత్రాల విషయంలో మన ప్రాచీన గణితం గణియైనప్పుడును విజయాలు సాధించినప్పుడికి తర్వాత వాటిని అధిగమించే పరిశోధనలు జరిగాయి. ఇలాంటి తరుణంలో వేద గణితాన్ని పట్టుకుని వేళ్ళాడటం అనవసరమని చెబుతారు.

అంధ-అశాస్త్రాలు విశ్వసాలను గురంచి విశదికరంచిన రచయిత చివరిగా ‘మన శాస్త్రవేత్తలు సామాజిక బాధ్యత కలిగిన వారేని?’ అని ప్రశ్నించే అధ్యాయం రాశారు. శాస్త్రజ్ఞులు తమ వ్యక్తిగత భావోద్ధేగాలతో నిమిత్తం లేకుండా సామాజిక బాధ్యత నిర్వహించాలని కోరారు. అనేకానేక అంధ విశ్వసాలను నిష్పర్శ్వగా భండించకపోతే ప్రజలను మొసినచేపారి పంట పండుతుందని పోచురించారు. ఈ పుస్తకం 1990లో రాసిన నాటి కంటే ఇప్పుడు ఇలాంటి తరుణంలో వేద గణితాన్ని పట్టుకుని వేళ్ళాడటం అనవసరమని చెబుతారు.

- తెలకప్పల్ రని. (100 పుస్తకాలు పరామర్శ-విమర్శ) ద

అనుభవంసుంచి ఆలస్యంగా పారాలు నేర్చుకుంటాం, ఈ లోపల మరికొన్ని తప్పులు చేసేస్తాం.

వ్యవసాయ బ్రతుకుదెరువులో పశువుల వాత్ర

భారతదేశ స్థానిక పాల మార్కెట్లు సంక్లోభంలో ఉన్నాయి. పట్టుల్లో పాలను అతి తక్కువ ధరలకు అమ్మేటందుకు డెయిరీ ప్రాసెనర్ కంపెనీల మధ్య పెద్ద యుద్ధమే జరుగుతోంది. మరొపైపు ఈ కంపెనీలు ఉత్సుక్తిదార్ల నుండి కొనుగోలు చేసే పాల మొత్తాదు, ఇచ్చే కొనుగోలు ధర గణసీయంగా తగ్గిపోయాయి. ఈ పరిణామం, సాధారణంగా ప్రజల మధ్య నడిచే ‘అనంఘుతిత’ స్థానిక పాల మార్కెట్లను కూడా దెబ్బు తీసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం చిత్తురు జిల్లా, తెలంగాణ రాష్ట్రం మెడక్ జిల్లా సభ్య సంఘాల్లోని చిన్న, సన్నకారు రైతులు ఇచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా ఎఫ్ఎస్ఎఫ్ (అపరో సార్వభౌమత్వ సంఘటన) ఈ విషయంపై స్పుందించింది. మరిన్ని వివరాలు తెలుసుకోవటానికి ప్రయత్నించగా, ఈ సంక్లోభం దేశంలోనే కాకుండా ప్రపంచవ్యాప్తంగా చిన్న, సన్నకారు రైతులు ఎదుర్కొంటున్నారని వెల్లడైంది. వీరంతా మూల కుమ్మిసిగా తమ జీవనోపాధులను కోల్పోయే దశలో ఉన్నారు. ఈ అత్యవసర పరిస్థితిలో ఎఫ్ఎస్ఎఫ్ దిగువ విధంగా ముందుకు వెళ్లాలని నిర్జయించింది.

- ⇒ క్లైతెస్టాయలో వీలైసంత మంది సన్నకారు వ్యాపారులు, రైతులతో చర్చించి పరిస్థితిని ఆర్థం చేసుకోవటం
- ⇒ సన్నకారు పాల ఉత్సుక్తిదార్లని, స్థానిక మార్కెట్లను నాశనం చేసేందుకు జరుగుతున్న కుట్టను ఎదుర్కొంటానికి ఒక ఉమ్మి ఎత్తగడ తయారు చేయడం.

చెప్పే నగరంలో త్వరలో జరుగబోయే చర్చకు ముందుమాటగా ఈ సన్నాహక పత్రాన్ని తయారు చేయటం జరిగింది.

చం సంక్లోభం గురించి తెలుసుకోవటం

ఈ సంక్లోభంలో రెండు ప్రధాన అంశాలు ఎఫ్ఎస్ఎఫ్ కనిపించాయి.

జనవరి 2015: వ్యాపారం వ్యాపి చేసుకునే ఎత్తగడలో భాగంగా అముల్ పాల కంపెనీ ప్రైదరాబాద్ నగరంలో ఏ ఇతర బ్రాండ్ అమ్మ నంత తక్కువ ధరకి పాలరేటు తగ్గించి, అతి దూకుడుగా అమ్మకాలు మొదలుచేసింది. ఈ పరిణామంతో ఇతర బ్రాండ్లుపై ఒత్తిడి పడి, వారు కూడా రేట్లు తగ్గించాల్సిన పరిస్థితి వీర్పడింది. అప్పటి వరకూ స్థానికంగా పాల నష్టి చేసున్న చిరు వ్యాపారులను వదిలేసి నేరుగా పాపలు, పొయిట్టుకు అముల్ కంపెనీ నష్టి చేయటంపై ప్రైదరాబాద్ జంట నగరాల పాల అమ్మకందార్ల సంక్లేషమసంఘం నిరసన తెలిపింది. ఇలా అమ్మకం ధరలు తగ్గించటం వల్ల ప్రైదరాబాద్, దాని పరిసర ప్రాంతాల్లో పాలు అమ్ముతున్న రైతులకు ఇస్తున్న కొనుగోలు ధర తగ్గిపోవచ్చునని ఎవ్వేన్న ఉపాయించింది.

జూన్ 2015: ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం చిత్తురు జిల్లాల్లోని సంఘాల సభ్యులు మే 2015 తరువాత రాష్ట్రంలోని చిన్న, సన్న రైతుల పాలను ప్రైవేటు, కో ఆపరేటిస్ డెయిరీలు తిరస్కరిస్తున్నాయని వెల్లడించారు.

పాల సేకరణ ధరలు కూడా తగ్గాయి. పాలను కాలవల్లోకి పారబోసి రైతులు నిరసన వ్యక్తం చేశారు.

తక్షణమే ఎఫ్ఎస్ఎఫ్ ఒక నిజినిర్ధారణ ప్రత్యియును మొదలుచేసి రైతులతో చర్చల ద్వారా, ఇతర సమాచారాన్ని సేకరించి పరిశీలించటం ద్వారా, పరిస్థితిని కిందివిధంగా ఆర్థం చేసుకోవటం జరిగింది.

చం డెయిరీ రంగ పరిస్థితి

ఈ సంక్లోభాన్ని, మున్సిపాల జరుగబోయే పరిణామాలని ఆర్థం చేసుకోవటానికి, డెయిరీ రంగానికి సంబంధించిన కొన్ని వివరాలను చూడవచ్చు.

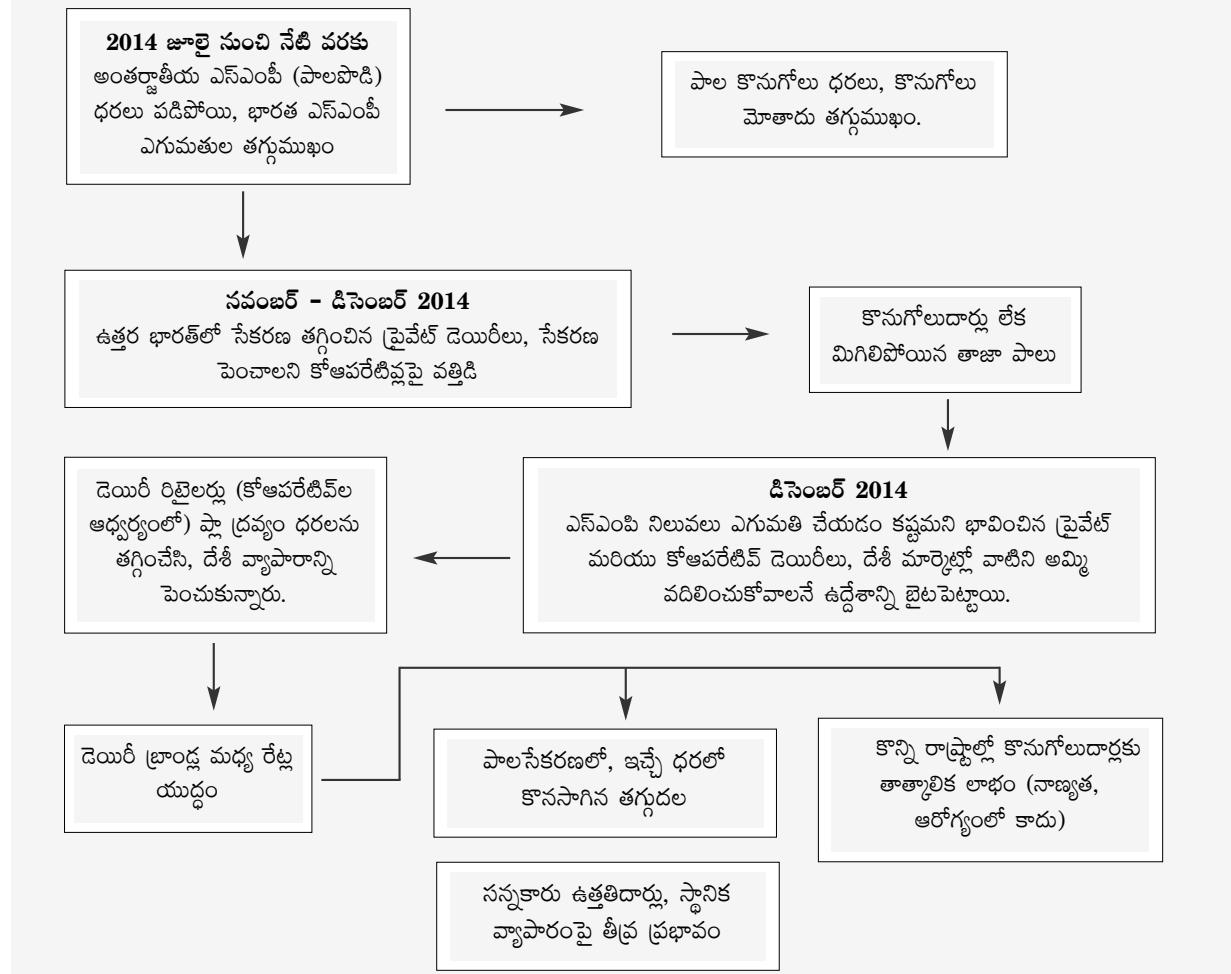
- ⇒ ప్రపంచవ్యాప్త గేడె / బాల్క్రె/ ఎనుము పాల ఉత్పత్తిలో 67% భారత దేశంలోనే జరుగుతోంది.
- ⇒ దేశంలో 51.86% పాలు గేడె/బాల్క్రె/ఎనుముల నుండి, 44.26% ఆవుల నుండి, మిగిలింది మేకల నుండి వస్తోంది.
- ⇒ ఈ పాలను ఉత్పత్తి చేసున్న 7 కోట్ల ((ప్రధానంగా చిన్న, సన్నకారు) కుటుంబాలు, 45% తమ ఇంటి వాడకానికి ఉపయోగిస్తారు. మిగిలిన 55% పాలు అమ్మకానికి పోతాయి. ఈ పాలలో 75% (లూ జా పాలు, పాలతో చేసిన పదార్థాలు) స్థానిక వ్యాపారం ద్వారా, 25% కంపెనీల ద్వారా అమ్ముదుపుతున్నాయి.
- ⇒ భారతదేశం పాల రంగం దాదాపు 9 కోట్ల మందికి ఉపాధినిస్తోంది. అందులో 7.5 కోట్ల మంది స్ట్రీలు. లక్షలాది గ్రామీణ కుటుంబాలకు ముఖ్యంగా చిన్న, సన్నకారు రైతులకు, భూమి లేని పేదలకు ఇదొక ప్రధాన జీవనధారం

చం అంతర్జాతీయ - దేశీయ సంబంధం

భారతదేశం యొక్క ఎన్సెపంపి ఎగుమతుల తగ్గుదల, అంతర్జాతీయ ఎన్సెపంపి రేట్లు పడిపోవటం వల్ల మొదలుయ్యాంది. రెండేళ్ళ క్రితం ప్రపంచ టైర్ మార్కెట్లో ఎన్సెపంపి టన్సు 5142డాలర్లు (రూ. 333 కిలో) ఉండగా, గత ఎడాది 4126డాలర్లకు (రూ. 267కిలో)కి, 2015 ఏప్రిల్లోగా 2467 డాలర్లకు (రూ. 160 కిలో)కు పడిపోయి, ఆగస్టు 4 కల్లా ఏకంగా 1419 డాలర్లకు (రూ. 92కిలో)కి పడిపోయింది. 2013-2014 సం.లో దాదాపు రూ. 2717 కోట్ల విలువ చేసే 1.3 లక్షల టన్సుల ఎన్సెపంపి ఎగుమతి చేసిన ఇండియా, 2014 -2015 సం.లో కేవలం 30,000 టన్సుల ఎన్సెపంపి ఎగుమతి చేసింది. ఈ విధంగా అంతర్జాతీయ రేటు తగ్గుదల దేశీ ఎగుమతులపై ప్రభావం చూపి, పర్యవ్సానంగా దేశీ మార్కెట్లపై ప్రభావం చూపింది. ప్రైవేట్ డెయిరీలు ఏప్రిల్ 2014లో ఎన్సెపంపి ని రూ. 270 కిలో లక్ష్మినగరు అప్పేరో దేశీ మార్కెట్లపై ప్రభావం చూపింది. ప్రైవేట్ డెయిరీలు ఏప్రిల్ 2015లో అది రూ. 180కి పడిపోయింది. ప్రభుత్వం అన్ని డెయిరీ దిగుమతులపై పెద్దవెత్తున (30-60% పరకు) నుం కాలు అమలు చేసినా పరిస్థితి మారలేదు. చైనా, రష్యా దేశాలు తమ

ఆచరణాత్మక రాజకీయాలంటే వాస్తువాలను చూసే చూడనట్లు పబలేయడం

జాతీయ పాల సంక్షోభం 2014-15

పాల కేటాయింపులు ఉపసంహరించుకోవటంతో మరింత దిగజారాయి. ఇలా ఒకవేళ కొనుగోలు ధరలు తగ్గపోయా, రైతులకయ్యే ఉత్తుత్తి ఖర్చులు మాత్రం పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. దానితో గిట్టుబాటు కాకుండా పోయింది. పెద్ద ప్రైవేటు డెయిలీలకు, కోఆపరేటివ్ ప్లాకు, చిన్న స్థానిక డెయిలీలకు, ప్రైవేటు వ్యాపారులకు పాలను అమ్ముకుంటూ వస్తున్న చిన్న సన్నకారు రైతులపై తీవ్ర ప్రభావం పడింది. చివరకు, ప్రభుత్వం పాల ఉత్పత్తికి విపరీతంగా సబ్సిడీలిచ్చే ఐరోపా, ఆమెరికా దేశాల్లో కూడా చిన్న రైతులు ఇదే పరిస్థితి ఎదురుంటున్నారు. పాల ఉత్పత్తి గిట్టుబాటు కాక రోజురోజుకూ చిన్నసన్న రైతులు మార్కెట్లు నుండి బయటకు నెఱ్చినే యిందుతున్నారు. ఇది కేవలం జాతీయ సమస్య కాదు. ఇది అంతర్జాతీయంగా చిన్న స్థానిక ఉత్పత్తిదార్లందరూ ఎదు ర్మాంటున్న సంక్లోభం. మరి కొనుగోలుదార్ల సంగతేమి?

వారికి వస్తున్న తాత్కాలిక లాభం కేవలం దబ్బ వరకు మాత్రమే.

అరోగ్యం, నాయ్యతలో కాదు. ఒక సారి డెయిలీలు నిలదొక్కుకొని మార్కెట్లో వ్యాపి చెందాక ధరలు మళ్ళీ పెరగక మానవు. కార్బోఫెఫ్స్టు శాసించే ప్రపంచ డెయిలీ మార్కెట్లు ఎప్పుడు ఎలా ఉంటాయో చెప్పలేము. కార్బోరైట్ అయినా, సహకార సంఘం (కోఆపరేటివ్) అయినా, దేశీయ డెయిలీ ప్రొసెనర్లు కూడా ఇదే పెట్టు బడిదారీ సరుకు వ్యవస్థలో ఇరుక్కు పోయారు. ఉనికిని కాపాదుకొని నిలదొక్కుకోవటానికి వారు అనుసరించే పద్ధతి-వ్యాపి చెందటం, ఇతరులను స్థాధినం చేసుకొని కలుపుకు పోవటం, ఆధివశ్యం సాధించటం, మార్కెట్లను సాంతం చేసుకోవటం, ఆపై మెల్లగా అంతర్జాతీయ మార్కెట్లతో అనుసంధానం కావటం. ఈ ‘వ్యాపి’కి ప్రభుత్వ విధానాలు ప్రోత్సాహమిస్తున్నాయి. ఈ వ్యాపి- స్థాధినం, చిన్న రైతులను, స్థానిక మార్కెట్లను తడిచిపెట్టేస్తోంది. విచిత్ర మేమిటంబీ, దేశీ విధానాలు మరింత మంది చిన్న రైతులను డెయిలీ వైపు లాగి, వారిని అప్పుల ఊచిలోకి నెడుతున్నాయి.

ద

ఆర్పూం అంత తొందరగా మనిషిని వేరేబి నాశనం చేయలేదు.

అంబెల్ ఎన్.టి.పి వద్ద ఫీల్డ్ మేకర్ సంజయ్, ఉన్నాత స్కూల్ వినిశ (ప్రాన్స్), ప్రా. జ.విజయ్ (పొచీసీయు), ఎన్.టి.పి నిర్వహకుడితో వేదుకుమార్

ఒకవ్యాపు తాగు, సాగు నీటిని అందించిన మూసేని ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా ప్రభుత్వాలు అనుసరించిన నిర్దక్క, విపక్ష, కట్టపూరిత ధోరణల కారణంగా కాలప్యం విరజనేష్టములకికాలవగా మారిపోయింది. పైదరాబాద్ నగరంలో, పలిసరాల్లో మూసి నని కలుపితమవతున్న తీరు గురించి ఇచ్చివల ఓ అధ్యయన బృందానికి ఫోరమ్ ఫర్ ఎ బెటర్ పైదరాబాద్ ప్రసిద్ధెంట్ యం. వేదకుమార్ విపరించారు. ఆ సందర్భంలోని ఈ చిత్రాలు.

(ఫోటోలు: టి.స్టామ్)

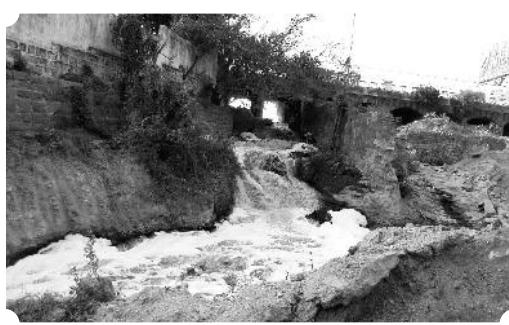
అంబెల్ ఎన్.టి.పి (సీవేజ్ ట్రీట్‌మెంట్ ప్లాంట్)

గోల్కొక వద్ద మూసినది - పాసేన్సాగర్ కలుపితం

పూరూసపార్ సుండి అంబెల్ పరకు, కూకట్టవ్వి, సంతోసగర్ (కె-ఎస్) మెయిన్ పరిముల కలుపిత నీటి ప్లాట్ లైన్సు గోల్కొక వద్ద వీక్షిస్తున్న బృందం

పాసేన్సాగర్ సర్టిఫెన్స్ నాలా వద్ద నిర్మాణాలు.. డైవర్స్

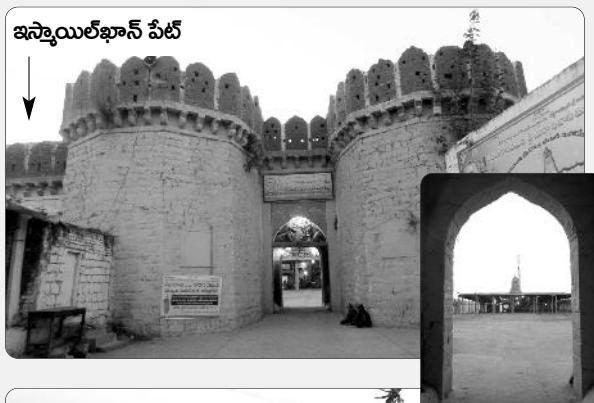
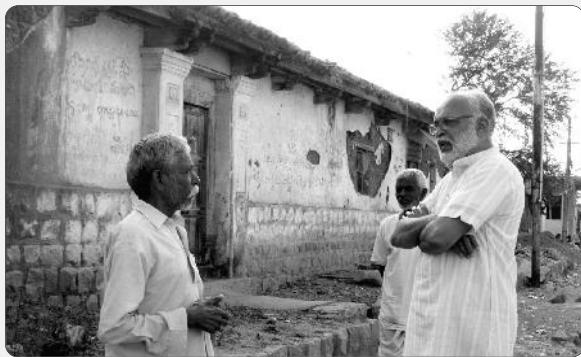

మల్కాపూర్ పాలత్రామిక వాడ సుండి వెలువదే కలుపిత నీరు నల్లచెయను రాష్ట్రా మూసినది ఉపాల్ వద్ద కలుపితం అపుతున్న తీరు

పాసేన్సాగర్- ఇండస్ట్రియల్ (కె-ఎస్ మెయిన్) డైవర్స్ నాలా (బుద్ధభవన్-మారియాల్) పనులు

ఆభూత కల్పనలు స్పృష్టించుకుని ఆనందించడంలో మానవ జాతికి గల ఆసక్తి యింతా అంతా కాదు.

మెదక్ జిల్లా పర్యాటక ప్రముఖ దర్శకులు జి.స్టీ.అగ్రావు
దర్శకత్వంలో నిర్మించిన నేపసల్ అవార్డ్ ఫిల్మ్ 'మా ఊరు'
(డాక్యుమెంటరీ - 1987). తెలంగాణ పల్లె జీవితానికి దృష్టయాపం
జల్లిన ఈ చిత్రం గ్రామిణ సంస్కృతి, ఆళ్ళక వ్యవస్థ, ఆచార వ్యవహరించు
లాంటి వాటిని ప్రముఖంగా చాటిచెప్పింది. ఈ చిత్రం ఇంటర్వెషనల్
'బల్లిన్ ఫిల్మ్ ఫిస్ట్ ప్రైల్' ప్రశంసలు అందుకున్న ఈ చిత్రానికి
యిం.వేదకుమార్ ఎగ్రిక్యూలీవ్ నిర్మాతగా వ్యవహరించారు. అప్పట్లో
రాష్ట్రపుత్రువుం ఈ చిత్రానికి రెండు నంబి అవార్డులను ప్రకటించారు.
నిర్మాత తరపున యిం.వేదకుమార్ నాటి ముఖ్యమంత్రి ఎస్టీరామారావు
నుంచి ఈ అవార్డులను అందుకున్నారు.

చిత్ర నిర్మాణం జలిగిన గ్రామాల ప్రస్తుత విశేషాలను తెలుసుకునేందుకు
తెలంగాణ లసోక్కె సింటర్ ప్రైర్స్ యిం.వేదకుమార్, తన మిత్రుడు,
అంశాల పట్ల అస్కి ఉన్న లట్టి ఇంజనీర్ పి.రాంగోపాల్ రాఘవు కలసి
అయి గ్రామాల్లో పర్యాటిం చారు. ఇందులో భాగంగా మెదక్ జిల్లా
రుస్తమ్ పేట, జింజుయిల్బాన్ పేట గ్రామాలను వారు సందర్శించారు.
రుస్తమ్ పేటలో పాతకాలపు ఇళ్ళను చూశారు. జింజుయిల్బాన్
పేటలో కింట గీడలు, లోపల ఉన్న అలయాన్ని సందర్శించారు.

అందల విషయంలోనూ బౌద్ధర్యం ఉండవచ్చగానీ స్వావిషయంలో మాత్రం నిక్కచ్చిగా ఉండండి.

2016 జనవరి సంచిక తరువాయి..

గత సంచికలల్లో ప్రమరితమైన ముఖ్యమైన కథనాలు

సంచిక నెం.	దక్కన్ ల్యాండ్	అంశం	రచయిత
17.	జనవరి 2014	తెలంగాణ ముసాయిదా బిల్లు అంక్షలు-అనుమానాలు ఆరబైలీషన్ పోరాట ఫలితంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం వీర్పాటుతున్నప్పటికీ.. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముసాయిదాబిల్లులోని అంశాలు.. తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల మేరకు లేవని వలువురు వక్తలు టీఆర్ఎస్ 99వ చర్చలో వెలదించిన వాస్తవాలు...	దక్కన్ న్యూస్
17.	జనవరి 2014	దోషం బ్రిజెష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్డా? పాలకులదా ? కృష్ణ జలాల పంపిణీ విధానంపై బ్రిజెష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ ఇచ్చిన తీర్మానపై ఎన్నో విమర్శలు వచ్చాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఆ తీర్మానం ఎందుకు అలా వచ్చింది, తీర్మాన ఫలితం, సీమాంధ్ర, తెలంగాణలపై దాని ప్రభావంపై సమగ్ర కథనం..	ఎ.నర్సింహరెడ్డి
17.	జనవరి 2014	తెలుగునాట కుంభమేళ సమ్మక్క-సారలమ్మ జాతర ఉత్తర భారతదేశంలోని గంగానదికి జరిగే ప్రయోగ కుంభమేళ తర్వాత గోదావరి, కృష్ణానది పుష్పరాలంతటి జనం సందర్భంచే విశిష్టమైన బృహత్తు జాతర ఇది. ఫిబ్రవరి 12 నుంచి 15 జరిగే మేడారం జాతరపై కథనం..	సంకేపాల్ నాగేంద్రశర్మ
18.	ఫిబ్రవరి 2014	ఈ సపరాణలు సాధించాలి ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్ వ్యవస్థికరణ బిల్లు 2013 ఇప్పుడున్న స్థితిలో తెలంగాణ ప్రజల ఆరు దశాబ్దాల ఉద్యమ ఆకాంక్షలను తీర్చే విధంగా లేదని, సీమాంధ్ర సంపన్న వర్గాలకు, కాంట్రాక్టర్లకు, బదా రాజకీయ నాయకులకు సాభసాటిగా ఉండని, ఈ నేపథ్యంలో బిల్లులో సపరించాల్సిన అంశాలపై చట్టసభల ప్రజా ప్రతినిధులకు, ఆయా పార్టీలకు అందజేసిన నోటీసు పూర్తి పారం...	తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట
18.	ఫిబ్రవరి 2014	చేసేత రక్షణకు చట్టాలు - వాటి భక్షణ సంక్షోభంలో పడిన చేసేత రంగాన్ని పూర్తిగా నిర్విర్యం చేసేందుకు పాలకులు కుట్టలు చేస్తున్నారు. చట్టాలున్నా, అమలు చేయకపోవడంతో నేత కార్బూకులు ప్రత్యోమ్మాయ మార్గాలు వెతుక్కుంటున్న నేపథ్యంలో విశేషహత్యక కథనం..	డి.నరసింహరెడ్డి
19.	మార్చి 2014	ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థికరణ బిల్లు తెలంగాణ ముసాయిదా బిల్లు కేంద్ర కేబినెట్లో ఆమోదంపాఠి రాష్ట్ర అసెంబ్లీ వచ్చింది. ఈ సందర్భంగా బిల్లులోని కొన్ని ముఖ్య అంశాలను విశేషిస్తూ సమగ్ర కథనం...	దక్కన్ న్యూస్
19.	మార్చి 2014	అంతర్జాల తంత్రాల్లో 'జై తెలంగాణ' ఆరు దశాబ్దాల కల, ఎన్నో పోరాటాల ఫలితం.. ఎట్టకేలకు తెలంగాణ బిల్లు తెలంగాణ బిల్లు పార్లమెంట్ ఆమోదం పొందింది. గల్లీలో, డిలీలో మాత్రమే కాదు అంతర్జాల తంత్రాల్లో తెలంగాణ పోరాటం ఉద్ఘతంగా సాగడంపై కథనం..	కొంతం దీపీవ్

అనుభవం ఆదర్శం ఆశయబలం ఇవన్నీ ఒకప్పుడు మనిషి ఉన్నతికి నోపానాలు.కాసీ నేడేవి మనిషిని అబద్ధాలకోరుని చేస్తున్నాయి.

19.	మార్చి 2014	పోలవరం.. మహా విధ్వంసం ఆదివాసీల చరిత్రను, వారి సంస్కృతితోపాటు సారవంతమైన భూములను వల్లెలను నాశనం చేసే విధ్వంసక ప్రాజెక్టు పోలవరమని తీఆర్సి 109వ చర్చలో వక్తులు తమ అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు. దీనిపై ప్రత్యేక విశ్లేషణాత్మక కథనం..	దక్కన్ స్టోన్
19.	మార్చి 2014	విభజన ప్రాతిపదికలు తెలంగాణకు హోనికరం ఆరు దశాబ్దాల కల నెరవేరుతున్న వేళ... తెలంగాణపై విధించిన ఆంక్షలు పరిమితులు రేపటి రోజున తెలంగాణకు హోనికరంగా పరిణమాలపై కథనం..	ఎ.నరసింహరెడ్డి
20.	ఏప్రిల్ 2014	అందరికీ రక్క అంబేద్కర్ విష్వ గేయాల నుంచి సినిమా పాటల వరకు, ఎర్రజెండా సీడ నుంచి అంబేద్కర్ అధ్యయనం దాకా ఆయన జీవిత పయనం ఎన్నో మలుపులు తిరిగిన ప్రజా గాయకుడు జయరాజ్తో ముఖాముఖి..	దక్కన్ స్టోన్
20.	ఏప్రిల్ 2014	ఎవరికీ లేని ఆంక్షలు మనకెందుకు? 1956 తర్వాత ఏర్పడిన రాష్ట్రాలకు లేని ఆంక్షలు దేశంలో 29వ రాష్ట్రంగా ఏర్పాటువుతున్న తెలంగాణకు మాత్రమే ఎందుకని పలువురు వక్తలు తీఆర్సి 111వ చర్చలో వెల్లడించిన అభిప్రాయాలు, సూచనలపై కథనం..	దక్కన్ స్టోన్
20.	ఏప్రిల్ 2014	చరిత్రకారుడు చొప్పకట్ట చంద్రమాళి మీ పలస పాలనలో బానిస బ్రతుకు కంటే అభివృద్ధి లేకున్న అలమటించుటే మిన్న అని తెలంగాణ ఆవేదనము, ఆటిని తన అక్షరాల్లో ప్రతిఫలింపజేసిన కవి చొప్పకట్ట చంద్రమాళి రచనలను విశ్లేషిస్తూ కథనం..	జింబో
21.	మే 2014	గ్రామదేవతలు గ్రామాలలో ఉత్సవాలు జరిగినప్పుడు ఊరుఊరంతా కదిలి సంబరంగా ఆ వేడుక లలో పాల్గొంటారు. కొన్ని పండుగలు కొండరు దేవతల పేర్లలోదుగా జరగడం చూస్తాం. అట్టాంతి వేడుకులు, దేవతల గురించి కొన్ని ఆసక్తిదాయక అంశాలు..	మండల జంపయ్య
21.	మే 2014	పవన్ (గాలి) కళ్యాణ్ బాబు గురించి మరికొంత ఉత్తర ప్రగల్భాలు పలికే బాబు గారికి జాతీయ నాయకుల, ఉద్యమ నాయకుల ఫోలోలు, వాళ్ళ క్యాప్షన్లు, కోటేషన్లు రాసుకొని వచ్చి, తనను తాను మేధావిలా ఫోజు కొడుతున్న పవన్ కళ్యాణ్పై విశ్లేషణాత్మకమైన కథనం..	చే
21.	మే 2014	తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మహిళలు పాత్ర-హక్కులు రాబోయే నవ తెలంగాణలో మహిళ పాత్ర ఏమిటి ? వారికి కావాల్సింది ఏమిటి వంటి పలు అంశాలపై మార్చి 8ిన మహిళ దినోత్సవం నాడు తీఆర్సి చర్చ కార్యక్రమంలో పలువురు మహిళలు వెల్లడించిన అభిప్రాయాలపై కథనం	దక్కన్ స్టోన్
21.	మే 2014	పునర్వ్యాపారం అంటే ఏమిటి ? పునర్వ్యాపారం అంటే ఏమిటి ? అన్ని పార్టీలల్లో అందరి నోల్లల్లో నానుతోంది. కొండరు ‘బంగారు తెలంగాణ’ అంటున్నారు. మరికొండరు 'సామాజిక తెలంగాణ' అంటున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రస్తుతం తెలంగాణలో ఎన్నికల వేళ తెలంగాణలో రావాల్సిన మార్పులపై సమగ్ర విశ్లేషణ..	పంచాల జగన్నాథం

ఆకలిలో ఉన్న కుక్కి తిండిపెడితే అది మిమ్మల్ని కరపదు. మనిషికీ కుక్కి గల తేడా అక్కడే.

21.	మే 2014	తెలంగాణ పునర్నిర్మాణం? ప్రజల ఆకాంక్షలు	శ్రీధర్ రావు దేశ్పాండె
22.	జూన్ 2014	రెండు భాషలు - రెండు రాష్ట్రాలు	ఎన్.వి.ఎం.
22.	జూన్ 2014	రాచోండకు 'జాతీయ స్థాయి' గుర్తింపు కోసం కృషి చేద్దాం	యం.వేదుమార్
22.	జూన్ 2014	ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థకరణ తీరుపై ముఖాముఖి	

మిగతానికి వచ్చే సంచికలో...

జనవరి 12న నేపసల్ స్థాలర్స్ డేగా జరువుకోవాలి

భారత రాజ్యం నిర్మాత బాబు సాహెబ్ అంబేద్కర్ కు 1953 జనవరి 12న ఉస్కానియా యూనివర్సిటీ ప్రతిష్ఠాత్మకంగా నాడు డాక్టర్ ను ప్రధానం చేసిన సందర్భంగా ప్రతి సంవత్సరం జనవరి 12ను నేపసల్ స్థాలర్స్ డేగా జరువు కోవాలని ఓయ్యా పీజీ లా కళాశాల ట్రినిపొల్ డాక్టర్ జి. వినోద్ కుమార్ కోరారు. సోమాజిగూడ ప్రెస్కటలో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో ఆయన మాటల్డుతూ అంబేద్కర్ 12వ జయంతి వేదుకలను పొలక ప్రథమత్వాలు ఘనంగా నిర్వహించేందుకు నిర్ణయించడం హర్షస్తీయమన్నారు. ప్రపంచంలోని కొలంబియా, హర్వర్డ్ విశ్వవిద్యాలయాల తర్వాత అంత ప్రాచుర్యం పొందిన విశ్వవిద్యాలయం ఉస్కానియా అని, ఇదీవలే ఔటల్కు సర్వే ప్రకారం ఓయ్యా పీజీ న్యాయ కళాశాల జాతీయ స్థాయిలో నెంబర్ వన్గా నిలిచిందన్నారు. ప్రతిష్ఠాత్మకంగా రూ. 1.75 కోట్లతో న్యాయకళాశాలలలో రాజ్యం పీరం, రూ. 50 లక్షలతో గ్రంథాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందన్నారు. అలాగే ఓయ్యాలో ప్రపంచ స్థాయి నైపుణ్యత కేంద్ర ఏర్పాటు కోసం

ముఖ్యమంత్రి కెసిఆర్ కృషి చేయాలని, కనీసం రూ. 2వేల కోట్లు కేటాయించాలని, కుల, మతాలకు అతీతంగా పీసీ నియమకం జరగలన్నారు. ఈ మేరకు ప్రధాన మంత్రి నరేంద్రమాదీశ్ పాటు సీఎం వినతలను పంపించినట్లు తెలిపారు.

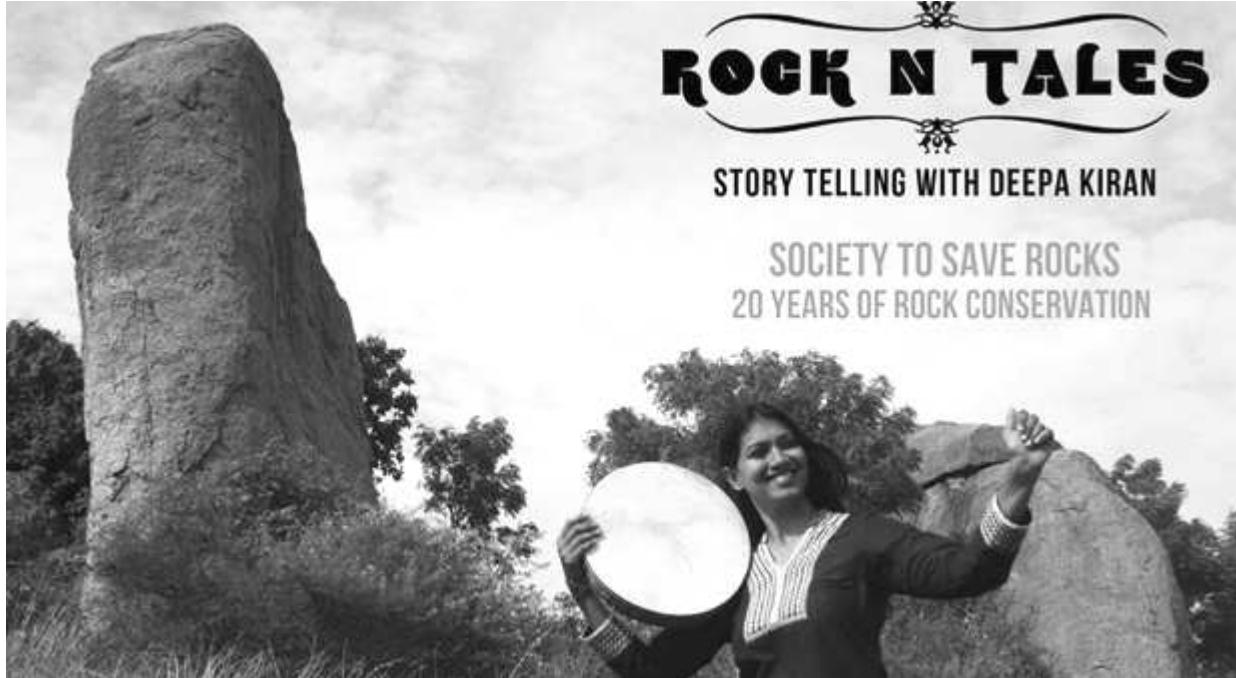
ఎసిడీఎస్కు నిధులు పెంచాలి

నిధుల్లో కోత విధించకుండా ఐసిడీఎస్ పటిష్టించేస్తే శివు మరణాల సంఖ్యను తగ్గించవచ్చని, దీనికోసం ఐసిడీఎస్కు నిధులు పెంచాలని అంగన్వాడి వర్షర్స్ అండ్ హెల్వర్స్ అభిల భారత సమాఖ్య (ఎషిఎఫ్ ఏచబ్యూపోచ్) ప్రధాన కార్బదర్శి ఏఆర్ సిందూ అన్నారు. ఆపీసీ కల్యాణ మండపంలో సంస్థ ఐప మహాసభలు నిర్వహిస్తారు. ఇందులో భాగంగా ఆమె మాటల్డుతూ దేశంలోని 360 జిల్లాల్లో అంగన్వాడి కేంద్రాలు నడుస్తున్నాయన్నారు. ఇందులో పని చేస్తున్న వర్షర్ ను గుర్తించకపోవడం శోచనీయమన్నారు. కేంద్రం అంగన్వాడి సెంటర్లను ప్రైవేట్ సంస్థ అయిన వేదాంత కార్బరేషన్కు అప్గించాలని చూస్తోంది, దీన్ని తిప్పికొట్టాలని పిలుపునిచ్చారు. కార్బుక్రమంలో సీఎం టీయూ ఆధ్యక్షులాలు నల్ల భారతి, కార్బుదర్శి భూపాల్ పాల్స్ న్నారు.

అల్పానితీసు, తనకంటే అధికునితీసు స్నేహం మంచిది కాదు. అది ఎప్పుడైనైనా చేటు తెస్తుంది.

సామైటీ టు సేవ రాక్స్

శిలల పరిరక్షణలో ఇరవై ఎళ్ళ ప్రయాణం

ప్రకృతి సంపద అయిన శిలలను కాపాడే లక్ష్యంతో 1996లో సామైటీ టు సేవ రాక్స్ ఆవిర్భవించింది. అధికారపర్మాల నుంచి ఏవిధమైన అండదండలు లేకపోవడంతో శిలలను కాపాడే మార్గంలో ఎన్నో నవాళ్ళను ఎదుర్కొంటూ సంస్కరణలకు సాగింది. ఇప్పటికి 20 ఏళ్ళ క్రమంలో కూడుకున్న ప్రాంతాలను కాపాడేందుకు తన కృషిని కొనసాగిస్తోంది. ఈ విధమైన ప్రకృతి సంపదం గురించి ఆయా ప్రభుత్వాలకు, ప్రజలకు తెలియజేస్తూ వచ్చింది. అవగాహన పెంచే ప్రయత్నాలు చేసింది. ప్రజలు, ఆర్బిట్టెక్స్ లు, బిల్డర్ల నిర్మిక్షం మూలంగా ప్రైదరాబాద్ నగరం ఇప్పటికే ఎన్నో చక్కలీ శిలలను కోల్పేయింది. ఇటీవల పౌరిటీజ్ కన్జర్వేషన్ రెగ్యులేషన్ రద్దు కావడంతో ఈ శిలలకు ఉన్న కొద్దిపాటి ఆసరా కూడా పోయింది. అయినా కూడా సామైటీ పట్ట వీడకుండా తన ప్రయత్నాలను కొనసాగిస్తోంది.

20 ఏళ్ళ ప్రస్తావంలో గణనీయ మైలురాట్టు

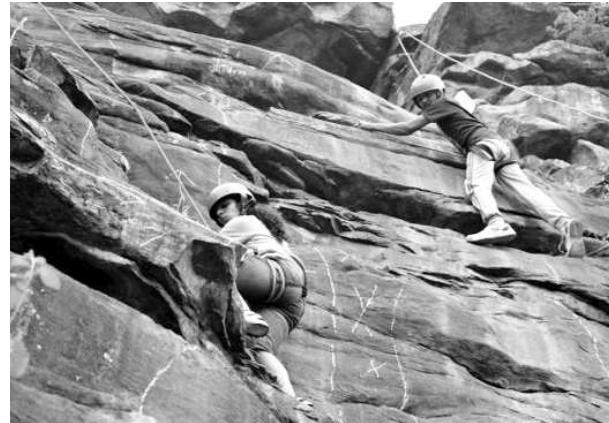
- **1996:** రిజిస్టర్డ్ స్టోరీగా ప్రారంభం (భారతదేశంలో ఈ తరఫోలో ఇదుక్కబే)
- **1997:** శిలా సంపదతో కూడిన 9 స్థలాలను పౌరిటీజ్ ప్రినిస్క్యూగా గుర్తించాలని ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదన
- **1998:** స్క్రెట్ లేక్ చుట్టూరా శిలల పరిరక్ష. సంస్కృతులు నరేంద్ర లూధర్ రాక్స్ మెంటరీ'కి 2 జపాన్ అవార్డులు
- **2003:** అత్యుత్తమ ఎన్జెస్టోగా రాప్టు, కేంద్ర ప్రభుత్వాలచే రెండు అవార్డులు
- **2004:** రాప్టుం లోని 3 జిల్లాల్లో రాక్ సైట్స్ కు సంబంధించి శాస్త్రీయ సర్వేల ప్రచురణ
- **2006:** స్టోనిక పర్మావరణ గ్రావులతో కలసి ఎన్విరో మేళా నిర్వహణ
- **2009:** మరో 15 రాక్ సైట్స్ రాప్టు ప్రభుత్వంచే పౌరిటీజ్ ప్రిసిపిట్స్క్యూగా నోటిఫై
- **2012:** గ్రేట్ ప్రైదరాబాద్ అడ్వెంచర్ ల్యాబ్టో కలసి రాకథాన్ నిర్వహణ. ఈ ఎక్స్కుజాజివ్ రాక్ ప్రోగ్రామ్ ఆ తరువాత వార్లిక కార్బూక్మంగా మారింది.
- **2013:** 2031 మాస్టర్ ప్లాన్లో మరో 25 రాక్ సైట్స్ ను పౌరిటీజ్ ప్రిసిపిట్స్క్యూగా గుర్తించేందుకు ప్రతిపాదన
- **2015:** తెలంగాణ టూరిజంతో కలసి, నోటిఫై అయిన 24 పౌరిటీజ్ రాక్ సైట్స్ తో వాల్ క్యూలెండర్ ప్రచురణ

అధికారంలో పుంటే చిన్నవాడు, పెద్దవాడు అంతా విరోధులపుతారు.

మన ప్రాంతంలో గల 2500 మిలియన్ ఏళ్ళ క్రితం నాటి శిల లాపై అవగాహన కల్పించేందుకు ఈ ఇరవై ఏళ్ళలో సాసైటీ 250 రాక్ వాక్స్ నిర్వహించింది. 2105 ఒక్క విధాదిలోనే 12 అదనపు కార్బూక్ మాలను నిర్వహించింది.

సాసైటీ నిర్వహిస్తున్న కార్బూక్ మాలెన్నే చక్కటి ఆదరణ పొందుతు న్నాయి. ఇటీవలి కాలంలో సాసైటీ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన కార్బూక్ మాలను పరిశీలిస్తే....

- 2015 అకోబర్ 12న గబ్బిబోలి లోని యూనివర్సిటీ ఆఫ్ ప్రైదాబాద్ లో కమ్యూనికేన్ విభాగం విద్యార్థులన్దే శించి డాక్టర్ మధుసూదన్ మరియు ఘరూక్ ఖాదర్ ప్రసంగించారు.
- 2015 అకోబర్ 16న ఐవీ లీగ్ అకాడమీలో ఈ సాసైటీ యువసభ్యులాలు వి.పాటి ఒక ఎగ్జిబిషన్, ఇన్వోర్స్ ప్సోల్సు నిర్వహించారు. శిలలను కపాడు కునే అంశంపై తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థుల నుంచి మంచి సృందన పొందారు.
- 2015 నవంబర్ 9న సందీవ్ రాజ్ ఫారిన్ టూరిజం ఏజెంట్ కోసం ఘక్కాద్విన్ గుట్ట వద్ద ఒక రాక్ వాక్స్ నిర్వహించారు.
- 2015 నవంబర్ 22న ప్రైదాబాద్ రాకథాన్ -2015ను నిర్వహించారు.
- 2015 డిసెంబర్ 18 నుంచి 20 వరకు 'రాక్స్ ఇన్ ది సిటీ' అంశంపై ఫోటోగ్రాఫిక్ వర్క్షాప్సును నిర్వహించారు. ఆర్టిషెట్స్ అండ్ డిజైన్ శాండేపన్ (ఇందియా)కు చెందిన జి.ల్రీనివాస మూర్తి దీన్ని ఏర్పాటు చేశారు.
- ఈ వర్క్షాప్సులో ఎంపిక చేసిన ఫోటోలను ప్రైదాబాద్ పట్టిక స్కూల్లలో జనవరి 8-10 మధ్యలో జరిగిన ప్రైదాబాద్ లిటరరీ ఫెస్టివల్లో ప్రదర్శించారు.
- సంఘ క్యాప్టర్లీ స్కూల్ లెటర్సును వెలువరిసోంది. సంఘ అధ్యక్షులుగా

నరేంద్ర లూధర్, ఉపాధ్యక్షులుగా అవరాజిత సిస్టా కార్బూక్రిగా ఖారెకీ ఖాదర్, సంయుక్త కార్బూక్రిగా అమితా తల్వార్, కోశాధికారిగా సంగీతా వర్మ వ్యవహరిస్తున్నారు.

- అప్పిషన్ ఒక్కరికి రూ. 100. వార్లిక సబ్స్ట్రిప్పన్ రూ. 200. వివిధ వర్గాలను బట్టి ఫీజులు నిర్ణయించారు. ఇన్స్ట్రోట్టుప్స్ కు రూ. 10,000, కార్బూరేట్ సభ్యుల్లో రూ. 50,000గా నిర్ణయించారు.

ఆసక్తి గలవారు దిగువ చిరునామాలో సంస్థాభూలును సంప్రదించవచ్చు.

సాసైటీ టు సేవ రాక్స్

1236, రోడ్ నెం. 60, జామీ హిల్స్, ప్రైదాబాద్ -500 033

టెలిఫోన్ నెం: 040-23552923

ఇ-మెయిల్: frauke@saverocks.org

వెబ్సైట్: www.saverocks.org

ద

జనవరిలో జలగిన ప్రైదాబాద్ లిటరరీ ఫెస్టివల్లో ప్రసంగిస్తున్న ప్రముఖ రచయితి ఈశ్వర్ దేవిడ్. (అమె 2010లో తన రచన ది బుక్ అఫ్ రాచెల్కు గాను సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు అందుకున్నారు. భారతదేశంలో యూదుల జీవితం, అప్పుడూబాద్ మారపాతున్న తీరు గురించి అమె ఎక్కువగా తన రచనల్లో ప్రస్తావిస్తుంచారు)

పండితుడైనా, ధనవంతుడైనా సరే, తెలియనివాడితో స్నేహం చేయకూడదు.

పురిశగతిలో కొత్త అధ్యాయం (వికాస్ కి నయా ఉండాన్)

గలప్ప స్థాయి పాలన

- బోగ్గు బ్లాక్లు వేలం పాటల ద్వారా రూ. 3.35 లక్షల కోట్లు, పెలికాం వేల పాటల ద్వారా రూ. 1.09 లక్షల కోట్లు
- పౌరులకు వారి సాంత దస్తావేజాల తనిఖీకి స్వయం ద్రువీకరణ అధికారం, దీంతోపాటు నీనియర్ సిటిజన్లకు పింథన్ కోసం డిజిటల్ సర్టిఫికెట్లు (జీవ్ ప్రమాణ్)
- పనికిరాని చట్టల రద్దు-125 చట్టల రద్దు, తుది పరిశీలనలో మరో 1000 చట్టల రద్దు
- ప్రపంచంలో కెల్లా అతి పెద్ద ప్రత్యక్షు ప్రయోజనం బదలాయింపు పథకం, ఎల్పేజీ సబ్సిడీని వినియోగదారు బ్యాంకు భాతాలో నేరుగా జమ చేయడం ద్వారా అన్ని రకాల లీకేచీలకు తాళం-పహర్
- బీఫిఎల్ కుటుంబాలకు ఎటువంటి ఖర్చు లేకుండా 50 లక్షల కొత్త ఎల్పేజీ కనెక్షన్లు, స్వచ్ఛందగా పదులుకున్న 65లక్షల మంది వినియోగదారులు - గవ్ బ్యాక్ మరియు గవ్ అట్ అప్
- తుట్టేజుపూర్వాల అర్థక శ్వహస్త
- ప్రపంచంలో అత్యుంత వేగంగా వర్ధిల్చుతున్న భారీ ఆర్థిక శ్వహస్త, ప్రపంచ చాపంతా దీనిపైనే
- ‘మేక్ జన్ ఇండియా’, ‘శిష్ట ఆఫ్ దూయింగ్’, ‘అటల్ ఇన్స్ట్రోవేషన్ మిషన్’ వంటి బహుకార్బుకుమాల అమలు ద్వారా అందరికి ఉద్యోగం దిశగా పయనం
- ఇఖ్యందులకు తావు ఇవ్వని నియంత్రణ విధానం, స్వయం ద్రువీకరణ, సులభ నిష్పత్తులు, ఆదాయపు పన్ను మరియు మాలధన లాభాల పన్ను మినహాయింపు, పరపతి హామీ నిధి వంటి వేరు వేరు పథకాల ద్వారా స్పాష్టపేలకు అనుమతి వాతావరణం స్థాపన-స్పాష్టర్ ఇండియా
- పచ్చిశ్శమైన హాలిక సదుపాయాల కల్పన
- 2019 కల్గా 300 గ్రామీణ సముదాయాల అభివృద్ధి-శ్యామ్ ప్రసాద్ ముఖ్యీ రూర్ధ్వాన్ మిషన్
- 2014-15లో 36,000 కి.మీ. రహదారుల నిర్మాణం -ప్రధాన మంత్రి గ్రామ్ సడక్ యోజన
- గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాలలో రోజు 24 గంటలపాటు విద్యుత్ సరఫరాకు ఉద్దేశించిన రూ. 1.09లక్షల కోట్ల విలువైన పథకాలు
- సార్క్ల సిటీలు, అర్పన్ ట్రాన్స్ ఫార్మేషన్ కోసం రూ. 98,000 కోట్లతో కార్బుకుమాలు
- డిజిటల్ ఇండియా కార్బుకుమం కింద మాలిక సదుపాయాల కల్పన కోసం రూ. 1.13 లక్షల కోట్ల

ఆర్థిక సాధికరణ

- 20 కోట్ల బ్యాంక్ భాతాల ప్రారంభం, వాటిలో రూ. 30,600 కోట్ల డిపాజిట్లు - ప్రధానమంత్రి జనిథర్ యోజన
- పదిలమైన భవిష్యత్తు కోసం 12.5 కోట్ల బీమా మరియు పింథన్ పథకాలు-ప్రధానమంత్రి సురక్ష బీమా యోజన, ప్రధాన మంత్రి జీవ్ జ్యోతి బీమా యోజన మరియు అటల్ పెన్సన్ యోజన

మంచి ప్రమాణాలు గల విద్య

- స్వప్తు విద్యాలయి- 4.2 లక్షల కొత్త పొరశాల మరుగుబొడ్డ నిర్మాణం
- నేపసల్ స్ట్రోలర్షిప్ ప్లోర్ల్-95 లక్షల దరఖాస్తుల స్వీకారం
- స్వయం-బట్టలీ, బట్టంలు అభివృద్ధి చేసిన ఉచిత ఆన్‌లైన్ కోర్సుల జాతీయ వేదిక

కార్యాసాధకమైన సైప్పాలు

- ప్రధానమంత్రి కొల్చిల వికాస్ యోజన-ఫలితాలు సాధించడగిన నైపుణ్యాలు లభించేటట్లు శిక్షణ ఇవ్వడం
- దీన్ దయాక్ష్ ఉపాధ్యాయ్ గ్రామీణ కొశల్య యోజన - 1.75 లక్షల పల్లె ప్రాంతాల పేదలకు ఎటువంటి ఖర్చు లేకుండా శిక్షణ ఇచ్చారు.
- అకడమిక్ కస్కిప్లాన్స్ టు ఒకేషన్ల్ ఎద్దుకేషన్

సమర్పించిన అర్థిగ్ సంరక్షణ

- జన్ ఔషధీ స్క్రీన్- ఒక సంవత్సరంలో 3000 పొపులలో తక్కువ ఖర్చు, నాణ్యతతో కూడిన జనరిక్ మందులు
- మిషన్ ఇంధ్ ధనుష్- 7రకాల వ్యాఘలు సోకకుండా 34 లక్షల మందికి పిల్లలకు తీకాలు
- కాయలక్కు (ప్రభుత్వ అనుపత్రులలో పుత్రత ఉద్యమం), మరియు స్వచ్ఛ భారత్

రైతుల తేయస్సు

- ఇంతకుముందు ఎస్సుదూ లేనంత తక్కువ ప్రీమియం రేటుకు ప్రభుత్వం నుంచి పూర్తి రక్కల ఇచ్చే అపిపెద్ద పంట బీమా యోజన పథకం- ప్రధాన మంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన
- సేద్యువ్ సిటీ ప్రాజెక్టులు, వాటర్ షెడ్ డెవలప్మెంట్ మరియు సూక్ష్మ సేద్యుం - ప్రధానమంత్రి కృష్ణ సించాయా యోజన
- సాయల్ పొల్ కార్పులు, కిసాన్ తీవీ, యూరియాకు వేపవూత, నేషన్ల అగ్రికల్చర్ మార్కెట్, పరంపరాగత్ కృష్ణ వికాస్ యోజన, బ్లూ రిపెల్యూషన్, రాష్ట్రీయ గోకుల్ మిషన్ వంటి ఆనేక ఇతర కార్బుకుమాలు

సబ్ కా వికాస్

- గ్రామీణ పేదల జీవాధారం పెంపుదల లక్ష్యంగా దీన్ దయాక్ అంత్యేద్య దిశా యోజన
- గిరిజన వర్గాల సమగ్ర అభివృద్ధికి వ్యాపక బోధన కొర్బు యోజన
- సరికాత్త ప్రశ్నేక పరపతి, వెంచర్ కేపిటల్ పథకాల ద్వారా దళిత బెత్తాపొక పారిక్రమాక్వేత్తల అందుబాటులోకి ఆర్థిక సాయం
- అల్పంశ్యాక పర్మాల పైప్చణి అభివృద్ధి కార్బుకుమాలు-సయా మంజీల్, యూ ఎన్సీటీఎస్ మరియు ఎంఎఎన్విఎస్
- బేటీ బచావో బేటీ పదావో (ఆడ పిల్లపై పూర్తి త్రశ్శ) మరియు సుకన్స సమృద్ధి యోజన (రూ. 2900 కోట్ల విలువైన ఆధికవడ్డి ఇచ్చే 80 లక్షల భాతాలు)
- కెటీఎస్ కింద రూ. 1000 కసీన పింథన్ వంటి కార్బుకుమాల ద్వారా ప్రమను గౌరవించడం మరియు పోర్టబిలిటీ కోసం యూనివర్సీట్ అకాంట్ నెంబర్ - శ్రమయేవ్ జయతే

Issued by DAVP

ధనం, పెల్లాడా రాగానే సహజంగా గర్వం పస్తుంచి. అది మంచిచి కాదు.

ఆగ్రిక్లినిక్స్ .. ఆంటిచే ఆవకాశాలెన్హ్ ..

వ్యవసాయం, అనుబంధ రంగాలలో సాధిస్తున్న అభివృద్ధిని రైతు స్థాయికి మరింత సమర్థవంతంగా చేర్చడంతోపాటుగా వ్యవసాయ పట్టభద్రులకు గౌరవప్రధమైన ఉపాధి ఆవకాశాలు కల్పించడం ఆనే లక్ష్యాలతో భారత వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ, నాబార్డ్, మేనేజ్ సంస్థలు కలిసి ‘అగ్రిక్లినిక్స్’ అనే ప్రత్యేక పథకానికి రూపకల్పన చేశాయి. ఈ పదంలో భాగంగా వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలైన పశువుల పెంపకం, కొళ్ళ పెంపకం, చేపల పెంపకం, పట్ట పురుగుల పెంపకం తదితర అంశాలు వ్యవసాయ పట్టభద్రులకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శిక్షణ ను అందిస్తుంది. శిక్షణ పూర్తిచేసిన పట్టభద్రులు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ‘అగ్రిక్లినిక్స్’ను ప్రారంభించి రైతాంగానికి సేవలను అందించడంలో ప్రభుత్వం వారిని ప్రోత్సహిస్తుంది.

అగ్రిక్లినిక్స్ - ఉద్దేశాలు..

- ☞ వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల అభివృద్ధికి చేపడుతున్న వివిధ కార్బూక్సిమాలను విస్తరణ సేవలు ద్వారా క్లీటర్స్‌స్టాయికి చేర్చడం
- ☞ రైతు స్థాయిలో అవసరమైన మేలైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందులు మరియు మార్కెట్ సమాచారం అందించడం
- ☞ వ్యవసాయ పట్టభద్రులకు ఉపాధి ఆవకాశాల కల్పన
- ☞ అగ్రిక్లినిక్స్ అందించే ఆవకాశాలు
- ☞ అగ్రిక్లినిక్స్ పరిధి గల ప్రాంతానికి సంబంధించిన వాతావరణ సమాచార సేకరణ, విశేషణ మరియు వాతావరణ అనుకూలమైన పంటల సాగుకు సూచనలు..
- ☞ మర్మినల నమూనా పరీక్షలు జరిపి దానికి అనుగుణంగా చేపట్టువలసిన యాజమాన్య పద్ధతులను తెలుపడం.
- ☞ మేలైన విత్తనాల ఎంపిక, విత్తన తుద్ది, నారుమదులు తీసుకోవల్సిన జాగ్రత్తలు, ప్రధాన పంట పొలంలో చర్యలను గురించి నేరుగా వారి సమక్కులోనే తగు తర్వీదు అందించడం.
- ☞ పంట కాలంలో సూచించిన మొత్తాదులు ఎరువులు వినియోగంను ప్రోత్సహించి తద్వారా నేలల పరిరక్షణ, వ్యవసాయ వ్యయ నియంత్రణ పాటించడం
- ☞ పంటలను ఆశించే చీపీడెలు యాజమాన్యంకు సంబంధించి నిరంతర పర్యవేక్షణ మరియు సస్యరక్షణ చర్యలు మేలైన మెళు కుపలు అందించడం.
- ☞ సేంద్రియ వ్యవసాయ విధానాలను అవలంబించడంలో రైతాంగానికి మరింత అవగాహన కల్పించి జీవ సంబంధ ఎరువులు వినియోగం, జీవ నియంత్రణ పద్ధతుల సస్యరక్షణ చేపట్టే విధంగా ప్రోత్సహించడం.
- ☞ వ్యవసాయ కాలంలో సమర్థవంతమైన నీటి యాజమాన్యంను అచరించడానికి అనుపగు ఆధునిక నీటి వినియోగ సాధనాలు

ఉపయోగించడంలో తర్వీదు.

- ☞ పంట కోత సమయంలో తీసుకోవల్సిన జాగ్రత్తలు, కోత తరువాత ఉత్పత్తుల నిలవ మరియు ఉప ఉత్పత్తుల తయారు చేయు పద్ధతులపై అవగాహన..
- ☞ పంట ఉత్పత్తులను పుద్ది చేయు పద్ధతులు, నాణ్యత ప్రమాణాలు మెరుగుపరచడంలో అవసరమగు మెలుకువలు పాటించడం.
- ☞ పంట దిగుబడులకు గిట్టుబాటు ధర లభించే మార్కెట్ సమాచారంను ఎప్పటికప్పుడు అందుబాటులో ఉంచడం
- ☞ దిగుబడులు మార్కెట్‌సింగ్, ఎగుమతి ఆధారిత ఉత్పత్తులకు అనుకూలమైన మార్కెట్ సదుపాయం కల్పించడం
- ☞ ప్రధాన ఆవార పంటలోపాటుగా నిరంతర ఆదాయం అందించే ఉద్యానవన పంటలైన కూరగాయలు, పండ్కతోటల పెంపకంపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించడం
- ☞ వ్యవసాయ అనుబంధంగా పాటి పశువులు పెంపకం చేపట్టడంలో అనుసరించవలసిన మేలైన యాజమాన్య పద్ధతులపై అవగాహన, అవసరమగు విషయపరిజ్ఞానం అందించడం.
- ☞ పశువుల దాణా, పశుగ్రాసాలను రైతులు స్వతహోగా తయారు చేసే యాజమాన్య పద్ధతైన సలహోలు, సూచనలు అందించడం.
- ☞ సమగ్ర వ్యవసాయంలో భాగంగా చేపల పెంపకం, చేపగుర్దులు, సంరక్షణ, చేప పీలుల ఉత్పత్తి తదితర విషయాలలో లభిదారులుకు తర్వీదు అందించడం.
- ☞ స్థిరమైన ఆదాయం అందించగలిగే వానపాముల పెంపకం చేపట్టడం, తేసేటీగల పెంపకం, పట్టపురుగుల పెంపకపు యూనిట్ల ఏర్పాటు చేయించి వాటి ద్వారా అదనపు ఆదాయానికి అవకాశాలు కల్పించడం
- ☞ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో స్థానిక ఉత్పత్తులకు తగు మార్కెట్ సదుపాయాలు కల్పించడం ద్వారా వాటికి గిరాకి కల్పించడం
- ☞ వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలకు సంబంధించిన సమాచారంను వివిధ ప్రచార సాధనాల ద్వారా రైతాంగానికి చేరువ చేయడం
- ☞ వ్యవసాయ అధికారులు, నిపుణులు అందించే విషయ పరిజ్ఞానం రైతుల స్థాయికి విస్తరణ సేవలు ద్వారా అందించడం. వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలలో సాధిస్తున్న ప్రగతి ఘలాలను రైతాంగం స్థాయికి మరింత చేరువగా చేర్చడంలో వ్యవసాయ పట్టభద్రులను భాగస్థాయిలగా చేర్చి వారికి కూడా గౌరవ ప్రధమైన ఉపాధి ఆవకాశాలు కల్పిస్తున్న ‘అగ్రిక్లినిక్స్’ సమర్థవంతగా పనిచేయగలిగితే వీటిద్వారా ఆశించిన మంచి ఘలితాలను సాధించవచ్చు.

- వినయ్ కుమార్ గిన్స్, 9949971726

అనుభవంసుంచి పాఠాలు నేర్చుకోడానికి ఎంతో మూల్యం చెచ్చించుకోవాలి. అలాంటి పాఠాలు మరెపరు చెప్పలేరు కూడా

తెలుగు వాదకాల విశ్లేషణ

రెండవ తరగతి తెలుగు వాచకం - జాబిలి - 2

గత సంచిక తరువాయి

ఒకటవ తరగతి పుస్తకం నుండి రెండవ తరగతి పుస్తకం విద్యార్థులను మరొక మెట్టు పైకి తీసుకుపోతుంది. రెండవ తరగతి పుస్తకం అట్టపై పూలు తెంపడం, పిట్టలు, కుక్క పిల్లలతో ఆడుకోవడం, ఇల్లు, బండిచక్కం, వాగు, ఆవు, సీతాకోక చిలుకలు, పూలతీగలు పిల్లల్లోని ఉత్సాహం, ఆనందం ఎంతో చక్కగా దృశ్యాకరించారు. మొదటి ఆట్ల లోపల బుతువుల గురించిన గేయం, వాటికి సంబంధించిన బొమ్మలు అందంగా ప్రచురించారు. రెండో తరగతి పార్శ్వపుస్తకాన్ని కూడా ఒకటో తరగతి పార్శ్వపుస్తకంలో పేర్కొన్న పార్శ్వపుస్తక సమీక్ష, వాలి అభివృద్ధి కమిటీ సభ్యులే పాల్గొన్నారు.

ఈ పార్శ్వ పుస్తకానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన సంస్థ తన ముందుమాటలో లక్ష్మీలను ఇలా పేర్కొన్నారు. “ఓచిత నిర్వంధ విద్యా హక్కు చట్టం 2009 అమలులోకి వచ్చినందున పిల్లలందరు నాణ్యమైన విద్యను పొందే హక్కును కల్గి ఉన్నారు. ప్రాథమిక స్థాయి పూర్తయేసరికి పిల్లలందరూ చదవడం, అర్థం చేసుకోవడం, సొంతంగా రాయడం వంటి కనీస సామర్థ్యాలను కల్గి ఉండాలి. వీటిని సాధించిన పిల్లలకు ప్రాథమికోన్నత స్థాయిలో వివిధ విషయాల ఆభ్యసనం సులువౌతుంది. ప్రాథమిక స్థాయిలో మాత్యాహాపైన పట్టకల్గి ఉన్న పిల్లలు ఇతర భాషలను కూడా సులువుగా నేర్చుకోగల్లారు. వీటిని దృష్టిలో ఉంచుకొని పిల్లలందరు పొందాల్చిన సామర్థ్యాలను విద్యా ప్రమాణాలుగా నిర్దారించారు. ఈ సూతన పార్శ్వపుస్తకం వీటిని సాధిం చడానికి వీలుగా వినడం -ఆలోచించి మాట్లాడడం, వదివి అర్థం చేసుకోవడం, స్వీయరచన, స్వజనాత్మకత, పదశాలాన్ని వినియోగించడం, భాషను గురించి తెలుసుకొనడం, ఉన్నతమైన వైభాగ్యాలను కల్గి ఉండడం వంతి సామర్థ్యాల ఆధారంగా రూపొందించారు.

ఈ సూతన పార్శ్వపుస్తకంలోని పార్శ్వాలాలను ప్రధానంగా ఒడు అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎంపిక చేశారు. అవి: 1 దేశభక్తి విలువలు, మానవ సంబంధాలు, 2. పిల్లల స్వభావం, శక్తి సామర్థ్యాలు, ఆసక్తులు, 3. పర్యావరణం, ప్రకృతి, సమాజం, 4. సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, భాషాభిరుచి, 5. హస్యం, కాల్పనికత, స్వజనాత్మకత. వీటికి సంబంధించిన వివిధ ప్రక్రియల్లోని పాఠాలు పొందుపర్చారు. కథలు, కథనాలు, పద్యాలు, సంభాషణలు, వ్యాసాలు, గేయకథలు, పాఠాలుగా ఉన్నాయి. ప్రతి పారం కూడా పిల్లల్లో ఆసక్తిని రేకెత్తించడానికి చిత్రం తో ప్రారంభం అవుతుంది. సొంతంగా చదువుకొని అర్థం చేసుకొనేలా

పిల్లలందరూ స్వేచ్ఛగా మాట్లాడేలా, ప్రశ్నించేలా చక్కటి వాతావరణాన్ని కల్పించాలి. బాల సాహిత్యం, కథల పుస్తకాలు, మేగజైన్ వంటివి తరగతిలోనే అందుబాటులో ఉంచాలి... తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వచ్చిన తొలి వాచకం ఇది. కాబట్టి భాషాపరంగ లేదా ఇతర అంశాల గురించి విజ్ఞాలు ఇచ్చే సలహాలు, సూచనలు ఎస్.సి.ఇ.ఆర్.టి. స్వీకరించి తగు చర్యలు చేపడుతుంది.

సరళమైన భాష ఉన్నది. సాధించాలిన సామర్థ్యాల ఆధారంగా ‘ఇవి చే యంది’ అనే శీర్షికతో అభ్యాసాలను పొందుపర్చారు. ఈ అభ్యాసాలు పూర్తి తరగతి, జట్టు, వ్యక్తిగత కృత్యాల రూపంలో ఉన్నాయి. పిల్లల్లో అంతర్లీనంగా ఉన్న స్వజనాత్మకతను వెలికితీయుటకు పిల్లలే కథలు, కవితలు, సంభాషణలు వంటివి రాయడాన్ని ప్రోత్సహించేలా అభ్యాసాలు చేర్చారు. చదవడం, రాయడం, నేర్చుకొన్న పిల్లలు మరింత మెరుగ్గా క్రమద్వారిలో భావవ్యక్తికరణ చేసుటకు వీలుగా అభ్యాసాలు ఉన్నాయి. వీటితోపాటు భాషకు సంబంధించిన ప్రాథమిక పరిజ్ఞానం పిల్లలు పొందేలా ‘భాషను గురించి తెలుసుకొండా’ అనే శీర్షికతో అభ్యాసాలు ఉన్నాయి. పిల్లలను ఆలోచించపేయుటకు, మాట్లాడించుటకు, పారంలోని విషయాన్ని ఊహించుటకు, విషయాన్ని అర్థం చేసుకొనుటకు వీటిలో బొమ్మలు కూడా ఉన్నాయి.

ఉపాధ్యాయులు ఈ పార్శ్వపుస్తకాన్ని భాగస్వామ్య వద్దుల్లో పిల్లలందరూ పాల్గొనేలా బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు నిర్వహించాలి. పిల్లలందరూ స్వేచ్ఛగా మాట్లాడేలా, ప్రశ్నించేలా చక్కటి వాతావరణాన్ని కల్పించాలి. బాల సాహిత్యం, కథల పుస్తకాలు, మేగజైన్ వంటివి తరగతిలోనే అందుబాటులో ఉంచాలి... తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వచ్చిన తొలి వాచకం ఇది. కాబట్టి భాషాపరంగ లేదా ఇతర అంశాల గురించి విజ్ఞాలు ఇచ్చే సలహాలు, సూచనలు ఎస్.సి.ఇ.ఆర్.టి. స్వీకరించి తగు చర్యలు చేపడుతుంది. ఈ పారం కథలు పిల్లల్లో భాషాభిరుచిని పెంచి ప్రాథమికోన్నతస్థాయికి అవసరమైన భాషాసామర్థ్యాల సాధనకు తోడ్పడుతున్నది ‘అశిస్తున్నాం’. అని పేర్కొన్నారు. ఉపాధ్యాయులకు అనేక సూచనలు చేశారు. ఈ పార్శ్వపుస్తకాన్ని 160 పని దినాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రూపొందించారు. సగటున ఒక పాఠానికి 8 ఫీరియడ్సు అవసరమవుతాయి. పారంలోని చిత్రం గురించి మాట్లాడించడం, అభి

అప్పు చేసిన నామ్ములో దృఢమైన భద్రత స్థాపించలేదు.

నయగేయాన్ని చెప్పడం, అభినయం చేయించడం, దాంట్లోని కీలక వాక్యాలు, కీలక పదాన్నిగ ఉర్తింపచేయడం వంటి అంశాలకు 3 పీరియాడ్లు వినియోగించుకోవాలి. మిగతా 5 పీరియాడ్లను వినడం, మాట్లాడటం, ధారాళంగా చదువడం, రాయడం, సృజనాత్మకతకు చెందిన అభ్యాసాలను పిల్లలతో చేయించడానికి వినియోగించుకోవాలి. వీటిలో వినడం - మాట్లాడడానికి 1 పీరియడ్, వీటిలో వినడం మాట్లాడడానికి 1 పీరియడ్, చదువడానికి 1 పీరియడ్, రాయడానికి 2 పీరియాడ్లు, సృజనాత్మకతకు 1 పీరియాడ్ను విని యోగించుకోవాలి అని పేరొన్నారు. ఈ పార్వత్యస్తకం ద్వారా పిల్లలు సాధించాలిన సామర్థ్యాలను ఇలా పేరొన్నారు. విని అర్థం చేసుకోవడం, స్నేచ్ఛగా మాట్లాడడం, ధారాళంగా చదువడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం, సృజనాత్మకత పెంపాందించడం.

ఆట్లోపలి పేజీలో బొమ్మలు వేసి ఆయా పారాల్లో ఇక్కడ చెప్పిన విధంగా చేయిండని సూచించారు. ఇందులో నేర్చుకోవాలిన అంశాల్లో చిత్ర కథలు, వర్షమాల, సంస్థాత్మ పారాలు, రంగరంగుల హూలు, వర్షమాల వున్సురణ, ఏ నెలలో ఏ పారాలు, ఏ గుణించాలు నేర్చుకోవాలో సూచించారు. పారాల పేర్లే ఎంతో ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి. రంగురంగుల హూలు, బతుకమ్మ పేరుద్దాం!, బతుకమ్మ ఆదుదాం!, బతుకమ్మలైత్తుదాం!, పోయిరా గౌరమ్మ, అల్లో నేరెడల్లో, పొట్టేలు కన్నుతల్లి, పిట్ట - పతంగి, తానె తందాన, సోపతి, మా బుజ్జె, బక్కెడుంత బుప్పు, ముత్యాల చెమ్చెక్క, అలోచన, ఎల్రా డబ్బుల బండి, ఓ లచ్చుగుమ్మిడి, కాళ్ళ గజ్జు, తెలంగాణ రాష్ట్రం, తెలివైన రాణి, కోడిపిల్ల, ఉపాయం, నాయనా... పులి, తెలుగు నెలలు, పరమానం దయ్య శిమ్మలు, శీక్కప్ప శతకం, వున్రిమర్చ, పదాలు - అర్థాలు అనే పారాలు రూపొందించారు. వాటి లక్ష్మ్యాలను విషయసూచికలోనే పొందుపరిచారు. పిట్ట - పతంగి, సోపతి, అలోచన, ఉపాయం, పరమానందయ్య శిమ్మలు అనే పారాలు పిల్లలు స్వయంగా చదువుకొని ఆనందించడానికి చక్కని బమ్మలతో సులభంగా అర్థం చేసుకోవడానికి, స్వంత వాక్యాలో అమ్మా నాన్నలకు ఆ కథ చెప్పడానికి అనుకూలంగా ఉన్నాయి. ఆ పిల్లలు అది చదివి అమ్మాన్నలకు ఆ కథను స్వంతంగా చెప్పుటే నాన్మలు, అమ్మమ్మలు, తాతయ్యలు, అమ్మాన్నలు ఎంత సంతోష పడతారో!..! ఆ సంతోషపం వాల్యు మెచ్చు కోవడం, ముద్దులు పెట్టడం ద్వారా ఆ పిల్లల్లో మరింత ఉత్సాహం, బడిపట్ల మరింత ఆసక్తి పెరుగుతుంది. బడిలో పిల్లలు కలిసి, మెలిసి ఎలా ఉండాలో అనే దృష్టితో అట్టి వెనుక బొమ్మలు వేశారు. పిల్లలు రైలుబండిలా ఎలా కలిసి పరిగెడతారో బొమ్మలో చూపారు.

'ధాటుదాం!' అనే మొదటి చిత్రకథలో రెండు పేజీల్లో నాలుగు బొమ్మలు వేసి, బొమ్మలు చూసి కథ చెప్పడని, స్వంతంగా మాట్లాడ్డం, చెప్పడం అలపాటును పెంచేవిధంగా రూపొందించారు. అలా 'చిట్టి మొక్క', 'కోతిచ్చెప్పలు', 'ఉపకారం' అనే మొత్తం నాలుగు చిత్ర కథలు బొమ్మల ద్వారా పిల్లలకు అందించారు. బొమ్మల ఆధారంగా పదాలు

జాబిలి సిరీస్‌లోని పారాలను సాయంత్రం పిల్లలతో చదివిస్తూ, చదువుతూ అమ్మాన్నలు పిల్లలతో పోయిగా మారిపోవచ్చ. ఆడుకోవచ్చ. తద్వారా పిల్లల్లో అమ్మాన్నల పట్ల గొప్ప అత్యుమత, సాన్నిహిత్యం పెరుగుతుంది. సూక్ష్లో ఉపాధ్యాయులు ఎలా చెప్పున్నారో అమ్మాన్నలకు వివరిస్తూ ఇలా కాదు అలా చెప్పాలి అని పిల్లలు అమ్మాన్నలకే పారాలు చెప్పంటారు.

రాయడాన్ని సూచించారు.

రంగరంగుల హూలు పారంలో సన్న సన్న జల్లుల్లా వలలో, వానజల్లు కురిసే వలలో, తోటలో పూలన్నీ వలలో, బతుకమ్మనే ఆదిగే వలలో, తంగేడు, గుమ్మడీ వలలో, బంతీ, చామంతులూ వలలో, కలువలు, పొగడాలూ వలలో, రుద్రాక్ష వరహోలూ వలలో, ముత్యాలు గునుగులూ వలలో రంగురంగుల హూలు వలలో అంటూ అనేక హూలను పరిచయం చేశారు. బొమ్మల్లో ఆ హూలతో పాటు పాలపిట్టను కూడా చిత్రించారు. ఇలా అనేక పుప్పులను, బతుకమ్మను, పాలపిట్టను పరిచయం చేయడం తెలంగాణ జీవితాన్ని పరిచయం చేయడం. అనేక పారాల్లో చూస్తాము. బతుకమ్మ చేర్చడం, బతుకమ్మ ఆడడం, బతుకమ్మ లెత్తడం, పోయిరావుమ్మ గౌరమ్మ వంటి పారాలు పిల్లల్లో పుప్పుల పట్ల, అటల పట్ల, సంస్కృతి పట్ల గొప్ప ఆసక్తిని కలిగిస్తాయి. రాయడం గురించి, పాటల్ని రాగయుక్తంగా పాడి ఆడటం గురించి అనేక సూచనలు ఇచ్చారు.

ఒక బొమ్మ ఒక పడం ఇచ్చి బొమ్మ యొక్క పదాన్ని స్వయంగా పిల్లలు చెప్పేవిధంగా రూపొందించారు. 'కొండ' బొమ్మ వేసి 'మీద' అనే అక్కరం రాసి 'కోడి' బొమ్మ వేసి 'ఉన్నది' అనే అక్కరాలు రాశారు. పిల్లలు 'కొండమీద కోడి ఉన్నది' అని స్వయంగా పలకడానికి అనుకూలంగా రూపొందించిన తీరు ప్రశంసియింది. జాబిలి సిరీస్‌లోని పారాలను సాయంత్రం పిల్లలతో చదివిస్తూ, చదువుతూ అమ్మాన్నలు పిల్లలతో పాటు పిల్లలుగా హోయిగా మారిపోవచ్చ. ఆడుకోవచ్చ. తద్వారా పిల్లల్లో అమ్మాన్నల పట్ల గొప్ప అత్యుమత, సాన్నిహిత్యం పెరుగుతుంది. సూక్ష్లో ఉపాధ్యాయులు ఎలా చెప్పున్నారో అమ్మాన్నలకు వివరిస్తూ ఇలా కాదు అలా చెప్పాలి అని పిల్లలు అమ్మాన్నలకే పారాలు చెప్పంటారు. ఇదంతా ఒక చక్కని అభ్యాసంగా హృదయంలో హత్తుకుపోతుంది. రెండవ తరగతిలో గేయాల ద్వారా హూలు, భావాలు పరిచయం చేశారు. పోయిరా కోడాల, సోది చెప్పాలు, అర్ధం తన నీడ వంటి పడాలను గుర్తు చేస్తారు. చెట్ల తొరలో పాలపిట అని అచ్చువేసి వాటికి ఒత్తులు చేర్చి చదపమని ఇచ్చారు. పిల్లలు ఉత్సాహంగా తానే వాటిని కుకుఫ్సుంత సంతోషపంగా ఆ ఒత్తులను చేర్చి చదువుతారు. అలా పిల్లల్లోని ఉత్సాహాన్ని వెలికితీసే పారాలు ఇందులో

అందరిలోనూ మంచినే చూడటం మనం నేర్చుకుంటే.. మనలోనూ మంచి పెరుగుతుంది.

కూర్చురు.

‘బుక్కెడంత బుమ్మ’ అన్న పారంలో ఉడకడం అనేది ఎన్ని రకాలుగా ఉంటుందో పరిచయం చేశారు. కలకలా ఉడికేది కాకరకాయ, చిటచిటా ఉడికేది సిక్కుడుగాయ, నానుతూ ఉడికేది నల్ల వంకాయ, తేలుతూ ఉడికేది తెల్ల వంకాయ, బిరబిరా ఉడికేది ఈ బీరకాయ అంటూ కూరగాయలను, అన్నం తినే పద్ధతిని పరిచయం చేస్తూ, దేనికి ఏ పదాలు వాడాలో అర్థం చేసుకునే విధంగా చెప్పడం చక్కగా ఉంది. కొన్ని పిల్లల పాటలను పాశ్యాంశాలకు అదనంగా అనుబంధంగా చేచ్చారు. ఉదాహరణకు ‘చక్కని చక్క మా అక్క చక్కల అంగి తొడిగింది, తలను చక్కగ దువ్వింది, పువ్వుల దండను పెట్టింది, రవ్వు హరం వేసింది’.

‘చెమ్మచెక్క చారడేసి మొగ్గ’, ‘చెములు పూనే చెములు కానే - ఓలచ్చా గుమ్మడి’, ‘కొళ్ళాగజ్జా - కంకాళమ్మా - వేగుమక్క వెలగా మొగ్గ’ వంటి పిల్లల పాటలు పాందుపరిచారు. పదిహేవున పారంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం జాన్ డిస్ట్రిక్టు 2వ తేదీన 2014న ఏర్పడిందని పది జిల్లాలలో కూడిన మన తెలంగాణ భారతదేశంలో 29వ రాష్ట్రంగా ఆవతరించిందని పాఠాన్ని పెట్టారు.

తెలుగు నెలల గురించి తాతా మనవల సంభాషణగా పారం పెట్టారు. ఇలా సంభాషణ రూపంలో సంభాషణ కొనసాగే పద్ధతిని కొనసాగే పద్ధతిని పరిచయం చేశారు.

వచ్చే ముద్రణ కోసం కొన్ని సూచనలు:

20వ పారంలో శ్రీకృష్ణ శతకం నుంచి ఎనిమిది పద్యాలను చేచ్చారు. నీవే తల్లివి, తండ్రివి, నీవే నాతోడు నీడ నీవే సభుడో, నీవే గురుడవు, దైవము, నీవే నా పతియు గతియు నిజముగ కృష్ణా! అనే బాగా ప్రాచుర్యం పొందిన పద్యాలు ఇందులో ఉన్నాయి. అయితే ఈ పద్యాలు చెప్పడంలో కొంత ఇబ్బంది ఏర్పడుతుంది. కృష్ణాడ్చి పతిగా భావించడం చిన్న వయస్సులో చెప్పడం ఏం బాగుంటుంది? మగ పిల్లలు దీన్ని ఎలా ఆర్థం చేసుకోగలరు. శ్రీకృష్ణ శతకం నుండి ఈ పద్యాలు బాగా ప్రాచుర్యం పొందినవైనపుటీకీ వీటికి బదులుగా సుమతీ శతకం పద్యాలు, వేమన శతకం, లౌకిక దృక్కథం కలిగిన పద్యాలు పెట్టి ఉంటే బాగుంటుంది. వచ్చే ముద్రణాలో ఈ మార్పు చేయాలి. ఉదాహరణకు ‘మా అమ్మ చిక్కుడుకాయ కూర వండింది’ అని రాయవచ్చు.

వచ్చే ముద్రణాలో ఈ పని చేయడం ఆవసరం. అంతేకాకుండా తెలుగుమీడియంలో చదువుకునే ముస్లిం, క్రైస్తవ, సిక్కు బోధ్య మతాల పిల్లలు శ్రీకృష్ణాడ్చి పతిగా భావించే ఇలాంటి పాఠాలు ఉంటే చాలా ఇబ్బంది. ఇలాంటి పాఠాల వల్ల వారు, వారితోపాటు పేద విద్యార్థులు చదువులో మెనుకబిపోయే అవకాశం ఉంటుంది. అనగా ఇలాంటి పాఠాల వల్ల ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా కొన్ని సామాజిక వర్గాలను విద్యుతో

రెండో తరగతిలోకి వచ్చేసరికి పిల్లలు ఆరేడేళ్ళ వయస్సులో చుట్టూ పరిసరాల్లో, ఇరుగుపొరుగుతో, ప్రయాణాలతో అనేక పదాలు నేర్చు కుంటారు. వారికి ఆ క్రమంలో పలానా పదాలే నేర్చుకోవాలనే నియమమీ లేదు. వాడుకలో ఉన్న ప్రతి పదం, నుడికారం, వాక్య నిర్మాణం, తమ సహజ భాషగా భావిస్తారు. అదే నిజమైన అమ్మ భాషగా స్వీకరిస్తారు.

ముందుకు రాకుండా వెనక్కిసెట్టే ప్రయత్నం కనపడుతుంది. పూర్వం ఈ ప్రయత్నం వాచకం మొత్తం నిండా ఉండేది. ఇప్పుడు ఇంకా ఆవసనలు వదిలించుకోవాల్సే ఉండని ఈ రెండవ తరగతి పుస్తకంలోని ఇలాంటి పాఠాలు గుర్తు చేస్తున్నాయి. తర్వాతి వాచకాల్లో కొంత మార్పు కనపడుతుంది. ఇతర మతాల సంస్కృతిని, పండు గలను చక్కగా విపరించారు. అయినప్పటికీ ప్రతి వాచకంలో అందరిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రతివాచకాన్ని వారి తరగతి స్థాయిని అనుసరించి సమగ్రంగా రాపాందించడం ఆవసరం.

రెండో తరగతిలోకి వచ్చేసరికి పిల్లలు ఆరేడేళ్ళ వయస్సులో చుట్టూ పరిసరాల్లో, ఇరుగుపొరుగుతో, ప్రయాణాలతో అనేక పదాలు నేర్చు కుంటారు. వారికి ఆ క్రమంలో పలానా పదాలే నేర్చుకోవాలనే నియమమీ లేదు. వాడుకలో ఉన్న ప్రతి పదం, నుడికారం, వాక్య నిర్మాణం, తమ సహజ భాషగా భావిస్తారు. అదే నిజమైన అమ్మ భాషగా స్వీకరిస్తారు.

అందువల్ల ఆరేడేళ్ళ వయస్సులో ఏమే పదాలు, వాక్యాలు, భావాలు వారు బధి వెలుపల, ఇంట్లో, ఇంటి వెలుపల తెలుసుకుంటున్నారో, నేర్చుకుంటున్నారో వాటిని వాచకాల్లో పాందుపర్చడం వల్ల పిల్లలకు మరింత ఆసక్తి కలుగుతుంది. వాడుకలో గల తెలంగాణ భాష అధునిక స్వరూప స్వభావాలు పరిచయం చేసినట్లుగా ఉంటుంది. అందువల్ల ఇలాంటి క్లీత్రస్టాయి పరిశీలన, పరిశోధనతో వాటిని సేకరించి తెలుగు వాచకాల్లో చేర్చడం ఆవసరం. వచ్చే ముద్రణ నాటికి ఈ కార్యక్రమంతో పూర్తి చేయాలి.

ఉదాహరణకు బస్సు, కారు, కండడక్కర్, ప్రూక్కర్, డాక్కర్, స్వ్యార్ బెల్, ఇంటర్వోల్, రోడ్డు, బజారు, టీక్కెత్తు, సినిమా, టీవి, పెలిఫోన్, సెలఫోన్, సైకిల్, సైకిల్ మోటర్, ఎఫ్టబండి, గొర్రు కొట్టుట, పాలు పిండుట, బట్టలు నేయుట, కుండలు చేయుట, స్పీల్, దాబా ఇల్ల, గూసపెంకుటిల్లు, రెకుల ఇల్ల, దడి, పనగడి, బక్కెల్, చెంబు, గ్లాసు, కప్పు, సాసర్, పల్లెం, ప్లేటు, తీఫిన్, నాస్తా, చాయ్, అన్నం, బుప్పు, అమ్మ, అప్ప, తాత, అమ్మమ్మ, నాన్నమ్మ, మేన్నమాము, మేన్నత్త, బావ, చిన్నమ్మ, చిన్నమ్మ, పెద్దమ్మ, పెద్దమ్మ, గపర్చమెంట్, సర్మార్, సస్తిఫికెట్, వకీలు, అడ్వోకేట్, పోలీసు, ఆంటీ, అంకుల్, టూయిలెట్, లెట్రీన్, పాస్కు, పోలెండం, బ్యాంకు, పోస్ట్స్టీఫిసు, తపసాసిల్, ఆఫీసు, ఎమ్మెల్స్, కొండుంటారు.

ఆప్యాంసాపరమో ధర్మః అన్న సూక్తి ఎంత సుమాతసమో అంత నిత్యసుతసం.

సర్పంచ్, వాడుకట్టు, ధోతి, చీర, నిక్కరు, ప్యాంటు, ఘర్పు, బెల్లు, బుక్కు నోబుక్కు, పెన్సిల్, పెన్, సేలు మొదలైన అనేక భాషల పదాలు వాడుకలో ఉన్నాయి. ఇలాంటి వందలాది పదాలు వాడుకలో ఎలా ఉన్నాయో, వాటిని ఎలా వాడుతారో అనుబంధంలో ఎం.ఫిల్, పి. పెచ్చడి., పరిశోధకులు ఒకచోట కూర్చున వాటిని అనుబంధంలో పొందుపరిచాను. అలాంటి పదాలను, సుడికారాలను వచ్చే ముద్రణలో వీలైనమేరకు స్టీకరిస్టే వాచకాలు ప్రజల నాలుకల మీద నడయాడే మరింత సజీవ భాషతో రూపొందుతాయి.

బాలబాలికల మధ్య తేడా చూపే పని విభజనకు భిన్నంగా ఇదు వరు సమానంగా ఉండే విధంగా వారి గురించి బొమ్మలు, పనులు అదర్చవంతంగా సూచించడం అవసరం. ఇలా అనేక కోణాల్లో సమీ క్షించి వచ్చే ముద్రణలో మరింత సమగ్రంగా వాచకాలను రూపొందించడం అవసరం. వ్యవహరిక పత్రికా భాష ఒకటో తరగతి, రెండో తరగతి విద్యార్థులకు అలవాటు చేయడం మంచిది కాదు. వారు మాట్లాడుకున్న స్టానిక తెలంగాణ భాషలోనే వాక్య నిర్మాణం ఉండడం అవసరం. ఆ క్రమంలో మూడవ తరగతి నుండి ఆరో తరగతి దాకా స్టానిక తెలంగాణ భాషను రూపొందిస్తూ వాచకాలు రాయాలి. వాడుకలో లేని సంస్కృత పదాలను తగ్గించి, వాడుకలో గల తెలుగు, హింది, ఇంగ్లీషు, ఉర్దూ, మరాఠి, గోండి, లంబాడి, కోయ భాషా పదాలను స్టీకరించాలి. సంస్కృత పదాలను భారతదేశ వ్యాప్తంగా అన్ని భాషల్లో ఒక ఆర్థంలో వాడేవిధంగా జాతీయస్థాయిలో ప్రెసెన్జిల్లు వలే ఒక ప్రత్యేక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి నిర్ధారించి సూచించాలి.

అలాగే అనేక వృత్తుల్లో, అనేక పదాలు వాడుకలో ఉంటాయి. చాలామంది వాడే ఆ పదాలను వాచకాల్లో ఉపయోగించాలి. వాచకం చివర యిచ్చే నిఘంటువులో చేర్చాలి. వ్యవసాయం, నేతవని, కల్పగీత, విశ్వకర్మ వృత్తులతోపాటు బీడిలు చేసే పరిశ్రమలో అనేక పదాలు ఉన్నాయి. ఆకు, తంబాకు, దారం కట్టడం, కట్టులు కట్టడం, అలాగే వంటలో కట్టెలు, స్టోవ్, గిస్టేలు, బోభ్యు, జాలాది, ఇంటెనుక, పందిరి మక్కలు, జన్మలు, వద్దు, పెన్రు, కందులు, మిరపకాయలు మొదలైన పదాలు నిత్య జీవితంలో వాడుకలో ఉన్నాయి. వాచకాల్లో పాంచాల్లో ఈ పదాలు, ఈ అంశాలు కూడా ఆయా తరగతుల వారీగా వీలును అను సరించి చేర్చడం అవసరం.

తెలంగాణలో నాలుగు లక్షల మంది మహిళలు బీడి కార్బూకులుగా పని చేస్తున్నారు. వారి జీవితం, సంస్కృతి, ఆర్థిక స్వాతంత్యం, బీడిలు చేస్తూ, చదువుకునే పిల్లలు, పొలం పనులు, ఇంటి పనులు, అమ్మానాన్నలు చేసే వృత్తిపనులలో సహాయం చేస్తూ, నేర్చుకుంటూ పనిచేసే విధానాన్ని వాచకాల్లో చేర్చడం వల్ల పనిపట్ల, ప్రమ పట్ల గౌరవం పెరుగుతుంది.

- బి.ఎస్. రాములు

(తరువాయి భాగాలు వచ్చే సంచికల్లో)

అజ్ఞానం కన్నా నిర్దిష్టం ఎక్కువు కీడు చేస్తుంది.

రచనలకు ఆహ్వానం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొట్టి నపల.... రచనారూపం ఏదైనా సరే... మీ ఆవేదనసు, ఆలోచనలను మాత్రే పంచుకోండి, అక్షరాలుగా పారకు లకు అందించండి. దక్షన్ల్యాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్యాలను, ధైయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలు స్టుండి. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణరాపున వాటిని వీలు వెంట ప్రచురిస్తాం.

❖ పోస్ట్ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.

❖ ప్రచురించని రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.

❖ రచనలు పంచిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతి మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).

❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్టోన్, ఐడియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే పాక్కు సంపాదకవర్గానికి ఉంటుంది.

❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంచించవచ్చు. (పీడీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్టోన్ చేసేటట్లుయిసే పేజ్ మెత్తం చక్కగా స్టోన్ అయ్యేలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంచించాలిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,

website : www.deccanland.com

deccanlandindia@gmail.comకు మీ రచనలను,
లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

'దక్షన్ టీపీ' లో
'రైతు' కార్బూకుం
సామాజిక
సాయంత్రం
5.30 గంటలకు

కొల్లాపూర్ సాహితీ వైభవం

తెలంగాణలో అతిపెద్ద జిల్లా అయిన పాలమూరు జిల్లాలో ఎన్నో చారిత్రిక, సాంస్కృతిక వేశేషాలు ఉన్నాయి. సంస్కారాల జిల్లాగా పేరు పొందినది పాలమూరు. ఈ జిల్లాలోని గద్వాల, అత్యకూరు, వనపర్తి, జటప్రోలు, ఆలంపూర్, బోర్కెల్లి, పొగ్రటూరు, గోపాలపేట, లోకటు పల్లి వంటి సంస్కారాలు, సంస్కారాధీశులు ఎందరో సంస్కృతాంధ్ర భా పా కవులను పోషించుటయేగాక, వేదశాస్త్ర పండితులను, సంగీత స్తుత్యాది లలితకళా నిప్పుణులను సన్మానించి, వినోద, విజ్ఞాన వికాసాలకు దోహదం చేశారు.

కొల్లాపూర్ చరిత్ర

కొల్లాపూర్కు పూర్వం ‘కొలుములపల్లె’ అని పేరు. ఇది ఒక సామాన్య గ్రామం. పూర్వం ఇక్కడ కమ్మరి కొలుములు నడిపేవారు. వీటి అనవాళ్లు ఇప్పటికీ ఇక్కడ కన్నిస్తాయి. అందికే ఇది కొలుముల పల్లెగా మారి నేడు కొల్లాపూర్, కొల్లాపూర్గా వాసికెక్కింది. జటప్రోలు సంస్కారాన్ని పరిపాలిస్తున్న సురభి వంశస్థలలో రాజు లక్ష్మణరాయులు జటప్రోలు నుంచి రాజధానిని క్రీ.శ 1840లో కొల్లాపూర్కు మార్చి పరిపాలన సాగించారు. తదనంతరం సంస్కారాల విలీనం వరకు కూడ ఇక్కడి పాలన సాగింది.

జటప్రోలు సంస్కారం

ఇది 191 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణం కలది. ఇందులో 89 గ్రామాలు ఉండేవి. దీని ఆదాయం సాలీసా రెండు లక్షలు. ఈ సంస్కారాధీశులు సురభివారు. వీరు విజయనగర ప్రభువులకు, గోల్గొండ సుల్తానులకు ఆనఫ్యాహీలకు సామంతులు. వీరు రేచెర గోత్రేధవులు. వీరి మూలపరుషు చెవ్విరెడ్డి. ‘వికలిత వంకబూత నవ విష్టమమై, ఖన గోద్రతాభి భూ...’ అను చంపకమాల వృత్త్య పద్యం ‘చంద్రికా పరిణయం’ పీటికలోని 18వ పద్యం. దీని ద్వారా చెవ్విరెడ్డి, గణపతిదేవుని దగ్గర సేనా నాయకుడని, రేచెర గోత్రేతజుడని, 36 వంశములకు ఇతనే మూల పురుషుడని తెలుస్తుంది. ఇతనికి భేతాళనాయకుడినే పేరుంది. ఇతని జననం క్రీ.శ. 1167. పాలనాకాలం క్రీ.శ. 1195-1206.

భేతాళ నాయకుని తర్వాత వీరి వంశం వారిలో చెప్పుదగిన వారు, రెండవ తరం మాదానాయుడు, 3వ తరం వెన్నుమనాయుడు, 4. దాచానాయుడు, 5. సింగమనాయుడు, 6. అనపోతానాయుడు, 7. ధర్మానాయుడు, 8. తిమ్మానాయుడు, 9. చిట్టేరానానాయుడు, 10. అనపోతానాయుడు, 11. చిన్నమాదానాయుడు, 12. ఎరసురానాయుడు. 13. మాదా నాయుడు, 14. మల్లానాయుడు, 15. పెద్ద నాయుడు, 16. మల్ల భూపతి, 17. పెద్ద మల్లానాయుడు, 18. మల్లభూపతి, 19. మాధవరాయులు, 20. నరసింహరాయులు, 21. మాధవరావు, 22. బారిగడుపులిరావు, 23. పెద్దరామారాయుడు, 24. జగన్నాథరావు, 25. వేంకట లక్ష్మీరావు, 26. వేంకట జగన్నాథరావు, 27. వేంకట లక్ష్మీరావు

అయితే వీరిలో 13 వతరం వాడైన మాదానాయుడు జటప్రోలు శాఖ వారికి మూలపురుషుడు. 14వ తరం వాడైన మల్లానాయుడు లేదా కు మార మాదానాయుడు క్రీ.శ 1527లో అనగొంది రామదేవ రాయల వలన జటప్రోలు సంస్కారాన్ని పారితోషికంగా పొంది. వారి కింద సామంతరాజుగా ఏలుబడి సాగించాడు.

జటప్రోలు (కొల్లాపూర్) సాహితీ వైభవం

జటప్రోలు సంస్కారం ఎందరో కవులకు, సాహితీవేత్తలకు నిలయం. ఇక్కడ ఎందరో పండితులు విశిష్టమైన రచనలు చేశారు. ఈ సంస్కారంలో అయ్యావారిపల్లె, మంచాలకట్ట, ఎల్లూర్, సింగవట్టం, పెంట్లవెల్లి మొదలైన గ్రామాలు పండిత గ్రామాలగా వినుతికెక్కాయి.

1. సురభి మాధవరాయలు

జటప్రోలు వంశీయులలలో 19వ తరం వాడైన కుమార మల్లా నాయుని తమ్ముదు సురభి మాధవరాయలు. వీరి కాలం క్రీ.శ. 1620 -1670. ఇతడు కావ్యాటకాలంకార శాస్త్రామలందు నిష్ఠ్యాత్మడై ‘చం ప్రికా పరణయం’ అనే ప్రోధ ప్రబంధాన్ని రచించాడు. ఇది రామరాజ భూపణిని వసుచరిత్రకు సమకాలీన రచనగా ‘సురభికులామలాభీ బొడ చూపిన...’ అనే పద్యం ద్వారా తెలుస్తుంది.

2. యంపల్లి కృష్ణమాతార్యలు

వీరు వ్యాకరణ, జ్యోతిషం, సాహిత్యాలలో పండితులు. వీరి కాలం క్రీ.శ 1720-1860 ఆప్పుప్రాస రామ శతకం, శీకృష్ణ చంపువు, నిరోప్స్ కృష్ణ శతకం, రసజ్ఞానానందం, జాతక చంద్రికా వ్యాఖ్య అనే గ్రంథాలను రచించారు.

3. ఎలకూంచి బాలసర్వసతి

జటప్రోలు సంస్కార ప్రభువు సురభి మాధవరాయల ఆస్తానకవి. ఇతని కాలం క్రీ.శ. 1600-1650. ఇతని పేరు ఎలకూంచి వేంకట కృష్ణర్యై. ఇతడు ధర్మపూరి సుభాత్మతలను ‘మల్ల భూపాలీయం’ పేరుతో ఆంధ్రికరించాడు. ఇతని రచనలు.. రంగకౌమది(సాటకం), చంద్రికా పరిణయం, భ్రుమరగీతి, కార్త్రికేమాధ్యదయం (కవ్యాలు), రాఘవ మాదవ పాండవీయం ((త్రిధ్రి కావ్యం) మొదలైనవి.

4. ఆశ్వతల సుబ్బాట్రై

అయ్యావారిపల్లె గ్రామస్థులు భాష్యార్థ రత్నమాల, శీ శంకర భగవానురూపాలు మీమాంసకు భాష్యం మొదలైన రచనలు చేశారు.

5. వెల్లాల సదాశివ శాస్త్రి

ఇతను క్రీ.శ 1783 దుర్మాతి నామ సం॥లో జన్మించారు. అయ్యావారిపల్లె వేరి గ్రామం. సురభివేంకట లక్ష్మీరావు ఆస్తానకవి. కన్యాకాంబ చంపువు (సంస్కారం), వెలుగోటి వంశ చరిత్ర, సురభి వంశ చరిత్ర, కంలీరవ చరిత్ర, స్త్రీ ధర్మకర దీపిక, అచ్యుత స్వామి చరిత్ర, ఆఖ్యాత చింతామణి, శబ్దతత్త్వ ప్రకాశిక మొదలైన వీరి రచనలు.

అధికారంలో ఉన్నప్పుడు మనిషి అసలురంగు తేలికగా బయట పడుతుంది.

6. వెల్లల వెంకట సోమయాజులు

ఆయువారిపల్లి నివాసులైన పేరు 'అవోంబల నాథియం' అనే జోర్స్ తిప్ గ్రంథం రాసాడు.

7. వెల్లల త్ర్యంబక శాస్త్రి

ఇతనిది ఆయువారిపల్లి, 'భాగవత చంపువు' రాసాడు. దీనికి పక్షి ధరీయం, అక్కయ్య శాస్త్రి 'రత్నావళి' వ్యాఖ్య, బెల్లంకొండ రామరాయ కవి 'మందరం' వ్యాఖ్య చేశారు.

8. వెల్లల మహేశ్వర శాస్త్రి

అక్కయ్య శాస్త్రి శిష్యులు ఆద్యైత కామాధేమవు, పాణినీయ పాద న క్షత్ర మాల, విరోధ వరూధిని, వేదాంత సిద్ధాంతసారం, సంతాన దీ పిక, తత్త్వ చంద్రిక, శ్రీమద్రామానుజుల శ్రీభాష్యంపై వ్యాఖ్య ఇతని రచనలు.

9. వెల్లల శివరామశర్మ (జ.1904)

వెల్లల సదాశివశాస్త్రి కుమారుడు. ఆర్య పంచకం ఇతని రచన.

10. వనం సీతారామశాస్త్రి

ఇతనికి 'తరస్సింహం' అనే బిరుదు ఉంది. సోమవార ప్రత నిర్మయం, దోషాభాస నిరాసం మొదలైనవి ఇతని రచనలు.

11. కేశవ పంతుల నరసింహం శాస్త్రి

బాలబ్రహ్మశ్వర సుప్రభాతం, రఘువంశం కావ్యానికి తెలుగు వ్యాఖ్య మొదలైన రచనలు చేశారు.

12. చెరుకుపల్లె సిద్ధాంతి

చుక్కాయుపల్లి వాస్తవ్యులు. సంగమేశ్వర శతకం, సంగ్రహారతం, సింగప్పుణ నరసింహ శతకం, నరసింహ విలాసం, మహాత్యం మొదలైనవి వీరి రచనలు.

13. ఓరుగంటి శివరామ శాస్త్రి

కొల్లాపూర్ తాలుకా సింగపుర్లు నివాసియైన ఇతడు చాటు పద్మాలు రచించాడు.

14. ఓరుగంటి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి (జ.1896)

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహస్ల మహాత్యం, 'మయ్యార' అనే శీర్షికతో శోకాలు రచించాడు.

15. ఓరుగంటి రామశాస్త్రి

లక్ష్మీనారాయణకు సోదరుడు. కుచేంబిపాఖ్యానం, బిబ్రివాహన చ రిత్ర, ఉప పాండవుల వథ, ద్రువోపాఖ్యానం, అంభరీషోపాఖ్యానం, శని ప్రదోషచరిత్ర, సీతాకల్యాణం, ద్రౌషాంస్కరణ స్వయంవరం, శశిరేఖా పరిణయం, హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానం మొదలైన హరికథలు ఇతని రచనలు.

16. కవితార్థిక సింహ శ్రీనివాసాచార్యులు

మంచాలక్ష్మీ గ్రామం వాసి. జననం 1670. ఇతడు అరవై గ్రంథాలు రచించాడని వాటిలో ఆగమ ప్రామాణ్య గమనిక, వికాదశ నిర్మయం, ప్రతప్రకాశిక, ఊర్ధ్వ పుండ్రస్య సర్వవిదాంగ సమధనం, వాదావళి, మాధ్వమత శత దూషిణి, బ్రహ్మనందీయ ఖండనం, బేధ దిక్కార్నయక్కార మొదలైనవి.

17. కవితార్థిక సింహ పెద్ద రాఘవాచార్యులు (1738)

ఇతడు శ్రీనివాసాచార్యుల పుత్రుడు. ఏనుగుపై గ్రంథాలుపెట్టుకొని దేశసంచారం చేసి పండితులను జయించుట వల్ల ఇతనికి ఏనుగు పెద్ద రాఘవాచార్యులు అనే పేరు వచ్చిందట. ఇతడు ఇరవై నాలుగు గ్రంథాలు రచించాడు. హరిగుణ మహాత్యాదర్శణం అనే పేరు గా 'బసవరాజీయు' ప్రసిద్ధమైనది.

18. కవితార్థిక సింహ వేదాంతాచార్యులు (1694-1764)

మంచాలక్ష్మీ గ్రామానికి చెందిన ఇతను రంగనాథ పంచాశత్త, చ తుర్భు(ర్ఘ్వ)త్తి ప్రదీపిక, పిష్టపశు విచారం, దశ నిర్మయం, వీకాదశీ శ్రాద్ధ మీమాంస, వాసోయజ్ఞప్రవీప విచారం, దశనిర్మయం, ఉపయుక్తాంశ సంగ్రహం, రామ త్రిశంత్స్తి స్తోత్రం, సత్తియా కల్ప మంజరి, కాలామృతం మొదలైన రచనలు చేశారు.

19. బారిగడ్డుల భర్యుమాత్యుడు (18వ శతాబ్దం)

'నృసింహపురాణం' పేరుతో పద్య, ద్విపద కావ్యాలు రాసాడు. బారిగడ్డుల గ్రామ వాస్తవ్యులు.

20. సురభి చిన మాధవరావు (18వ శతాబ్దం)

సంస్కృతంలో 'శూద్రస్సుతీ'ని రచించాడు.

21. సురభి నరసింగారావు (18వ శతాబ్దం)

జటప్రోలు సంస్కృత ప్రభువు, సురభి మాధవరాయల పుత్రుడు, న క్షత్ర, భేలనం, అనే సంస్కృత కృతి రాశాడు.

22. ఎలకూచి పినయాదిత్యుడు (1630)

ఎలకూచి బాల సరస్వతి తమ్ముడు. ఇతడు కూడ జటప్రోలు ఆ స్థానకవి. ఆదిత్య పురాణం రచించాడు.

23. కవితార్థిక సింహ శ్రీనివాస రాఘవాచార్యులు (1786-1863)

మంచాలక్ష్మీ నివాసి అయిన ఇతను లక్ష్మీపంచాశత్రువూంత సూత్రాం విచారం మొదలైనవి ఇతని రచనలు.

24. వెల్లల సరసింగ కవి (1860-1920)

శతక, యక్కగాన, ప్రబంధ ప్రక్రియల్లో పండితుడు వెల్లల రచించాడని ఆధిక్య పురాణం రచించాడు. ఎనిమిదవ ఆళ్ళారైన విప్రవారుయణని మామిళ్లపల్లి నరసింహస్సామి భక్తులుగా రూపుదిద్ది 'చూతపురీ విలాసం' అనే యక్కగానం, రాచక్కున్కా పరిణయం అనే ప్రబంధాన్ని రచించాడు.

25. వాజవేయాజుల రామసుబ్బరాట్లు (1895-1982)

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా తఱకులో జన్మించిన పేరు జటప్రోలు రాజుల ఆర్థమం పొంది కొల్లాపూర్లలో ప్రింగ్ నివాసం విప్పరుచుకున్నారు. పేరు శతాధిక గ్రంథకర్త, కొల్లాపూర్ పారశాలలో తెలుగు పండితనిగా పని చేస్తూ స్నేహితాత కవితా సంఘం అనే సంస్కృత స్థాపించి, స్వేచ్ఛ యక్కతులకో పాటు (సుమారు 130) సమకాలీన కవుల గ్రంథాలు ప్రచరించాడు. 1931లో రెడ్డిలెటర్ పేరుతో ప్రాత పత్రికను పేరు ప్రారంభించినట్లు తెలుస్తోంది. రామాయణ సంగ్రహం, సీతా కల్యాణం, పంస తారవి. శ్రీకృష్ణరాజున సంవాదం, ప్రసన్న భారతం, ద్రౌషాంధ్రోపాఖ్యానం విప్పరుచుకున్నారు.

అబద్ధాలు ఆడిసందువల్ల నిజంచెప్పి కూడా ఎదుచీ వాలిని సమ్మించ లేని పరిస్థితిని తెచ్చుకుంటాం

దక్షన్ ల్యాండ్

సంవాదం, యక్క ప్రత్యులు మొదలైని వందకుపైగా రచనలు చేశారు.

26. తెలకపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి (1902-1989)

రాజుపురం నివాసి. లలితాస్తవ రుబరీ, శ్రీహయగ్రీవ శతకం, చ్యాన్ నోపాఖ్యానం, మృత్యుకటం మొదలైన రచనలు చేశారు.

27. కో.క అణ్ణి సంపత్తుమారాచార్యులు

కొల్లాపూర్ వాసి. రాఘవ శతకం, పద్మాలయ శతకం, సత్యనారాయణస్తవ రాజం, అంధ్ర రామాయణత్ర దర్శిని, శివాజీ ప్రశంస మొదలైని ఇతని రచనలు

28. గంధం నర్సింహచార్యులు

సుబ్రాంథి శిమ్ముడు. ఇతని రచనలు.. మాధవ శతకం, దృవ చిత్రం, నీతిగీత, రాధ సందేశం, మజిహోరం, రాఘవశతకం, భక్తామృతం

29. గౌటీముక్కల విశ్వనాథశాస్త్రి, నీలకంర శాస్త్రి (1883-1963)

కొల్లాపూర్ వాస్తవ్యాలైన వీరు దాసశద్ధ విచారం, రెడ్డి కుల నిర్మయ చంద్రికపై విమర్శ, తారామాల, మానసబోధ మొదలైన రచనలు చేశారు.

30. చేపూరు జానకి రామాచార్యులు

పెంట్లపెల్లి నివాసి అయిన విశ్వబ్రాహ్మణుడు ఇతడు. ‘సంశయ రపి, ఆబోధమాలం’ ఇతని కృతి.

31. నేతి రామకృష్ణశాస్త్రి

పెంట్లపెల్లి వాసి అయిన ఇతని పద్మాలు గొలుకొండ కవుల సంచికలో కన్నిస్తాయి.

32. పత్రి వంశస్తులు

చిక్కం గ్రామ వాసులైన పత్రి పురుషోత్తమ శాస్త్రి కుమార సంచివాన్ని అనువదించగా, ఇతని కుమారుడైన పత్రి సత్యనారాయణ శాస్త్రి జటప్రోలు ఆస్తానకవిగా ఉండి ‘శంకరస్తువాన్ని’ రచించాడు. ఇతని సోదరుడైన పత్రి విశ్వేశరశాస్త్రి రామాయణ సంగ్రహాన్ని రచించాడు. రత్నశ్రీవ్ ప్రశంస, కృష్ణదేవరాయ ప్రశంస, మేఘసందేశం మొదలైన పద్య రచనలు చేశాడు.

33. మియ్యాపురం రామకృష్ణరావు (జ. 1910)

స్నేహలతా కవితా సంఘం సభ్యుడైన ఇతడు చిత్రకారుడు. ‘నీర్వదం’ అనే కవితక చిత్రరచన చేశాడు.

34. ఎం. ఉమామాశ్వరరావు (జ. 1893)

కొల్లాపూర్ నివాసి అయిన అతని కృతి ‘రాఘవం’

35. సిరివెల్లి విశ్వనాథశాస్త్రి (జ. 1910)

కొల్లాపూర్ ఆస్తానకవి. శ్రీతైల రాజవేశీశ్వర తారావళి, మదన గోపాల స్తవం మొదలగు రచనలు ఇతనిని.

36. సిరివెల్లి వాసుదేవశాస్త్రి, శైవర శాస్త్రి

కొల్లాపూర్ ఆస్తాన విద్యాంసులైన వీరు వ్యాకరణ, అలంకార శాస్త్రాల్లో పండితులు.

37. పలిపె వెంకట్రావు (జ. 1894)

కొల్లాపూర్ వాసి అయిన న్యాయవాది. భగవత్ప్రారథన, లక్ష్మిస్తోత్ర నక్షత్రమాల మొదలైనవి ఏరి రచనలు.

38. చిత్రకవి పెద్దన (16వ శతాబ్దం)

చిత్ర కవితానికి లక్షణం చెప్పిన చిత్రకవి పెద్దన కొల్లాపూర్ కు దగ్గర లోని వెలటూరు గ్రామానికి చెందినవాడు. జటప్రోలు ప్రభువుల గురువైన కండాళ అణ్ణమాచార్యుడు ఏరికి గురువు. ఇతని రచన ‘లక్షణ సార సంగ్రహం’. ఇది మూడు ఆశ్వాసాల గ్రంథం. ఏరి మరొక రచన ‘హానుమంత శతకం’ అలభ్యం. ‘హానుమోదాహరణం’ అనే మరో కావ్యం కూడా ఏరి రచనే అని నిదుదవోలు కవి వేంకటరావు పేర్కొన్నారు.

39. చిత్ర అనంతకవి, వేంకటరమణ కవి (16వ శతాబ్దం)

పైన పేర్కొన్న చిత్రకవి పెద్దన పెద్ద కొడుకు చిత్ర అనంతకవి. హరిహర శ్రేష్ఠోదాహరణం రాశాడని. మనుమడు చిత్ర వేంకటరమణ కవి సాంబిలింపం రాశాడని నిదుదవోలు వారు తెలిపారు. (ఉదాహరణ. వాజ్యాయం. పు. 130, 140)

40. శేషభట్టరు సింగరాచార్యులు (క్రీ.శ 1742)

గడియకు నూరు పద్మాలు చెప్పగలిగిన దిట్ట ఈ కవి. ఇతడు రచించిన ప్రబంధం, కేశవ విలాసం, ఇతని రచనలు. ‘శాద్ర ధర్మశ్రీత్వల ద్వేతిని, స్ఫూర్తి కౌముది

41. కవితార్పిక సింహ గోవిందాచార్యులు

మంచాల కట్ట వాస్తవ్యాలైన ఈ కవి జటప్రోలు ఆస్తానంలో విద్యాం సుదుగా సన్మానం పొందాడు. తర్వా వ్యాకరణ శాస్త్ర పండితుడైన ఇతని రచనలు అలభ్యం.

42. కవి కంటిరప కృష్ణమాచార్యులు (1830)

సంస్కృతంలో ‘నిర్దేష్య రామాయణం’ రచించిన ఇతడు జటప్రోలు సంస్కార కవి.

43. అక్షింతల సింగరశాస్త్రి (19వ శతాబ్దం)

అక్షింతల సుబ్రాంథి కుమారుడైన ఇతడు జటప్రోలు వాసి. అన్న పూర్వాప్తకం, ద్వాదశ మంజరి, భాస్కరభండం, శ్రీతైల మల్లికార్జున రత్నపంచకం మొదట ఇతని రచనలు

44. అపథానం శేషశాస్త్రి (19వ శతాబ్దం)

ఇతడు చంద్రికా పరిణయం వ్యాఖ్యానంలో సదశివశాస్త్రి గారి సహ రచయిత. వ్యాకరణ, తర్వా, అలంకార, ధర్మశాస్త్ర కోవిదుడు, 1905లో పరమపదించారు.

45. పౌసముర్గం కృష్ణమాచార్యులు (1875)

ఇతని రచన ‘స్వసింహవిలాసం’ ప్రబంధం జటప్రోలు రాజు సురభి వేంకట జగన్నాథరావుకు అంకితం. ‘మదన గోపాల మహాత్మ్యం’ ఇతని మరో రచన.

46. కోపూరు భరతయ్య (1894-1954)

కొల్లాపూర్ తాలుకా ‘పసుపుల’ గ్రామవాసి అయిన ఈ కవి వాస్తువర్గ గణితం, తిరువాయిమెళి (అంధ్రకృతి) అనే రచనలు చేశారు.

అధికార పెల్లాదానుబట్టి, పదుపులనుబట్టి పెద్దలికం రాదు, బుట్టిని బట్టి మాత్రమే వస్తుంది.

47. పెగ్గాజు కవులు

పెంట్లవెల్లి గ్రామానికి చెందిన ఈ కవులు సంస్కృతాంధ్ర రచనలు నామాత్మాకారేషములైనవి. వీరి వాటువద్యాలు ప్రసిద్ధమైనవి.

48. శ్రీధర కృష్ణరాట్రి (1860-1930)

వీరు కొల్లాపూర్ సంస్కార్ధీలు సురభి వేంకటలక్ష్మారావు ఆస్సాన పండితులు. మంచాలకట్ట వీరి స్వగ్రామం. అనేక రచనలు చేసి, ఎందరికో శాస్త్ర విద్యలను బోధించిచారు.

49. బలహరి సింహ రాకూర్ (జ. 1924)

బెక్కం గ్రామ నివాసి ఆయన వీరు బెక్కేశ్వర స్తమ్భాజం, బలహరి గీతామృతం, సందమేశ్వర స్థల పురాణం మొదలైన అనేక రచనలు చేశారు.

50. రంగినేని సుబ్రహ్మణ్యాం

కొల్లాపూర్ నివాసి. ఇతని రచనలు.. సీత పుష్పమాల, జీవనహేల, మనసుగీసిన చిత్రాలు, తూర్పు కన్నులెర్జెస్టేన్ మోచి ముద్రితాలు. సినారె కవిత్వతత్త్వ విమర్శ, మృగత్వాప్తి. రచనలు అముద్రితం.

సురభి రాజుల కాలం నుంచి సాగుతున్న ఈ సాహిత్య పరంపర నేటికీ కొనసాగుతుంది. వారి వారసత్వాన్ని పుణికిపుచ్చుకొని అనేక మంది సమకాలీన కవులు విభిన్న సాహిత్యప్రక్రియలో రచనలు చేస్తూ రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయిల్లో రాజీన్మాత్రా, కొల్లాపూర్ సాహిత్య వైభవాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. వారి వివరాలు

51. శ్రీ విస్తరాకుల బాలకృష్ణ (జననం. 1918)

వీరు కొల్లాపూర్ (పెంట్లవెల్లి) గ్రామానికి చెందిన సీతమ్మ, లక్ష్మి య్య కుమారుడు. ఇతను స్వాతంత్య సమరయోధుడిగా, అద్భుతేటుగా పనిచేస్తూ కొల్లాపూర్లో శ్రీమద్భగవద్గీతా అధ్యయన బృందం ద్వారా వివిధ ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించేవారు.

ముద్రిత రచనలు. శ్రీ భగవద్గీతామృత వచనం

52. శ్రీ మొగులొత్తు రామకృష్ణ (జననం. 31-12-1935)

వీరి స్వస్తలం కొల్లాపూర్. లక్ష్మిమ్మ, సీతారామయ్య వీరి తల్లిదండ్రులు. ఉపాధ్యాయులుగా అధ్యయన బృందం, అధ్యక్షులుగా వివిధ ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించేవారు. వీరి ముద్రిత రచనలు.. వేదాంతం, జీవితకళ

- వేదాంతం మధుసూదనశర్మ
ఫోన్. 995948374

రచనలకు ఆహ్వానం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొట్టి నవల.... రచనారూపం ఏదైనా సరే... మీ ఆవేదనసు, ఆలోచనలు మాత్రే పంచుకోండి, అక్షరాలుగా పారకు లకు అందించండి. దక్ష్మల్యాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్మీలను, ధేయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలు స్తుంది. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణరమైన వాటిని వీలు వెంట ప్రచురిస్తాం.

❖ పోస్ట్ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.

❖ ప్రమరించని రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.

❖ రచనలు పంచిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతి మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).

❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్వేచ్ఛ, ఐదియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే పాక్చు సంపాదకవర్గానికి ఉంటుంది.

❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంచించవచ్చు. (పీడీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్వేచ్ఛ చేసేటట్లుయే పేజ్ మొత్తం చక్కగా స్వేచ్ఛ అయ్యేలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంపించాలిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,

website : www.deccanland.com

deccanlandindia@gmail.com కు మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

యూట్యూబ్లో 'చర్చ' వీడియోలు

తెలంగాణ లిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతి శనివారం నిర్వహిస్తున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాల వీడియోలను యూట్యూబ్లో అవ్వి లోడ్ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇప్పటికే కొన్ని వీడియోలను అవ్ లోడ్ చేశాం. మరి కొన్నించేని త్వరలోనే అవ్లోడ్ చేస్తాం. దక్ష్మ టీవీలో ప్రసారమపుతున్న 'చర్చ' కార్యక్రమాలను కూడా యూట్యూబ్ దక్ష్మ టీవీ చాసలో చూడవచ్చు.

అపసరమైతే కొంత ధనం ఖర్చుపెట్టయినా చెడు స్నేహిలను పదిలించుకోవాలి

రోహిత్ ఆత్మహత్య దేనికి సంకేతం?

ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో వీపోచ్చిస్కులర్ రోహిత్ వేముల ఆత్మహత్య ఘటనతో దేశవ్యాపంగా విద్యార్థులు అందీళనలు చేస్తున్నారు. వరుసగా వెలుగు చూస్తున్న సంచలనాత్మక వాస్తవాల నేపథ్యంలో ఈ ఘటనను దళిత, రథితెర ఘర్షణగా కొందరు, రోహిత్ తండ్రి వడ్డర (బీసీ) కులస్తుడు అయిన నేపథ్యంలో దీన్ని కులసమస్యగా చూడాల్సిన అవసరం లేదని మరికొందరు వాదిస్తున్నారు. ఈ విధమైన ఆత్మహత్యలకు మూలమైన, విద్యారంగంలో నెలకొన్న అసలైన జాడ్యాలను పట్టించుకోవడం లేదని విమర్శించే వారా ఉన్నారు. రోహిత్ ఆత్మహత్య ఒక్కే వర్గానికి ఒక్కే విధమైన సందేశాన్ని అందిస్తోంది. బిన్న వర్గాలుగా చీలిన భారతీయ సమాజాన్ని ఈ ఉరంతం ప్రతిఫలిస్తోంది. ఉపరితల అంశాల ప్రాతిపదిక కాకుండా, ఏ ఒక్క విద్యార్థి ఆత్మహత్యకు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా వివిధ అంశాలను లోతుగా పరిశీలించడం ద్వారా విద్యారంగంలో ఆత్మహత్యల నివారణ ఎలా సాధ్యమో పరిశీలించాలి.

యూనివర్సిటీ ఉన్నతాధికారుల చర్యల కారణంగానే ప్రైదరాబాద్ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయం(హైసెసీయూ)లో వీపోచ్చి చేస్తున్న రోహిత్ వేముల ప్రాణాల తీసుకున్నట్లు ఆరోపణలు వెల్లుచెత్తుతున్నాయి. తన గుంటూరు క్రామిక మూలాల గురించి అనేక సందర్భాల్లో రోహిత్ చేపేవారు. సెక్యూరిటీ గార్డుగా పనిచేస్తున్న తండ్రి, టైలరింగ్ పని చేసే తల్లి భోటోలను, తన ఇంట్లో ప్రిడ్స్ ఇరుగుపొరుగు వారికి ఉపయోగపడేలా చేసే ఇమేజెస్ ను రోహిత్ పోస్టు చేశారు. బాబా సాపోట్ అంబేద్కర్సు విపరీతంగా ప్రేమించే రోహిత్ యూనివర్సిటీలో అదే బాటలో నడిచారు. ఆత్మహత్యకు ముందు తన ఆవేదన విపరిస్తూ

సుదీర్ఘ లేఖ రాశారు. ప్రకృతి, నక్కతాలు, సైన్యులను తాను ప్రేమిస్తానని, ప్రకృతి నుండి ప్రజలు ఎప్పుడో దూరంగా జరిగిపోయారని, మనిషిని మనిషిగా చూడడటం లేదని మేధస్సును కాకుండా పుట్టుక తీరునే చూస్తున్నారని ఆవేదన చెందాడు. చిన్న వయసులోనే వివిధ రకాల పుస్తకాలను విస్తృతంగా చదివారు. కానీ కులాధారిత వ్యవస్థ విక్రత చర్యల వలన, విష్వవిద్యాలయాలకు వచ్చినా తమ తమ కుల అహంకారాలను, ఇగోలను వదిలిపెట్టిని వారి కారణంగా నేడు రోహిత్ ను కోల్పోయాం.

ముజఫర్ నగర్ దాడుల మీద తీసిన 'ముజఫర్ నగర్ భాకీ ప్రై' అనే దాక్యమెంటలీని ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో అంబేద్కర్ స్టూడెంట్ అసోసియేషన్ (ఎ.ఎస్.ఎ) స్ట్రీనింగ్ చేసింది. ఈ నేపథ్యంలో ఏబీవీపీ విద్యార్థి సంఘం అధ్యక్షుడైన సుశీల్ అనే విద్యార్థి స్ట్రీనింగ్ చేసిన వారిని గూండాలుగా ఆరోపిస్తూ ఫేసెబుక్లో కామెంట్స్ పోస్టు చేశారు. దానిపై ఎ.ఎస్.ఎ విద్యార్థులు యూనివర్సిటీ సెక్యూరిటీ సమక్షంలో సంజాయిపీ అడగగా సుఫీల్ క్లబ్ మాపణ పత్రం రాసిచ్చారు. ఈ నేపథ్యంలో దళిత విద్యార్థుల మీద చర్యలు తీసుకోవాలని వీసీపై ఒత్తిడి వచ్చింది. యూనివర్సిటీ క్రమశిక్షణ బోర్డు మొత్తం సంఘటనపై విచారణ జరిగి సుశీల్పై ఎటువంటి దాడి జరగలేదని తేల్చింది. అయినప్పటికీ కేంద్రమంత్రి, కేంద్ర మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ ఒత్తిడి తో యూనివర్సిటీ దళిత విద్యార్థుల రోహిత్తో పాటు ఐముమంది దళిత విద్యార్థుల మీద చర్యలు చేపట్టింది. ఈ ఐమురు విద్యార్థులు ఆరు నెలల పాటు ఎటువంటి పరీక్షలు రాయకుండా, హస్పిటల్లో ఉండనియకుండా, ఇతర విద్యార్థులతో కలిసి

అధికార యంత్రాంగం సమాజాన్ని రాజకీయాలు దేశాన్ని కొల్పగాట్టి తినడమే నేచి మన ప్రజాస్వామ్యం

తిరగకుండా, ఎటువంటి సమావేశాల్లో, సభల్లో, ఉద్యమాలలో, ఎన్నికల్లో పాల్గొనుకుండా నిషేధం విధించారు. ఆ రోజు నుండి దాదాపు పశ్చం రోజులుగా ఈ ఐదుగురు విద్యార్థులు వెట్లకిందే ఉంటూ తమ నిరసన తెలియజేస్తున్నారు. అయి నప్పటికే యునివర్సిటీ పాలకవర్గం నుండి కనీస స్పందన లేకపోవటం తో రోహిత్ ఆత్మహత్య చేసుకొని చనిపోయాడు. ‘నా ఆత్మహత్యకు ఎవరూ కారణం కాదు. దయచేసి నా మిత్రులను, శత్రువులను ఇబ్బంది పెట్టపడ్డు. నన్ను స్వార్థపరుడని అనుకోవచ్చు. ఎవరీని ఇబ్బంది పె ట్టడం నా ఉద్దేశం కాదంటూ’ రోహిత్ తన లేఖలో పేర్కొన్నారు.

ఫిలీలో ‘నిర్మయ’ ఉదంతం తరహాలో ఒక విద్యార్థి ఆత్మహత్య ఒక రాష్ట్రాన్ని కాదు దేశం మొత్తం దుమారం రేపింది. దేశంలో కుల, మతాల ప్రభావం యునివర్సిటీల మీద కూడా ఎంతగా ఉందో వేముల రోహిత్ ఆత్మహత్య ఉదంతం చాటిచెప్పింది. రోహిత్ ఆత్మహత్యకు గల కారణాల్లోకి వెళితే...

అసలు ఈ వివాదం మొదలైంది కాశ్మీర్ వేర్పాటువాది అష్టల్ గురు ఉరితీతతో. ఆ ఉరిని ఖండిస్తూ ‘అంబేద్కర్ స్టూడెంట్ అసోసియేషన్’ (ఎవస్ఎఫ్) నేతలు నిరసన తెలిపారు. ప్రభుత్వ నిర్ణయం మానవహక్కులను కాలరేసేలా ఉండని విమర్శలు చేశారు. యాకుబ్ యుమన్ని ఉరితీసినప్పుడు కూడా నిరసన తెలిపారు. అయితే చట్టాల రీత్యా దేశ ద్రో హనికి పాల్గొన ఉగ్రవాది కాబట్టి ఆ ఉరిని నమర్చిస్తున్నాననీ అంటూ దానిని వ్యక్తిరేకించే ఏ.వె.ఎ. చర్యలను విమర్చిస్తూ పరుష పదజాలం తో వర్షటీలోని ఏబీవీ అధ్యక్షుడు సుశీల్ కుమార్ సోషల్ మీడియాలో కామెంట్ చేశారు. ఈ స్థితిలో 2015 అగస్టు 3వ తేదీ రాత్రి అంబేద్కర్ స్టూడెంట్ యునియన్ సంఘ సభ్యులకూ ఏబీవీ కార్యకర్తలకూ మధ్య ఘర్షణ జరిగింది. తనపై దాడి చేశారని, ఫేనెబుక్ కామెంట్స్‌పై తనతో క్షమాపణ పత్రం కూడా రాయించారని సుశీల్ కుమార్ బోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. ఈ నేపథ్యంలో దళిత విద్యార్థుల మీద చర్యలు తీసుకో వాలని ఏస్‌పై ఒత్తిడి వచ్చింది. యునివర్సిటీ క్రమశిక్షణ బోర్డు మొత్తం సంఘ ఉనపై విచారణ జరిపి సుశీల్స్‌పై ఎటువంటి దాడి జరగలేదని తెల్పింది. అయినప్పటికే కేంద్రమంత్రి, కేంద్ర మానవ పరుల అభివృద్ధి శాఖ ఒత్తిడితో రోహిత్ పాటు ఐదుమంది దళిత విద్యార్థుల మీద చర్యలు చేపట్టింది.

తమకు న్యాయం చేయాలంటూ సుశీల్కుమార్ తరఫున ఏబీవీ అప్పట్లో ఆందోళన చేసింది. కేంద్రమంత్రి జోక్యంతో నిజానిజాలు నిర్ణయించే దుంచేందుకు వర్షటీ యాజమాన్యం ఎగ్గికూటివ్ కొన్సిల్ (కుసీ) సబ్ క మిటీని ఏర్పాటు చేసింది. దీనిపై పూర్తిసాధ్యా విచారణ చేపట్టిన సబ్ క మిటీ ఐదుగురు విద్యార్థులపై సాంఘిక బహిపురుణ విధించాల్సిగా సూచించింది. ఒక వర్గానికి అనుకూలంగా ఉన్నవారు విచారణ కమిటీలో ఉండడం పట్లనే విద్యార్థుల సస్పెన్షన్కు ఏకపక్షంగా నిర్ణయం తీసుకుండన్న ఆరోపణలు వచ్చాయి.

ఆ నివేదిక మేరకు.. నిబంధనల ప్రకారం వర్షటీ పరిశోధక విద్యార్థులున దొంత ప్రశాంత్, రోహిత్ వేముల, గుంట శేషయ్య, పెద్ద పూడి విజయ్, సుంకన్సులు ఒక సెమిస్టర్ కాలంపాటు వర్షటీలోని బహిరంగ ప్రదేశాలో గుంపుగా తిరగరాదని, వర్షటీ వసతిగ్రహణలోని వాసం ఉండరాదని, యునియన్ ఎన్నికల్లో కూడా పాల్గొనరాదని, ఎ

అంబేద్కర్ స్టూడెంట్ యునియన్ సంఘ సభ్యులకూ ఏబీవీ కార్యకర్తలకూ మధ్య ఘర్షణ జరిగింది. తనపై దాడి చేశారని, ఫేనెబుక్ కామెంట్స్‌పై తనతో క్షమాపణ పత్రం కూడా రాయించారని సుశీల్ కుమార్ బోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. ఈ నేపథ్యంలో దళిత విద్యార్థుల మీద చర్యలు తీసుకో వాలని ఏస్‌పై ఒత్తిడి వచ్చింది. యునివర్సిటీ క్రమశిక్షణ బోర్డు మొత్తం సంఘ ఉనపై విచారణ జరిపి సుశీల్స్‌పై ఎటువంటి దాడి జరగలేదని తెల్పింది. అయినప్పటికే కేంద్రమంత్రి, కేంద్ర మానవ పరుల అభివృద్ధి శాఖ ఒత్తిడితో రోహిత్ పాటు ఐదుమంది దళిత విద్యార్థుల మీద చర్యలు చేపట్టింది.

టువంటి ఆందోళన చేయాదని యాజమాన్యం నిషేధం విధిం చింది. సరైన కారణాలు చూపకుడానే విధించిన సాంఘిక బహిపురుణ ఎత్తి వేయాలంటూ జనవరి 4 నుంచి చేపట్టిన విద్యార్థుల నిరసనలు 14వ రోజుకు చేరాయి. వారికి ఏబీవీ తప్ప మిగిలిన 14 విద్యార్థి సంఘుల ప్రతినిధిలతో ఒక జేపీసీ విర్మాపింది. ఈ కమిటీ అధ్వర్యంలో 14 రోజులుగా అక్కడ పలు నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్మించున్నారు. ఈ నేపథ్యంలోనే ఆ అయిదుగురు విద్యార్థులలో ఒకడైన వేముల రోహిత్ ఆత్మహత్యకు పాల్గొడు. ఆత్మహత్యకు ముందు అతను రాసిన లేఖలో ఒక రచయిత కావాలనుకున్న తనని ఈ దేశ పరిస్థితులు ఎంత కుంగదీశాయా చెబుతునే తన చావుకు ఎవరూ కారణం కాదంటూ చెప్పాడు.

రోహిత్ వేముల ఆత్మహత్య అటు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని, ఇటు బీజేపీని కిచ్కల్లో పడేసింది. విద్యార్థి ఆత్మహత్యకు కేంద్రప్రభుత్వ పేశిరే కారణమంటూ అన్ని వర్గాల నుంచి విమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. కేంద్ర మంత్రుల కారణంగానే రోహిత్ బిలవస్తురణానికి పాల్గొడంట రా ప్రతిపక్షాలు, విద్యార్థి సంఘాలు ఆరోపణలు మొదలుపెట్టాయి.

మరోవైపు రాజకీయ పార్టీలతో పాటు కుల సంఘాలు, సామాజిక వర్గాలు, మేధావులు, యువజను, ప్రజా, హక్కుల సంఘాలు ఆ ఇద్దరు మంత్రులను మంత్రీవర్గం నుంచి తొలగించాలని డిమాండ్ చేస్తుండటంతో అధికార బీజేపీ ఆత్మరక్షణలో పడింది. రోహిత్ ఆత్మహత్యకు బాధ్యతెన వారిపై చర్య తీసుకోవాలంటూ ప్రైదరూబాద్ధతో పాటు దేశ వ్యాప్తంగా నిరసనలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి.

కేంద్రమంత్రి రాసిన లేఖతోనే దళిత విద్యార్థులపై పలురకాల అన మంజుమైన ఆంకులు విధించారన్న ఆరోపణలు బీజేపీ రాష్ట్ర శాఖను ఇరుకున పెట్టాయి. సెంట్రల్ యునివర్సిటీకి నేతలు, ప్రజా సంఘాలు, పోర హక్కుల సాయకుల సందర్భం పెరిగింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉపాధ్యక్షుడు రాహుల్ గాంధి స్వయంగా ప్రైదరూబాద్ లోని సెంట్రల్ యునివర్సిటీకి రెండు సార్లు వచ్చి మృతుని తల్లిదండ్రులను పరామర్శించడంతో అధికార, ప్రతిపక్షాల మధ్య ఈ అంశం మరింత వేడిని.

అసంతృష్టి జీవులు రెండు రకాలు, కోలినం సాధించుకునే వారు మొదచిరకం. ఉన్నది కూడ వోగింట్టుకునే వారు రెండిరకం.

దక్షన్ ల్యాండ్

పుట్టించింది. కాంగ్రెస్ నేతలు వినోద్, వివేక్లతో పాటు గద్దర్, మంద కృష్ణ మాదిగి, వివిధ ప్రజా సంఘాల నాయకులు, దళిత సంఘాల నేతలు సెంట్రల్ యూనివర్సిటీకి వచ్చి జాథితులను పరామర్శించటం, బీజేపీ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం దానికి ఆజ్యం పోస్తున్నది. ఓ దశలో బహుజన సమాజ పార్టీ అధినేతి మాయావతి కూడా సెంట్రల్ యూనివర్సిటీకి రాసున్నారే వార్త ఉత్సంఘ లేపింది. జాతీయ మీడియా, సామాజిక మీడియాలో బీజేపీపై, కేంద్రంపై తీవ్ర విమర్శలు, ఆరోపణలు ప్రకంపనలు స్పృష్టిస్తున్నాయి.

మరికొంతమంది జాతీయ నాయకులు, ఎంపీలు యూనివర్సిటీని సందర్శించున్నట్టు సమాచారం. అప్పుడు కాంగ్రెస్.. ఇప్పుడు బీజేపీ మొన్నటి వరంగల్ లోకసభ ఉపవిష్టుకల సమయంలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి తగిలిన దెబ్మలాంటిది ఇప్పుడు జీపోచెంసీ ఎన్నికల ముందు బీజేపీకి తగిలినట్టుగా రాజకీయ విశేషకులు భావిస్తున్నారు. వరంగల్ ఉప ఎన్నికల నేపథ్యంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అబ్బర్టిగా ప్రకటించిన సిరిసిల్ రాజయ్ కోడలు సారిక తన ముగ్గురు కుమారులతో కలిసి ఆత్మహత్యకు పాల్పడటం.. ఆ సమయంలో రాజయ్, ఆయన భార్య మాధవి, కుమారుడు అనిల్ అందరూ అదే ఇంట్లో ఉండటంతో రాష్ట్రప్రాప్తంగా నిరసనలు వ్యక్తమయ్యాయి. దీని ప్రభావం ఎన్నికల్ని కనపడింది. ఇప్పుడు ట్రైటర్ సైదరాచాద్ మునిపల్ కార్బోరేషన్ ఎన్నిక తేది దగ్గర పడుతున్న సమయంలో విద్యార్థి ఆత్మహత్య బీజేపీ మెడకు చుట్టూ కోవడం గమనార్థం.

అన్ని దిశల నుంచి వస్తున్న విమర్శలతో నష్టనివారణ చర్యలు చేపట్టిన బీజేపీ, విద్యార్థి మృతికి, కేంద్రమంత్రి దత్తాత్రేయ లేఖకు సంబంధం లేదని వాడించింది. అంబెద్కర్ ను జీవితాంతం వేధించిన కాంగ్రెస్ నేతలు ఇప్పుడు దళిత విద్యార్థి మృతిపై మొసలి కస్తీరు కారు స్తున్నారని బీజేపీ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి పి.మురళీధర్ రావు విమర్శించారు. రోహిత్ ఆత్మహత్యను కాంగ్రెస్ పార్టీ, మీడియాలోనీ ఓ వర్గం, కొన్ని గ్రూపులు కలిసి రాజకీయం చేస్తున్నాయని ఆరోపించారు. కోర్టు సూచన మేరకే యూనివర్సిటీ యాజమాన్యం రోహిత్ పై కు శిక్షణ చర్య తీసుకుండని చెప్పారు. నిజానికి రోహిత్ ను హస్పిట్లోకి ఆనుమతించకపోయా, యూనివర్సిటీ క్యాంపస్లోకి అనుమతించడం ద్వారా ఆత్మని పట్ల సాముకాలంగా వ్యవహరించారని వ్యాఖ్యానించారు. దత్తాత్రేయ అమాయకుడని, ప్రభుత్వం అతనికి అండగా ఉండని కేంద్ర మంత్రి ముఖ్యాల అభ్యాస్ నిష్ఠ అన్నారు. రాష్ట్ర పార్టీ అధ్యక్షుడు కిషక్ రెడ్డి కూడా దత్తాత్రేయను వెనకేసుకొచ్చారు. కేవలం అది విద్యార్థి సంఘాలు, విద్యార్థుల మధ్య జరిగిన వివాదాస్పద అంశమని చెప్పుకొచ్చారు.

ఇలాంటి సంఘటనలను తమకు అనుకూలంగా మలుచుకునే తెలుగుదేశం పార్టీ (బీజేపీ) ఈసారి మాత్రం మౌనం వహించింది. ట్రైటర్ ఎన్నికల్లో బీజేపీతో మిత్రపక్షంగా బరిలోకి దిగిన టీడీపీ రోహిత్ ఆత్మహత్య విషయంలో మాత్రం నోరు మెదవడం లేదు. మొత్తానికి ముందు నుయ్యి.. వెనక గొయ్యలాగా తయారయ్యాంది టీడీపీ పరిస్థితి.

ఇలాంటి సంఘటనలను తమకు అనుకూలంగా మలుచుకునే తెలుగుదేశం పార్టీ (బీజేపీ) ఈసారి మాత్రం మౌనం వహించింది. ట్రైటర్ ఎన్నికల్లో బీజేపీతో మిత్రపక్షంగా బరిలోకి దిగిన టీడీపీ రోహిత్ ఆత్మహత్య విషయంలో మాత్రం నోరు మెదవడం లేదు. మొత్తానికి ముందు నుయ్యి.. వెనక గొయ్యలాగా తయారయ్యాంది టీడీపీ పరిస్థితి.

ముందు నుయ్యి.. వెనక గొయ్యలాగా తయారయ్యాంది టీడీపీ పరిస్థితి.

దేశవ్యాప్తంగా ఆందోళనలు

రోహిత్ ఆత్మహత్య దేశవ్యాప్తంగా ఉన్నత విద్యాలయాల్లో అలఱి సృష్టించింది. విద్యార్థి బలవన్నరణానికి ప్రభుత్వం యూనివర్సిటీ వర్గాల వైఫార్ కారణమంటూ దేశవ్యాప్తంగా నిరసనలు, దిప్పిబోమ్మల దహనాలు జరిగాయి. పోచేసీయులోని జాతి వ్యతిరేక శక్తులపై, అలాగే ఏ బీవిపీ నాయకునిపై ధాడికి పాల్పడిన వారిపై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ కేంద్రమంత్రి ఒకరు కేంద్ర పోచేట్లో మంత్రిత్వ శాఖకు లేఖ రాశారు. దీనికి ప్రతిస్పందనగా సప్టెంబర్ 3 నుంచి నవంబర్ 19 మధ్య పోచేట్లో సుంచి యూనివర్సిటీ యాజమాన్యానికి పలు ఆదేశాలు అందించు తెలిసింది. పోచేట్లో ఒత్తిడి మేరకే దళిత విద్యార్థుల బహిషురణ, స్టయఫిండ్, లైబ్రరీ సదు పాయాల నిలిపివేత వంటి చర్యలను యూనివర్సిటీ యాజమాన్యం తీసుకున్నట్టు ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఈ ఆరోపణలను పోచేట్లో తిరస్కరించింది. ఓ వీటి లేఖకు స్పుందించాలిన రీతిలోనే ప్రాటోకాల్సు అనుసరించి, నిబంధనల మేరకే తాము వ్యవహరించామని ఆ మంత్రిత్వశాఖ అధికార ప్రతినిధిఘనశ్యమ్ గోయ్ల చెప్పారు.

కేంద్ర మానవ వసరుల మంత్రిత్వ శాఖ ఆదేశాలతో ఇద్దరు సభ్యుల ప్రాచీన్ బ్యందం పోచేసీయుకి చేరుకుంది. ఆ బ్యందం విద్యార్థుల నిరసనను చవిచూడాలి వచ్చాయి. యూనివర్సిటీకి వెళ్ళేందుకు ప్రయత్నించిన బీజేపీ నాయకులు విద్యార్థులు ఆగ్రహపేశాలను ఎదురొచ్చారు. అన్ని వైపులా విమర్శలనెదుర్కూటున్న బీజేపీ కేంద్ర, రాష్ట్ర నేతలు ఎదురుచాడికి దిగారు.

బీఎస్ ఎంపీలతో పాటుగా సీఎం జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి నీతారాం ఏచూర్కుడా యూనివర్సిటీని సందర్శించారు.

“యూనివర్సిటీలో దళితులపై వివక్ష పెరుగుతున్నది. కేంద్ర జోక్యంతో వర్సిటీల్లో పక్షపాత ధోరణి వల్ల విద్యార్థుల జీవితాలు నాశనం అవుతున్నాయి. రోహిత్ మరణానికి కారణమైన వీసీ, కేంద్ర మంత్రులపై కరిన చర్యలు తీసుకోవాలి. యూనివర్సిటీలు భావప్రకటన స్వేచ్ఛకు వేదికలుగా ఉండాలి. కానీ కేంద్రంలో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పరిస్థితి మారింది. నేను ఇక్కడికి రాజకీయాలు చేయడానికి రాలేదు. ఒక యువకుడిగా ఇక్కడకు వచ్చాను” అని కాంగ్రెస్ ఉపాధ్య

అదుపు తప్పిన ఆవేశం ఎదుటివాలనేకాక తనకే ఎక్కు పోచి చేస్తుంది.

క్షుదు రాహుల్ గాంధీ అన్నారు. వైసెస్ ఆర్టీసీ అధ్యక్షుడు వైపును జగ నోహాన్ రెడ్డి రోహిత్ తల్లిని, కుటుంబఖ్యాలని పరామర్శించారు.

యూనివర్సిటీలోనే తమ కొడుకు కనుమూసిన సేపథ్యంలో ఈ చదువులు మాక్రార్డు రోహిత్ తల్లి రాధిక అంటోంది. తన రెండో కొడుకును ఎంతమాత్రం చదివించనని ఆవేదనతో చెబుతోంది. రోహిత్ మృతికి పౌచ్చసీయు ఏసినే కారణమని, ఆయను వెంటనే పదవి నుంచి తొలగించాలని ఆమె తెలిపారు. రోహిత్ సస్పెండ్ చేసినట్టు తమకు చెప్పలేదని, సస్పెండ్ చేశారని తెలిస్తే తాము అతన్ని ఇంటికి తెచ్చుకునేవాళ్ళమన్నారు. కూలీపసులు చేస్తూ రోజుకు రూ. 150 తీసు కొచ్చి రోహిత్ ను చదివించానని, కొడుకును సమాజంలో ఉన్నతస్తానంలో చూసుకోవాలనుకున్నానని తెలిపారు. తన కొడుకు పెద్ద వాడు అవుతాడనుకుంటే శవమయ్యడని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. పేదరికం నుంచి బయటకు రావాలనే తాను కొడుకును చదివించానని, పున్న కాలు కొనుక్కోనే స్థోమత లేకపోవడంతో రోహిత్ లైబ్రరీలో చదువుకున్నాడని చెప్పారు.

చర్యలు తీసుకోవాలిందే ...

ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో ఆత్మహత్యకు పాల్పడిన వేముల రోహిత్ ఘుటనపై తీవ్రంగా కలత చెందిన విద్యార్థి సంఘాలు అందుకు బాధ్యతలైన వారిపై కలిన చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. తక్కణమే వైస్ చాస్పులర్ను తొలగించాలని, అలాగే సంబంధిత మంత్రిని కేంద్ర మంత్రివర్గం నుండి బ్రతరఫ్ చేయాలని వారు కోరుతున్నారు.

అవార్డు వెనక్కి ఇచ్చేసిన రచయిత....

దేశంలో అసహన పరిస్థితులపై స్పుందిస్తూ ఆ మధ్య దేశంలో కొండరు రచయితలు అవార్డులను వెనక్కి ఇస్తున్నట్లు ప్రకటించగా, తాజాగా ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ విశ్వవిద్యాలయంలో రోహిత్ ఆత్మహత్య నేపథ్యంలో అశోక్ వాజపేయి అనే రచయిత హెచ్చేసీయు తనకు ఇచ్చిన డి.లిట్ అవార్డును వెనక్కి ఇచ్చారు. రోహిత్ వేముల ఆత్మ హత్యకు త్యాగాలని వస్తున్న ఆరోపణలు పూర్తిగా అవాస్తవమని ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ వైస్ చాస్పులర్ పొదిలె అప్పారావు తెలిపారు. కేంద్రం నుంచి వచ్చిన ఇద్దరు సభ్యుల నిజనిర్మాణ కమిటీ ముందు పోజర్యోందుకు వెళుతూ ఆయన మీడియాతో మాట్లాడారు.

మొత్తం మీద ఈ ఉదంతంపై గత కొన్ని రోజులుగా మరింకిన్నే పరిణామాలు చేటు చేసుకుంటూనే ఉన్నాయి. తమ ప్రయోగాలకు ఇఖ్యంది కలుగుతున్న కారణంగా ల్యాబోలకు తాము హోజురవుతామని సైన్స్ గ్రాప్ విద్యార్థులు కొండరు చెబుతుంటే, మరి కొండరు విద్యార్థులు మాత్రం నమస్కారం కొండికి వచ్చేరకు నిరవధికంగా తరగతులను నిలిపివేస్తామని అంటున్నారు. తాత్కాలికంగా ఈ నమస్కార విధంగా పరిష్కారమైనప్పటికీ, అంతిమంగా విద్యార్థుల ఆత్మహత్యల నివారణకు, విద్యార్థంగంలో సంస్కరణలకు పరిష్కారమార్గాల్ని కనుగొనాల్ని ఉంటుంది.

అప్పుడే పిండిన పాలు వెంటనే పెరుగుకొనట్లు.. పాపపు పనుల ఘలము వెంటనే అనుభవంలోకి రాదు.

“యూనివర్సిటీల్లో దళితులపై వివక్

పెరుగుతున్నది. కేంద్రం జోక్యంతో పర్సిటీల్లో పక్షపాత ధోరణి పల్ల విద్యార్థుల జీవితాలు నా శనం అవుతున్నాయి. రోహిత్ మరణానికి కారణమైన వీసీ, కేంద్ర మంత్రులపై కరిన చర్యలు తీసుకోవాలి. యూనివర్సిటీలు భావ్యక్తటన స్వేచ్ఛకు వేదికలుగా ఉండాలి. కానీ కేంద్రంలో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పరిస్థితి మారింది.”

రోహిత్ ఆత్మహత్య చేసుకోదానికి ముందు జరిగిన వివాదం నుంచి ఆత్మహత్యకు దారితీసిన పరిస్థితులను చూస్తే...

జూలై 30, 2015: ముంబై పేలుళ్ళ కేసులో నిందితుడైన యాకూబ్ మెమెన్ ఉని నిరసిస్తూ హెచ్చేసీయులోని ప్రాపింగ్ కాంప్లెక్స్ వద్ద కొండరు విద్యార్థులతో కలిసి అంత్యక్రియల అనంతరం జరిపే ప్రార్థనలను అంబేద్కర్ స్ట్రోడెంట్ అసోసియేషన్(ఎఎస్ఎస్) నిర్మించింది. దీనిపై ఆదోజే ఏబీవీపీ విద్యార్థి సంఘం నిరసన వ్యక్తం చేసింది.

అగస్టు 1: ముజఫ్ నగర్ బాకీపై అనే దాక్యమెంటరీ ప్రదర్శనకు సంబంధించి ఎవెన్సి సభ్యులను గూండాలుగా పేర్కొంటూ ఏబీవీపీ విద్యార్థి సుశీల్ కుమార్ ఫేనీబుక్లో పోస్ట్ చేశారు.

అగస్టు 2: ఈ విషయపై అంబేద్కర్ స్ట్రోడెంట్ అసోసియేషన్ (ఎఎస్ఎస్)కు చెందిన విద్యార్థులు వెళ్లి క్రమాపణ చెప్పాలిందిగా కోరగా, ఏబీవీపీ విద్యార్థి సంఘం నాయకుడు సుశీల్ కుమార్ లిఫీతపూర్వ కంగా క్రమాపణ చెప్పారు.

అగస్టు 3: ఆ మరుసటి రోజు తెల్లవారుజామున ఏబీవీపీ విద్యార్థి సంఘం నాయకుడు సుశీల్కుమార్పై దాడి జరిగిందని, సర్జరీ కూడా జరిగిందంటూ అతని తల్లిదండ్రులు కేసు పెట్టారు. ఈ సర్జరీ వేరే కారణాల పల్ల జరిగిందని అందుకు తాము బాధ్యలం కాదని ఎవెన్సి విద్యార్థుల పేర్కొన్నారు.

అగస్టు 4: సుశీల్ కుమార్పై దాడికి సంఘంధించి బీజేపీ ఎమ్మెల్ రామచంద్రావు ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో నిరసన ప్రదర్శన చేశారు. దీనిపై విచారణ కమిటీ వేశామని దాని ఆధారంగా చర్య తీసుకుంటామని తాత్కాలిక వీసీ శర్మ హామీ ఇచ్చారు.

అగస్టు 5: ఏబీవీపీ నాయకుడు సుశీల్ కుమార్పై దాడి జరిగిందని దానికి సాంక్షేధారాలు లేవని విచారణ కమిటీ వేశామని దాని ఆధారంగా చర్య తీసుకుంటామని తాత్కాలిక వీసీ శర్మ హామీ ఇచ్చారు.

అగస్టు 6: ఏబీవీపీ నాయకుడు సుశీల్ కుమార్పై దాడి జరిగిందని దానికి సాంక్షేధారాలు లేవని విచారణ కమిటీ తన తోలి నివేదిక లో పేర్కొంది.

అగస్టు 10: ఆ తర్వాత అంబేద్కర్ స్ట్రోడెంట్ అసోసియేషన్ (ఎఎస్ ఎఎస్) చెందిన బధుగురు విద్యార్థులు ఏబీవీపీ నాయకుడు సుశీల్ కుమార్ గదికి వెళ్లారని, ఆ బధుగురిని ఆరు నెలల పాటు క్యాంపస్ నుంచి బహిష్మర్యాందుకాలని ఆ కమిటీ తుది నివేదికలో చెప్పింది. అనంతరం సెప్టెంబరులో ప్రైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీకి పూర్తి

స్థాయి వీసీని నియమించారు.

కుల రాజకీయాలకు, జాతి వ్యప్తిరేక కార్బూకలాపాలకు యూనివర్సిటీలు నిలయంగా మారిందంటూ కేంద్ర మంత్రి ఒకరు మానవ వనరుల శాఖ మంత్రి స్టుటి ఇరానీకి లేఖ రాశారు. క్యాంపస్‌లో విద్యార్థుల మధ్య గొడవలు, మాదకప్రయాల వినియోగం జరుగు తుందంటూ అందులో పేర్కొన్నారు. దీంతో సెప్పెంబరు చివల్లో మానవ వనరుల మంత్రిత్వ శాఖ ఒత్తిడితో వీసీ అప్పారవ పాత కమిటీని రద్దు చేసి కొత్త కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. గతంలో కూడా కమిటీ ఇలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్న సందర్భాలున్నాయిని యూనివర్సిటీ వర్గాలు తెలిపాయి. విద్యార్థుల చదువులకు భంగం కలిగించకుండా కమిటీ నిర్ణయం తీసుకోవాలని ఈ కొత్త కమిటీ అభిప్రాయపడింది. ఆ తర్వాత నవంబరు మధ్యలో తన కుమారుడిపై దాడి జరిగిందని, ఇందుకు బాధ్యతెన వారిపై చర్య తీసుకోవాలిందిగా ఏబీవీపీ సాయకుడు సుశీల్ కుమార్ తల్లి ప్రైకోర్టును ఆశ్రయించింది. దీంతో అఫిడవిట్ దాఖలు చేయాలిందిగా యూనివర్సిటీని ప్రైకోర్టు అదేశించింది. దీనిపై ప్రత్యేక కమిటీని నియమించామని, ఆ కమిటీ నివేదిక రాగానే అఫిడవిట్

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు అప్పణం

ప్రతికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను అప్పోనిస్తున్నాం. పత్రిక అభిప్రాధికి తీసుకోవలసిన చర్యలపై మీ సలవోలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలవోలు, సూచనలు, రచనలు పంచించాలిన చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayathnagar,
Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644, Mobile:
9030626288; deccanlandindia@gmail.com కూడా మీ
రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

రోహిత్ సస్పెండ్ చేసినట్టు తమకు చెప్పలేదని, సస్పెండ్ చేశారని తెలిస్తే తాము అతన్ని ఇంటికి తెచ్చుకునేవాళ్లమన్నారు. కూడుపనులు చేస్తా రోజుకు రూ. 150 టీసు కొచ్చి రోహిత్‌ను చదివించానని, కొడుకును సమాజంలో ఉన్నతస్థానంలో చూసుకోవాలనుకున్నానని తెలిపారు. తన కొడుకు పెద్దవాడు అవుతాడనుకుంటే శవమయ్యాడని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. పేదరికం నుంచి బయటకు రావాలనే తాను కొడుకును చదివించానని, పుస్త కాలు కొనుక్కొనే సోమత లేకపోవడంతో రోహిత్ లైబ్రరీలో చదువుకున్నాడని చెప్పారు.

దాఖలు చేస్తమని యూనివర్సిటీ ప్రైకోర్టుకు తెలిపింది.

నపంబరు 27: ఆ తర్వాత ఎగ్గిక్కుటీవ్ కౌన్సిల్ సిఫారసుతో ఐదుగురు విద్యార్థులపై బహిపురుణ వీసీ అప్పారావు ఆమోద ముద్ర వేశారు. ఈ బహిపురుణ నిబంధన సెమిస్టర్ (6నెలల) వ్యవధి వరకూ వర్తిస్తుందని అందులో ఆయన పేర్కొన్నారు.

డిసెంబరు 20: ఐదుగురు విద్యార్థులను యూనివర్సిటీ హస్టల్ భూమి చేయాలిందిగా చీఫ్ వార్డెన్ ఆదేశించారు. దీంతో విద్యార్థులు ప్రైకోర్టును ఆశ్రయించారు. ఆ తర్వాత కమిటీ ఐదుగురు విద్యార్థులకు విధించిన శిక్షను తగ్గించింది. ఐదుగురు విద్యార్థులను క్యాంపస్ నుంచి బహిపురుణచడానికి ఐదులు విద్యార్థులపై ఆంక్షలు విధించింది. విద్యార్థుల చదువుకు ఇచ్చింది కలగకుండా కేవలం హస్టల్లో ఉండటం, యూనివర్సిటీ ఎన్నికల్లో పాల్గొనడం, ఆరుబయట ప్రదేశాల్లో సమావేశాలు నిర్వహించే అంశాల్లో చర్యలు తీసుకున్నారు.

జనవరి 3, 2016 : బహిపురుణకు గురైన ఐదుగురు విద్యార్థులు ఆరోజు నుంచి ఆరుబయట ఉంటూ తమ నిరసన తెలియజేశారు. జనవరి తొలివారంలో సెలవుల అనంతరం యూనివర్సిటీ ప్రారంభమైన రోజు నుంచి ఆ ఐదుగురు యూనివర్సిటీ బయట నిర్దించారు. కమిటీ నిర్ణయానికి వ్యప్తిరేకంగా విద్యార్థుల ప్రైకోర్టును ఆశ్రయించారు. వీరి పిచిప్పన్తో పాటు సుశీల్ కుమార్ తల్లి పిచిప్పను కూడా కలిపి కోర్టు విచారణకు చేపట్టింది. జనవరి 18న ఈ కేను విచారణ జరగాల్సి ఉంది. ప్రైకోర్టు కేను పూర్తయ్యే వరకు ఐదుగురు విద్యార్థులను యూనివర్సిటీ గెస్ట్హాస్టల్లో ఉండేందుకు అనుమతించినట్టు విద్యార్థి సంక్షేమ వ్యవహరాల ఢీన్ కార్యాలయం వెల్లడించింది. ఆ ప్రతిపాదనను విధించి జీవీసీ తిరస్కరించింది.

జనవరి 17: న్యూ రీసెర్చ్ స్టులర్ హస్టల్లోని రూంలో సీలింగ్ ఫ్యాన్స్ కు రోహిత్ ఉరివేసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. అనంతరం కేంద్రమంత్రిపై, వీసీపై కేను నమోదైంది. - దక్షన్ న్యూస్

ద

ఆలస్యమూ, అనిర్ణయితి వాతావరణమూ, అవాంతరమూ కార్బీన్సాపోన్సి కృంగటీస్తాయి.

పుట్టోడయం,

మీరీ ఉత్తరం చదివేటపుట్టికి నేనిక్కడ ఉండను. మీలో కొందరు నిజంగా (నిండు హృదయంతో) నన్ను పదిలపరుచుకున్నారని, ప్రేమించారని, బాగా చూశారని నాకు తెలుసు. ఎవరిమీదా నాకు ఎలాంటి ఫిర్యాదులు లేవు. నాకు సమస్యలు ఉన్నదల్లా ఎప్పుడూ నాతోనే. నా శరీరానికి, ఆత్మకు మధ్య ఎడం పెరుగుతూ పోతున్నరని నాకు తోస్తున్నది. నేను రాక్షసుడిలా మారాను. రచయిత కావాలని ఎప్పుడూ అనుకునేవాడ్ని. కారల్ సాగన్ లాగా సైన్స్ రచయిత. చివరికి, నేను రచిస్తున్న ఒకే ఒక్క ఉత్తరం ఇదే.

నేను సైన్స్ నీ, నక్షత్రాలను, ప్రకృతినీ ప్రేమిస్తాను. కానీ, జనం ఎప్పటినుండో ప్రకృతి నుండి వేరైపోయారని తెలియక, జనాన్ని కూడా నేను ప్రేమించాను. మన భావాలు వాడిపోసేననవి. మన ప్రేమ (ముందే అనుకుని) నిర్మించుకున్నది. మన నమ్మకాలు రంగులు ఆద్ది నవి. మన స్వాఖావికత కృతిమ కళలో మాత్రమే కొలవగలిగినవి. గాయపడకుండా నిజంగా ప్రేమించడం చాలా కష్టం అయింది. ఒక మనిషి విలువ అతని తక్కు ఐదెంటిగొనూ, సమీప అవకాశం (బకరికి అత్యంత దగ్గరగా దేనిని చూసే దానితో అతనిని/ అమెను కొలవడం) గానూ దిగబారిపోయింది. ఒక వోటుగా, ఒక అంకగా, ఒక వస్తువు (ధింగ్)గా. ఒక మనిషి ఎప్పుడూ ఒక (అలో చించగల) మెదడుగా చూడబడలేదు. నక్షత్ర ధూళితో నిర్మితమైన ప్రసిద్ధమైనదిగా (ఎప్పుడూ చూడబడలేదు) ప్రతి రంగంలో, చదువులో, వీధుల్లో, రాజకీయాల్లో, చావుల్లో, ఉనికిలోనూ.

నేను ఇలాంటి ఉత్తరం రాయడం ఇదే మొదటిసారి. మొదటిసారి రాస్తున్న అంతిమ ఉత్తరం! అర్థవంతంగా కనిపించడంలో నేను నిశం అయితే నన్ను క్షమించండి. ప్రవంచాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో, ఇన్వెంట్లుగానూ, బహుళా నేను తప్పు కావచ్చు. (ప్రేమ, బాధ, చాపు.. పీటన్సుంటిని అర్థం చేసుకోవడంలో (నేను తప్పు కావచ్చు)). తొందరపడవలసిందిమీ లేదు. కానీ నేను ఎప్పుడూ తొందరపడుతూనే ఉన్నా: ఒక జీవితం ప్రారంభించాలని. ఇన్నాళ్లు కొంతమందికి, వారికి, జీవితమే ఒక శాపం. నా పుట్టుకే ఒక ప్రాణంతక్కునేన పూరం. నా బాల్యపు ఒంటరితనం నుండి నేను ఎన్నడూ బైటికి దాలేకపోయాను. (నేను) నా గతం నుండి (విసిరిపేయబడ్డ) ఒక ప్రశం సార్ఫ్ లేని (పరిగణించబడునికి అర్థత్త లేని) బిడ్డడిని. ఈ క్షణంలో నేను గాయపడి లేను. నాకు విచారమూ లేదు. నేను ఒట్టి భాళీని, అంతే! నాకు నేనే అక్కర లేదు. అటువంటి భావన చాలా హృదయం

ఇటీ చివరి లేఖ!

విదారకం. అందుకే నేను ఈ పని చేసున్నాను. జనం నన్ను పిరికి వాడుగా అంచనా వేయవచ్చు. ఒకసారి నేనంటూ ఈ లోకాన్ని వీడాక, నేను స్వార్థపరుడిననీ, అవివేకిననీ భావించవచ్చు. నన్ను ఏమని పిలుపోలన్న లిపయుషై నేను బెంగపడడం లేదు. మరణసంతర కథల పైనా, దయ్యాల పైనా, ఆత్మలపైనా నాకు నమ్మకం లేదు. అలాం టిడి ఏదైనా ఉంటే గనక, నా నమ్మకం ఏమిటంబే, నేను చుక్కల వైపుకి ప్రయాణం కడతాను. (ప్రయాణించి) ఇతర ప్రశంచాల గురించి తెలుసుకుంటాను. ఈ ఉత్తరం చదువుతున్న వారు మీరు ఎవరైనా సరే నా కోసం ఏమన్నా చేయగలిగితే, 7 నెలల ఘోషించి మొత్తం, ఒక లక్ష డెచ్టై ల దు వేల రూపాయలు, నాకు రావలసి ఉంది. నాకుటుంబానికి అది చెల్లించబడేలా చూడగలరు. రాంజీ కి నేను 40 వేల రూపాయలు ఇప్పాలి. ఆయన ఎప్పుడూ దానిని తిరిగి ఇప్పమని అడగలేదు. అయినపుట్టికీ (నాకు రావలసిన) ఆ మొత్తం నుండి ఆయనకు చెల్లించాలని కోరుతున్నాను. నా అంతిమ క్రియలు నిశ్చింగా, గడచి ద లేకుండా జరగనిప్పండి. నేను అలా ప్రత్యుషమై ఇలా వెళ్లిపోయి నట్టే ప్రవర్తించండి. నా కోసం కల్పించు పెట్టుకోవద్దు, నేను బతికి ఉండడం కంటే చనిపోవడంలోనే సంతోషంగా ఉంటానని తెలిసి మెలగండి.

“సేడల నుండి చుక్కల చెంతకు.” సెలవు.

ఉమా అన్నా, దీని కోసం నీ గదిని ఉపయోగించినందుకు క్షమించాలి. ఏవున్న కుటుంబానికి, మీ అందరినీ నిరాశపరిచినందుకు క్షమాపణలు. మీరు నన్ను ఎంతగానో ప్రేమించారు. మీ భవిష్యత్తులో అంతా మంచే జరగాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

చివరిగా ఒక్కసారి, జై భీమ్

మర్యాదలు రాయడం మర్చిపోయాను. నన్ను నేను చంపుకోవ డానికి ఎవరూ బాధ్యలు కారు. తమ చర్యలతో గాని, తమ మాట లతోగానీ నట్టే చర్యకు ఎవరూ పురిగొల్పలేదు. ఇది నా నిర్ణయం, దీ నికి నేను మాత్రమే బాధ్యాన్ని. నేను వెళ్లిపోయాక ఇలా చేసినందుకు నా మిత్రులను గానీ శత్రువులను గానీ ఎవరినీ ఇబ్బంది పెట్టవద్దు.

- రోహిత్ వేముల (సంతకం)

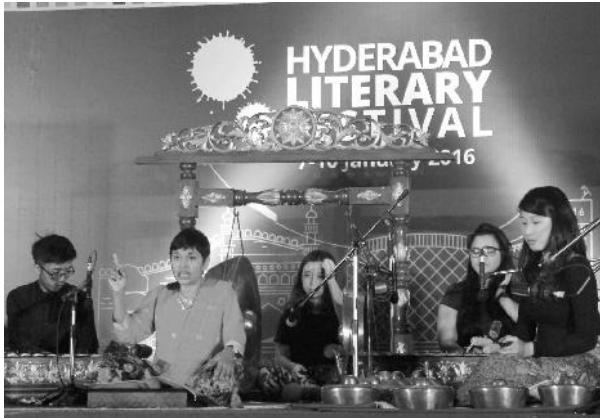
(సోషల్ మీడియాలో ప్రాచుర్యంలో ఉన్న లేఖ)

వన్ టు వన్:

అతిథితో ప్రముఖ సంపాదకుడు సతీర్చ చంద్ర్ ముఖాముఖ కార్యక్రమం దక్కు టీటీలో... ప్రతి రోజుగా రాత్రి 8.00 గంటలకు, తీరిగి ఉదయం 8.30 గంటలకు

లిటరరీ ఫెస్టివల్ వేడుకలు

నగరంలో హైదరాబాద్ లిటరరీ ఫెస్టివల్ వేడుకలు కన్నులపండువగా ముగిశాయి. బేగంపేట హైదరాబాద్ పబ్లిక్ స్కూల్లో నాలుగు రోజులపాటు జరుగుతున్న లిటరరీ ఫెస్టివల్ వేడుకలు ఆదివారం ముగిశాయి. ఈ వేడుకల్లో 8 దేశాలకు చెందిన 125 మంది రచయితలు, ప్రతినిధులు పాల్గొని వివిధ అంశాలపై లోత్తున చర్చలు, విల్సేషణలు చేశారు. సెలవు రోజు కావడంతో చాలా మంది కుటుంబ సమేతంగా తరలిపచ్చారు. పిల్లల ఆప్సోదం కోసం ఆప్ట్ గ్యాలరీ, వెబ్ గ్యాలరీలను ఏర్పాటు చేశారు. విదేశీ వనితలు చేసిన సందడి ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది. సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు పలువురిని ఆకట్టుకున్నాయి.

తెలంగాణపై చర్చా...

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న ఆభిపృష్ఠాపై సుదీర్ఘమైన చర్చ నిర్వహించారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం - విభజన అంశంపై గౌతమ పింగలె, రమా మెల్లీచేట్, సజ్జడ్ పాహీద్, టి.వివేక్ చర్చాగోప్తి నిర్వహించారు. 18 నెలల కాలంలో తెలంగాణ ఆభిపృష్ఠాపై పైప్ అడగులు వేస్తుందని చెప్పారు. అంచెట్ర్ జీవిత వృత్తాంతంపై పైప్ ఫిలింను ప్రదర్శించారు. కవుల సమేళ నంలో తెలుగు, హిందీ, ఉర్దు భాషల్లో కవితలను విని పించి సభికుల నుంచి ప్రశంసలు పొందారు.

8 దేశాల నుంచి రాక

లిటరరీ ఫెస్టివల్ వేడుకలకు యూకే, యూఎస్ఎ, సౌత్ ఆఫ్రికా, సింగపూర్, డెస్క్రూప్ పోర్చుగల్, మస్సేదోనియా, తదితర దేశాల నుంచి 125 మంది రచయితలు, ప్రతినిధులు హజరై సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక, భాషా, ఆధ్యాత్మిక, పెక్కాలజీ తదితర అంశాలపై లోతుగా చర్చలు, విల్సేషణలు జరిపారు. రచయితల నుంచి మంచి స్పుండన వచ్చిందని ఫెస్టివల్ డ్రెరెక్షన్ విజరుకుమార్ తెలిపారు. నాలుగు రోజులుగా సుమారు 20 వేల మందికి పైగా సందర్శకులు ఫెస్టివల్ వేడుకలను సందర్శించారు.

మరిన్ని చర్చలు జరగాలి

భాగ్యనగర వాసుల జీవన శైలిని ప్రతిబింబించే హైదరాబాద్ లిటరరీ ఫెస్టివల్ ముగిసింది. తెలుగు, మరాతా సాహిత్యాలకు సంబంధించిన అనేక విల్సేషణలకు వేదికైంది. సాహితీ అభిమానులు, సిటీ జనాలతో పాటు దేశవిధానాలని వచ్చిన ప్రతినిధులతో కళకళలాడింది. డిఫరెంట్ వరల్డ్ ఆర్డర్ చర్చలో పాల్గొన్న అమల లిటరరీపై మరిన్ని చర్చలు జరగాలన్నారు. ఇలాంటి వేడులు జరుగుతున్నప్పుడు సాహితీ వంం తాలూకు పరిమితులు అర్థం అవుతున్నాయిన్నారు.

ప్రత్యేక స్ట్రైనింగ్: ఫెస్టివల్ ప్రదర్శితమైన మరాతీ, ఇంగ్లీష్, హిందీ చిత్రాలు అలరించాయి. మొదటి తరం భాక్ అండ్ వైట్ మాపీల నుంచి లగాన్ కలర్ సినిమాల దాకా ఎన్నో సామాజిక నేపథ్యం ఉన్న సినిమాలు ప్రదర్శించారు. ఇటీవల ఆస్కార్ నామినేషన్ దాకా వెల్లిన కోర్ట్ సినిమా ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచింది. సింగపూర్ నుంచి వచ్చిన కొన్ని అసాధారణ సినిమాలు అలరించాయి. విద్యార్థులతో పాటు విద్యావేత్తలకు ఓ అపూర్వమైన అనుభవాన్ని కలిగించింది. మొత్తం దాదాపు లక్ష్మకు పైగా విజిల్బ్ర్ వచ్చినట్లు సమాచారం. మారుతున్న కాలంతో పాటు కల్పర్ లో ఎంతో మార్పాస్తోంది. దీనికి అనుగుణంగా మారుతునే మన గతాన్ని మరపకూడదని ఆభిప్రాయపడ్డారు. కొత్త తరానికి మన కల్పర్ తెలియాల్సిన అవసరంపై వివరించే ప్రయుత్తుం చేశారు. కళలకే అగ్ర తాంబూలం: వివిధ కళావిభాగాలకు సంబంధించిన ప్రదర్శనలు ఫెస్టివల్ సెంట్రాఫ్ అట్రాక్షన్గా నిలిచాయి. ప్రతిరోజు సాయంత్రం మరాతీ, హిందీ, ఇంగ్లీష్ నాటకాల ప్రదర్శన జరిగింది. కామెడీతో పాటు ఆప్ట్ కి ప్రాధాన్యం ఇచ్చే ఇన్సెప్టేటివ్ ఆలోచనతో ధాయేటర్ గ్రూపుల చేసిన ప్రదర్శనలు జనాన్ని అలరించాయి. నాట్యకళారీ తులతో కూడిన ప్రదర్శనల గురించి ఇక చెప్పుక్కర్చేదు. చిత్రకారులు చేసిన బొమ్మలు సైతం అలోచింపజేసాయి. ఆప్ట్ ప్రదర్శన లో ఫెస్టివు మొదలైన రోజు నుంచి చివరి రోజు దాకా వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన ఆప్టిస్టులు చేసిన బొమ్మలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలవగా, చిన్నారులు చేసిన సైచ్ లు సైతం ప్రదర్శనలో పెట్టడం విశేషం.

మిలిత్మెన నాట్యం: గతంలో మరాతా, తెలుగు నాట్యరీతులు కలసి ఉండేదని. ఆ తర్వాత కాలక్రమేనా కూచిపూడి, మరాతా నాట్యం వేరయ్యాయని ప్రముఖ నాట్య కళాకారిణి యశోద తాకూర్ అన్నారు. వివిధ డ్యాన్స్ రీతులపై చర్చ జరిగింది. నాయక రాజుల కాలంలో తెలుగు, మరాతా నాట్యాలకు విశేష ఆదరణ ఉండేదని, తర్వాత నిజాం పిరియద్ లో ఉర్కుకి ప్రాధాన్యం పెరిగిందని యశోద చెప్పుకొచ్చారు. కూచి పూడి కంబీ మరాతా, తెలుగు నాట్య భంగిమలు కలసి దేవానీ నాట్యం ఉండేదని అన్నారామె.

ఇక్కడి కల్పర్ ని ప్రతిబింబించేలా సాగిన ఫెస్టివల్ వచ్చే ఏడాది మల్లీ నగరానికి అందుబాటులోకి వస్తానని గుడ్ లై చెప్పేసింది.

- ashok@youstory.com

ద

అనుభవం శాస్త్రాన్నిస్తుంది, కానీ శాస్త్రం అనుభవాన్ని ఇప్పుడు.

‘ఆమె’ పాదాలకు కవి కన్నటి క్లాశన

మంచి కవిత్వం కోసం అల్లాడు తనువారికి చల్లని, తీయని నీటి చేద బావి - ‘ఆమె’. ఎందుకోగనీ, పట్టణ నాగరికతకు దూరంగా - పదవులకు, పట్టాటోపాలకు దూరంగా, ఆడంబరాలకు, ఆర్థాటాలకు దూరంగా ఉన్న నే లలోంచి ప్రకృతంత స్వచ్ఛమైన, పర వశం గొల్పి కవిత్వం వస్తుంది నేడు.

‘ఆమె’ కవి కన్నటితో పెల్లవేసి అక్క రాలతో హూదిచ్చిన ఓ మ్యాజియం.

‘ఆమె’నే మూలవిరాట్టు చేసుకోని కీర్తనలు పాడిన భక్తుడు కవి కైతన్య ప్రకార్. ప్రకృతికి ప్రణమిల్లిన రాగురు అభిప్రాయి, ట్రీకి మనసుందన్ను చలం హృదయఫోష చాయలు ఈ కవిత్వంలో కనబదుతున్నాయింటే పెద్దవులు గుండెలు బాదుకుంటారేమో...

విఘ్వహోద్యమంలో ప్రత్యేకంగా పాల్గొన్న కైతన్యప్రకార్కు అడుగుడు గునా కాళ్ళకు మల్లితీగహోలే చుట్టుకున్న భావనలను ‘ఆమె’తో పాటు మనతోనూ అంచుకున్నాడు. ఇది కవి తన గుండె బరువు దించుకున్న కవిత్వం. ఎందరో యోధులు, వారి గుండెల్లోనూ వారి ‘ఆమె’పట్ల మాయని గాయం సరపరిస్తూనే ఉంటది. అందరూ ఆక్షరబద్దం చేయలేక పోవచ్చగాని శోకం ఒక్కాగే ఉంటది. వరుసలు, పేర్లు మారుతాయి తప్ప. అందుకే ఈ కవిత్వం ఒకే గొంతుక పాడిన బృందగానం. తు పాకి పట్టినా.. వాడూ మనిషే మనసుంటుంది. జ్ఞాపకాలు ఉంటాయి. చంపకులేని అనబంధాలు, ప్రేమాలు ఉంటాయి. ఒక్క చూపుకోసం చావు అంచున వేచియండక తప్పదు.

తీశీ ఓ పుస్తకం ముందు మాటలో - యువకవులు తమ వయ స్నికు తగ్గ ప్రణయీతాలు రాయక ఈ ప్రజాగీతాయి అలపించే ఖర్చెం దుకొచ్చింది అనీ ప్రత్యుస్తాడు. వయసులో ఉరకలెత్తించే రక్తాన్ని పోరు బాటన పారిచేందుకు సిద్ధమైన కవితి - ‘ఈ దోషం పోయేటోనివి న సైందుకు చేసుకున్నాపురా’ అనే ప్రత్యక్ష తావులేకుండా చేసిన బాసను నిలచెట్టుకోవాలనీ ఉంటుంది. అవే ఈ ఆక్షరాలు.

ఈ సంపుటికి కె.శివారెడ్డి, నాకేశ్వరం శంకరం, షాజహాన్ ముందు మాటలు రాసినా-శివారెడ్డి పరపరించిన తిరు అమోఫుం. తన పెద్ద మనసుతో-చదివే కాఢ్చి ఆనందాన్ని ఒక గొప్ప రుచిని అందించే విరహాఃఖ స్వర్యాంకిత కవితనందించినందుకు కైతన్యప్రకార్కు హృదయాలింగం ప్రకటించాడు. ఇంకా తానే -ట్రీని, ట్రీ శక్కిని, సౌందర్యాన్ని లాలిత్యాన్ని ప్రేమనీ, తెగువనీ, త్యాగాన్ని ఇంత బ్రహ్మందంగా క్రియేట్ చేసిన పుస్తకం తెలుగులో మరోటుండా! అని తన్నుతాను ప్రత్యేంచుకున్నాడు.

చివరకు ఆమెపై ఎనలేని ఆప్యాయతను కురిపిస్తూ -
 ‘ఆమె ముఖంలో ముఖం పెట్టి చూశావా /
 విశ్వదర్శనమై పుప్పులా విచ్చుకుంటుంది /
 ఆమెనట్లూ ఆహీదంగానవ్యాంధి /
 లోకమంతా పుప్పులు పుప్పులుగా విచ్చుకుంటుంది /
 ఆమెకింత ఉత్సాహాన్విష్టండి /
 మట్టి పచ్చిక మైదా సంగా విరబోసుకుంటుంది’
 అని మనకు దిశా నిర్దేశం చేస్తాడు.

ఒకే కాస్పెట్టో 35 కవితలు దేనికవేగా, ఎక్కడా పునశ్చరణ లేకుండా రాయడానికి కవి గుండె దిగుబుభావి లోతుండక తప్పదు. తడి ఆరని చెలిమె కాక తప్పదు. కవికి ‘ఆమె’ కనబదే దేవత.

‘మానని గాయాల జ్ఞాపకాలు వాళ్ళ / మనసు విప్పని మార్చికులు వాళ్ళ / చనువిచ్చే చలువిచ్చే / చల్లటి మూర్తిభవం వాళ్ళ / స్వతస్సిత నిస్సహయం / ఏమిచ్చి తీర్చుకోగలం ఈ బుణం’ అంటాడు.

‘ఆమె’ తలపులను వివరిస్తూ... ‘చిన్నపుడు మొగోడంటే ఎంతో మురిస్తిని / చదువుకునేటపుడు లగ్గం జేస్తానంటే అదేదో భయపడి/ అనుభవమైతేగాని తెల్పింది కాదు /నా ప్రేమకు మించిన విషాదం మరోటిలేదని తేలిపోతూ’ చివరకు ‘కుక్కనెనా బాగుండు / నక్కనెనా బాగుండు / ఫిరంలేని ధరలు లేని/ నమ్మకమైనా ఒక తోడైనా దొర్చుతుండె/ మనిషిమైనందుకేనా ఇంత బాధ’ అని ప్రతిశ్శి వేసుకుంటాడు.

‘ఆమె’ కోసం పరితపిస్తే - ‘సూర్యుడా/ చంద్రుడా/ ఎక్కడుందో ఆమె జాడ చెప్పగలరా/ నువ్విలూరా / అక్కరాలుగా పరపశించిపోతే/ ను వీక్షణ కనబదు/ పంటపొలాల్లో వరి గొల్లత్తె గలగల పాదుతా/ నన్ను ఒళ్ళపుణికి/ ఈ మందరలో పారేయవా?/నేనో మహావక్కనె సందేశమిస్తా/ శక్తి స్వరూపిణి/ జీవకళా/ ఓ నా ప్రాణ తేజమా’ అంటాడు.

చివరకు ఆమెపై ఎనలేని ఆప్యాయతను కురిపిస్తూ - ‘ఆమె ముఖంలో ముఖం పెట్టి చూశావా/విశ్వదర్శనమై పుప్పులా విచ్చుకుంటుంది/ ఆమెనట్లూ ఆహీదంగా నవ్యాంధి/లోకమంతా పుప్పులు పుప్పులుగా విచ్చుకుంటుంది/ ఆమెకింత ఉత్సాహాన్విష్టండి / మట్టి పచ్చిక మైదా సంగా విరబోసుకుంటుంది’ మనకు దిశా నిర్దేశం చేస్తాడు.

‘నిన్ను ప్రేమించినందుకు ఎంతగా వేసారిపోతున్నాడో/ మాయని రెప్పులు తప్పని శోకం/ ఎంతకాలం ఎదిరిచూడాలి’ అనే ఆమె గొప్ప త్యాగశీలతకు నీరాజనం పలకాలి. - ఎన్.బట్టి, 7674900488

‘ఆమె’ కవిత్వం- కవి కైతన్యప్రకార్ - వెల రూ. 75
 ప్రతులకు. పుట్టి పుస్తక శిబిరం, 9848053646

ఆకలెనప్పుడు మాత్రమే వేటకోసం తిలగే క్రూరమ్మగాల కంటే క్రూరులైన మనుషులు మనలో మధ్యలోనే ఉన్నారు.

పైబర్ గ్లాస్ మాన్ఫ్యూలర్ బిట్టు

చింతల జగదీక్ !

ఒక ఉత్సవప్ప శిల్పి, ఒక చిత్రకారుడు ఒక పరిపూర్జ సమేళనంగా రూపుదిద్దుకుంటే ఆయనే కళాకారుడు చింతల జగదీక్. జానపద శిల్పం నుంచి ఎంతగానో స్వార్థ పొందిన ఆయన రూపాలు ప్రాథమిక అకారాలుగానే కన్నించినప్పటికీ, ఎంతో చక్కటి తుదిరూపంతో, తాజా రంగుల విభిన్న టోన్స్‌లో జీవం ఉట్టిపడేలా ఉంటాయి. సాధారణ మధ్యతరగతి కుటుంబం నుంచి వచ్చిన వారంతా కూడా తమ రోజువారీ జీవితాల్లో వివిధ సామాజిక అంతాల్లో ముఖాలకు ముసుగు(మాస్ట్)లు వేసుకుని వ్యవహరిస్తుంటారు. ఈ తరఫి ముసుగుల్లోని ముసుమ్యల రూపాలకు ఆయన జీవం పోస్తుంటారు. ఈ ప్రత్యక్షియలో కాదేదీ చిత్రానికి అనర్పం అంటూ వివిధ మాధ్యమాలను ఎంచుకుంటూ ఉంటారు.

పెయింట్ లేదా బ్రాష్ ఉపయోగించకుండా నీటగా కట్ చేసిన రంగు కాగితాల నుంచి చిన్నపాటి ఉపకరణాలతో ప్రభావపూర్వక ల్యాండ్ స్ట్రెచ్లు ఆయన పేపర్ కట్ కాల్జెన్ చక్కబీ నిదర్శనాలు. వాటిలోనే వివిధా రకాల టోన్స్, పేట్న్ దర్శనమిస్తాయి.

ప్రకృతిలోని సాందర్భం అనేది ఆయ ల్యాండ్ స్ట్రెచ్లోని వివిధ చెట్ల వరుసలు మరియు కాలిఖాటలు లేదా పూల ట్రేణిలోనూ ఉంటుందనేది ఆయన దృక్కథం. చిన్న చిన్న పుప్పలు, అతి కొడ్ది కాలం మాత్రమే జీవించే పుప్పలను ఆయన ఎన్లార్ట్ రూపాల్లో చిత్రిస్తారు. ఆయన స్టూడియో గోడలపై అలరించే రంగుల్లో మనకు కన్నించేవి అవే. ఆయన ఇటీవలి ఆక్యతులు త్రీధిని మించిన రీతిలో ఉంటాయి. కుక్కలు, గొర్రెలు వంటి జంతువులను ఆయన

ఆర్టిష్ట్ చింతల జగదీక్

అల్యూమినియంతో రూపొందించారు. ఆందమైన డిజైన్ పాటర్స్ వాటికి రంగులు వేశారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రానికి చెందిన జగదీక్ 1956లో జన్మించారు. తాను చూసిన వివిధ జీవనశైలులకు చెందిన వ్యక్తుల పైబర్ గ్లాస్ మాన్ఫ్యూలను రూపొందించడంలో దిట్టు జగదీక్. ఆర్ట్ డెక్ పర్క్ నుంచి పొందిన స్వార్థితో ఆయన వాటిని రూపొందించారు. త్రీధి మరియు జానపద శిల్పాలతో పొందిన స్వార్థి తో ఇటీవలి ఆయన వర్షి రూపుదిద్దుకున్నాయి. అల్యూమినియంతో కూడా ఆయన అద్భుతాలు సృష్టిస్తారు.

విద్యాభ్యాసం:

జగదీక్ 1970లో పదో తరగతి, 1972లో ఇంటర్వీడియెట్ పూర్తి చేశారు. ప్రైండరాబాద్లోని జేఎస్టీమూ పైన్సెంట్ కాలేజ్ నుంచి 1978లో ప్రథమశ్రేణిలో ఐదేళ్ళ పెయింటింగ్లో డిప్లొమా పొందారు. 1980లో బింబింగ్లోని ఎం.ఎస్ యూనివర్సిటీ నుంచి మురల్ డిజైన్ లో ప్రథమశ్రేణిలో పోస్ట్ డిప్లొమా పొందారు.

సోలో ఎగ్గిబిషన్స్:

- ⇒ **2003:** 2003: మాస్ట్ అండ్ కాలేజెన్ దృష్టి పేపర్, డి గ్రాఫ్ పైన్సెంట్ ఇంక్., వెస్ట్ పామ్ బీస్, యూఎస్ఎల్
- ⇒ **2002:** పుల్ ఫోలియేజ్, సన్-మొట్-లువిరె ఆర్ట్ గ్లోబర్, ముంబై, ఇండియా
- ⇒ **2001:** రుబెలె రెన్యూడ్-మెటల్ వార్ స్కూల్స్పుర్న్, డి గ్రాఫ్ పైన్సెంట్ ఇంక్., సౌగాటక్, యూఎస్ఎల్
- ⇒ **2000:** ఫ్రెంచ్ అండ్ నైబర్న్, డి గ్రాఫ్ పైన్సెంట్ ఇంక్., సౌగాటక్,

అధిరోహించవలసిన దుర్గాలూ, దాటపలసిన అడ్డంకులూ లేసప్పడు జీవితమొంత నిస్సారం, ఎంత రసవిహినం

Mother Nature Size: H-21 x W-28 x D-5.5 Inches.
Acrylic on Aluminum cast Year 2012 Edition no. 3/13

యూఎస్

⇒ **2000:** మిల్లినియల్ పోస్ట్ అండ్ మాస్ట్, డి గ్రాఫ్ ఫైన్ఐర్ ఇంక్., సాగాట్క, యూఎస్

⇒ **1997:** ఇండియన్ సమ్కుర్, క్యాప్టెల్ గేట్ గ్యాలరీ, కాకర్ హార్ట్, యూకె

గ్రూప్ ఎగ్జిబిషన్స్

⇒ **2003:** రెయిన్, క్యార్బోవెండ్ బై బినా సర్కార్ ఎలియాస్, సాక్సి గ్యాలరీ, ముంబై, ఇండియా

⇒ **2001:** ది ఆర్కిటీజీ కలెక్షన్ - సెల్వ్ పోట్టొయిల్స్ అండ్ ముంబై ఆర్టిష్ట్, నేషనల్ గ్యాలరీ ఆఫ్ మోడర్న్ ఆర్ట్, ముంబై, ఇండియా

⇒ **2000:** ఎంబార్బుషన్స్, క్యార్బోవెండ్ బై యోధరా దాల్చియా, సాక్సి గ్యాలరీ, ముంబై, ఇండియా

⇒ **2000:** ది మిల్లినియమ్ మాస్ట్, థూమిమల్ ఆర్ట్ సెంటర్, న్యూఫ్లీస్, ఇండియా

⇒ **2000:** రూప రేఖా ఎగ్జిబిషన్ ఆఫ్ డ్రాయింగ్స్, క్యార్బోవెండ్ అతియా అజ్ఞార్, లక్షణ గ్యాలరీ, హైదరాబాద్,

⇒ **1999, 2000, 2001 :** ది హోర్ట్ నేషన్, స్పాస్టిక్ బై రిలయ్స్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, ఎట్ నెప్రూ సెంటర్, ముంబై, ఇండియా

కమిషన్ వర్క్షు

⇒ **1981:** ఛౌక్కట్ ఆఫ్ ఫైన్ ఆర్ట్ (బరోడా, ఇండియా) కోసం 14లి14 సైజ్ స్టూక్ట్ రిలీఫ్ మురల్

⇒ **1980:** ఛౌక్కట్ ఆఫ్ ఫైన్ ఆర్ట్ (ఎంఎస్ యూనివర్సిటీ, బరోడా, ఇండియా) కోసం 14లి14 సైజ్ స్టూక్ట్ రిలీఫ్ మురల్

అపార్టులు, పురస్కారాలు

⇒ **1983:** హైదరాబాద్ ఆర్ట్ స్టోల్ ఆర్ట్ ఇండియా ఎగ్జిబిషన్, హైదరాబాద్, ఇండియా

Happy Days Are Again (Different Angles), 2006 Acrylic on Aluminium
Edition 3 + 9 Size 167 x 28 x 43

Dhannu, Chetak and Kalyani 2006. 36 x40 x 80 cm

⇒ **1983 & 1984:** ఆర్టిష్ట్ కౌన్సిల్ ఆర్ ఇండియా మినియేచర్ బైయాన్యవల్, హైదరాబాద్, ఇండియా

⇒ **1984:** ఆర్టిష్ట్ కౌన్సిల్ ఆర్ ఇండియా మినియేచర్

బైయాన్యవల్, హైదరాబాద్, ఇండియా

⇒ **1987:** యూత్ ఫైఫివల్, ఐపి కాస్ట్రో, ఇండియా

⇒ **1991:** పొలాక్ - క్రసనర్ శాండేషన్ అవార్డ్ ఫర్ 1993,

న్యూయార్క్, యూఎస్ ఆర్ట్ ప్లాట్ఫారమ్ టు బి ఆర్టిష్ట్ ఇన్ రెసిడెన్స్,

ఎట్ లేక్ సైడ్ స్టూడియోస్, ఫికాగో, యూఎస్ ఆర్ట్ ప్లాట్ఫారమ్ టు బి ఆర్టిష్ట్ ఇన్ రెసిడెన్స్,

లలిత్ కళా అకాడమీ, బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ ల సుంచి రీసెర్చ్

గ్రాంటస్, ఛార్లెస్ వాలెస్ ఇండియా భ్రావెలింగ్ గ్రాంటస్

కూడా ఆయన పొందారు.

- దక్షన్ మ్యాస్

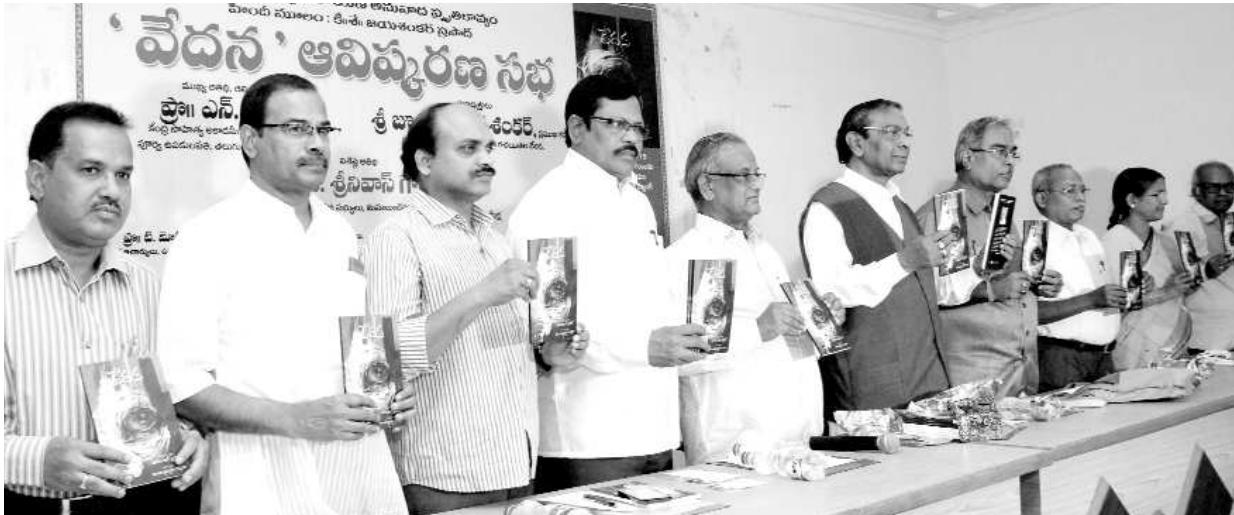
ద

మరిన్న చిత్రాలు రెండో కవర్ పేజీలో...

ఆకచిని మించిన రీగం లేదు. దేహారణకు మించిన దుఫంలేదు.

ವೇದನಲ್ಕಿಂಜೆ ಕವಿತಾ ವೇದನ ಜಗಿಸ್ತುಂಡಿ

జలజం సత్యనారాయణ పుస్తకావిష్కరణ

ప్రముఖ కవి, విద్యావేత్త జలజం సత్కారాయణ అనువదించిన వేదన కవితా సంపుటిని ఆప్యుల్సున్స్ నొహిత్ ప్రముఖులు

వేదనలోంచే కవితా వేదన జనిస్తుందని కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి అవ్వార్డ్ గ్రహిత ఆచార్య ఎన్.గోపి పేర్కొన్నారు. డిసెంబర్ 24న మహా బూటీనగర్ జిల్లా కేంద్రంలోని డి.సి.సి.బి ఆధిపతీరియంలో ప్రముఖ కవి, విధావేత్త జలజం సత్యనారాయణ అనువదించిన వేదన కవితా సంపుటిని ఆయన ఆవిష్కరించి ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా ఆ యన మాట్లాడుతూ బహుభాషకోవిదుడు జలజం సత్యనారాయణ అ న్ని భాషల కవితాన్ని అనుభూతించాడన్నారు. ఈ కావ్యం మొత్తం తా త్రైక భావనలో రచించబడ్డదన్నారు. ఈ అనువాదంలో సమస్త జీవితాల ఆవేదనను అధ్యాత్మంగా మన కందించారన్నారు. సభాధృక్షులు జూ లూరు గౌరీశంకర్ మాట్లాడుతూ ‘భావకవిత్వంలో స్నేహికవిత్వం ఒక పాయ’ అని అన్నారు. భావకవితానికి వేదన ఒక నిదర్శనమన్నారు. కన్స్టిషన్ నుంచే కవిత్వం పస్తుందన్నారు. ప్రధానవక్త ఉస్సానియా విశ్వ

విద్యాలయం ఆచార్య టి.పొహనసింగ్ మాట్లాడుతూ జలజం గొప్ప అనువాదకుడిగా ఈ వేదనతో పేరు గడిస్తారన్నారు. పాలమూరు విశ్వవిద్యాలయం ఆచార్య గూడూరు మనోజ్ మాట్లాడుతూ సహజ కవిత్వం జలజం గారిదన్నారు. వేదన సంవేదన, వియోగం, నుంచి వచ్చేదే కవిత్వమన్నారు. కావ్యసమీక్షకులు ఉస్సానియా విశ్వవిద్యాలయం ఆచార్య ఎన్.రఘు మాట్లాడుతూ ఆలూరా బైరాగిలో కనిపించే ఆస్తిత్వ భావన జలజం కావ్యంలో కనిపిస్తాయన్నారు. అనుభూతి కలిగించే సరళ కావ్యం వేదనసన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో తెరవే వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి వేణు సంకోళి, తెరవే జిల్లా అధ్యక్షులు కె.లక్ష్మణరావు, రాష్ట్ర కార్యవర్గసభ్యులు కోట్ల వెంకటేశ్వరరెడ్డి, జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి డాక్టర్ భీంపలి శీకంత్, ఎ. రాజేంద్రబాబు తదితరులు పాలొన్నారు.

- దక్షన్ మ్యాప్

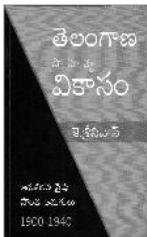

ಅಂತೆ ಅಯನವಾಕ್ಕೇ, ಮಂಬಿನೀಂತು ಪುಟ್ಟವು

ఆకట్టుకుండున్న శుమాయిష్
 ప్రాదరాబాదీలో జనవరి 1న ప్రారంభమైన అభిల
 భారత పాలత్రామిక ప్రద్రశ్యన్ (సుమాయిష్) /
 ఎల్లోజిఫన్) ఫిబ్రవరి 15వ తేదీ పరికు
 కొనసాగుంది. ప్రతి రోజు కొన్ని వేలమంది దీన్ని
 సందర్శన్నారు. ఇతర జల్లాల నుంచి ఎంతో మంది
 ప్రత్యేకించి దీన్ని చూసేందుకే వస్తున్నారు.

పుస్తకం

దక్కన్ ల్యాండ్

పుస్తకం: తెలంగాణ సాహిత్య వికాసం
రచన : డాక్టర్ కె.శ్రీనివాస్
వెల : రూ.300
ప్రతులకు : నవీదయ బుక్ ప్రోఫెసర్
కాబిగూడ, హైదరాబాద్.
తెలంగాణ, అంద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లోని
అన్ని ప్రముఖ బుక్ పోపుల్రీ.

పుస్తకం: జారీ (ముస్లిం సాహిత్యంద్వాపాలు)
సంపాదకులు : డా. జలుకర శ్రీనివాస్
వెల : రూ.60
ప్రతులకు : సైబాబ, 402, రుథాన్స్ రెసిడెన్సీ
ప్లాట్ నం.30, అపార్ట్‌మెంట్ 61800, హల్దా కాలనీ
తానాపోనగర్, మసీకాండ, హైదరాబాద్-500089
ఫోన్ నెం: 9885420027

పుస్తకం: వేదన
రచన : జలజం సత్యనారాయణ
వెల : 100
ప్రతులకు : ద్వాని పజ్ఞకేష్వర్, 7-5-297
లక్ష్మినగర్ కాలనీ,
మహాబుభోనగర్ - 509002
ఫోన్ నెం: 9849444944

పుస్తకం: నల్లగొండ కథలు (రెండవ సంపుచ్ఛి)
సంకలనకర్త : ఎలికట్ శంకర్రావు
వెల : రూ. 200
ప్రతులకు : ఎన్వెన్ అరుణ, 206, సాయిట్ కర్సీ
నాగార్జునకాలనీ, నల్లగొండ
ఫోన్ నెం: 7799114349
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ పోపుల్రీ

పుస్తకం: బేకింగ్ వ్యాన్ (కవిత్వం)
రచన : కోట్ల వెంకటేశ్వరరావీ
వెల : రూ.150
ప్రతులకు : ద్వాని పజ్ఞకేష్వర్, 7-5-297
లక్ష్మినగర్ కాలనీ,
మహాబుభోనగర్ - 509002 తెలంగాణ
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ పోపుల్రీ..

పుస్తకం : చెరగని సంతకం (కవిత్వం)
రచన : గోపగాని రవీందర్
వెల : రూ. 100
ప్రతులకు : గోపగాని రమణీ
జ.నె. # 9-76/2 ఫక్టీర్ గుట్, ఉత్తార్
ఆధిలాబాద్-504311
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ బుక్ పోపుల్రీ

పుస్తకం: అరుద్ర పురుగు
రచన : కూకట్ల తిరుపతి
వెల : రూ.100
ప్రతులకు : కూకట్ల లక్ష్మి ఇ.నె. 1-29/1
మద్దికుంట, మానకొండూర్
కరీంనగర్ - 505505. తెలంగాణ
ఫోన్ నెం: 9949247591

పుస్తకం: ముఖ్య కొలికలు (ములకొన్ని కథలు)
రచయిత : ఏజెక్షిప్పీఎస్ సిగర్
తెలుగు అసువాదం : కె.బి.గోపాలం
వెల : రూ. 60
ప్రతులకు : మంచిపుస్తకం, 12-13-450, వీధి నెం.1
తార్కాక, సికింద్రాబాద్ - 500017
ఫోన్ నెం: 9490746614

పుస్తకం: కన్నిటి కట్ల..
రచన : బోల యాదయ్
వెల : రూ.60
ప్రతులకు : బోల యాదయ్
జ.నె.0.1-87, 4వ వార్డు, గ్రా.ధర్మాపురం,
మహాబుభోనగర్, తెలంగాణ
ఫోన్ నెం: 9912206427

పుస్తకం: తెలంగాణ సామాజిక చరిత్ర సంస్కృతి ఉద్యమాలు
రచయిత : జ.ఎస్.రాములు
వెల : రూ. 380
ప్రతులకు : 201, సులేఖ గోట్లేన్ టపర్స్,
జ.నె. 2-2-186/53/5. రామకృష్ణనగర్,
బాగ్గాలంబోట్, హైదరాబాద్-500013
ఫోన్ నెం: 8331966987

పుస్తక పరిచయం

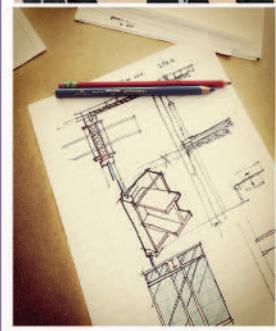
పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రమరణ సంస్లు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాలిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com

JBR ARCHITECTURE COLLEGE HYDERABAD

(Sponsored by Joginpally B.R. Educational Society)

JBR Architecture College, a leading architecture college, located at Banjara Hills Road No. 1, Hyderabad, is in the process of recruiting staff for various full time positions. Applications are invited for the following posts:

- **PRINCIPAL (1 post)**
- **PROFESSOR (1 post)**
- **ASST. PROFESSOR (2 posts)**
- **ASSOC. PROFESSOR (2 posts)**

Qualification and experience as per Council of Architecture norms, Pay scale as per norms.

Interested candidates may send their complete Bio-Data and Copies of certificates within 7 days to :

6-3-248/1/1/A, 2nd Floor, Bhaskar Plaza, Road No. 1, Banjara Hills, Hyderabad, Telangana-500 034.

Ph : 040-66105270. or send email to : jbarchitecture@gmail.com

**ADMISSIONS
OPEN**

Oxford
Grammar School
CBSE / SSC

Street No. 13, Himayatnagar, Hyderabad. Ph : 99590 20512
www.oxfordgrammarschool.com; ogshyd@gmail.com

అనునిత్యం... తెలంగాం

తెలంగాం గుండిచప్పుడుగా మన రాష్ట్ర ప్రగతి బాటగా
పునర్నిర్మాణంలో చేదోడుగా సమస్యల పరిష్ఠారంలో ప్రజల గొంతుకగా
అనునిత్యం ఏకు తోడుగా మీ ఉన్నతిలో మీ నేస్తంగా
విలక్షణ కార్బూకమాలతో విశిష్ట ప్రత్యేక కథనాలతో
మీ దక్కన్ తీవీ!

హాట్ వేలో ఛానల్ నెం. 70 & డిజి కేబుల్లో ఛానల్ నెం. 63

Studio : Burri Residency, 8-2-624, Road No. 10, Near City Center Mall, Banjara Hills,
Hyderabad - 500 034, Telangana State, India. Cell : 9505523332

DECCANtv

Voice of Telangana

www.deccantv.com Telugu News Channel deccantvhyd@gmail.com

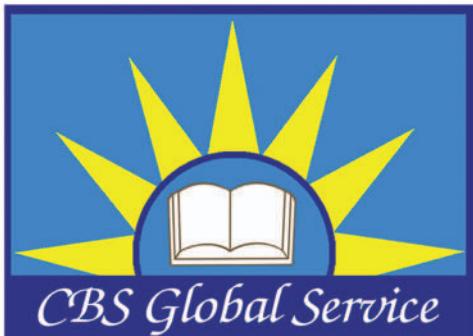
CENTRAL BOOK SHOP

ABIDS

5-9-186, Behind SBH(H.O)
Gunfoundry, Hyd-1.
Ph: 66468646, 23203108

AMEERPET

Lane Opp. Green Park Hotel,
Hyderabad.
Ph: 2340 0789

CENTRAL BOOK SHOP

ABIDS / AMEERPET

● **SCHOOL BOOKS**

● **GENERAL BOOKS**

● **STATIONARY & GIFTS**

